

Tí Ọwọ Olúwa Şamọ̀nà

Àwọn Tábilì Méjì ti Hábakùkù

Jeff Pippenger

2012-10-16

Àwọn Tábilì Méjì ti Hábakùkù 4 nínú 95

Ó sòro gan-an fún mi láti gba ojúewé méjọ ti àkọsílẹ̀ kojá nínú àfihàn wákàtí kan, ní ìşìrò. Bí ẹ̀ bá sì şàkíyèsí, a ní ojúewé ogún; nítorí nàà, mo kan fẹ́ kí ẹ̀ mò pé èmi kò ní ka àwọn àkọsílẹ̀ wònyí. Èro mi ni láti ka diẹ̀ nínú àwọn ẹ̀sẹ̀-ọ̀rọ̀ wònyí tí ó wà níbí nítorí àwọn tí n wò lórí LiveStream tí wón lè gba àwọn àkọsílẹ̀ nàà kalẹ̀; àti fún àwọn tí yóò wá wo èyí lórí DVD ní ikeyìn, kí wón lè ní èyí sínú àkọsílẹ̀ fún ara wọn, bí wón kò bá tii ní àwọn àpilẹ̀kọ̀ wònyí lówó wọn. Ohun tí a n bá ló nísinsinyí ni Àwọn Tábilì Méjì ti Habakuku, àti ní àkókò yìi gbogbo ohun tí a n şe ni láti gbìyànjú láti fi hàn pé Ellen White wà ní ifojúsùn kan nàà pèlú àwọn òtítító tí a sojú fún lórí Àtẹ̀ 1843 yìi.

Àwọn ifihàn męta àkókò tí a parí lánàà n fi hàn pé Ellen White, ní kedere àti ní pátó, fowó sí àsoṭelẹ̀ àkókò 2520 gęgę bí ohun tí ó ní idánilójú nínú Early Writings, ojú-iwé 236.

Nígba tí ó n sòrò nípa idààmú àkókò ní Oşù Kęta ọdún 1844, ó so pé léyìn idààmú nàà, àwọn Millerite bá a lo láti máa kękọ̀ Bíbélì, wón sì şawárí pé ẹ̀rí kan nàà tí ó ti mú wón soṭelẹ̀ ọdún 1843 fún 2520, 2300, àti 1335, ni a tún mò gęgę bí ẹ̀rí nàà ní ọdún 1844 láti fi hàn pé àwọn àkókò àsoṭelẹ̀ wònyí parí ní ọdún 1844. A sì jíròrò bí àwọn àkókò àsoṭelẹ̀ kan soşo tí ó lè jẹ̀ pé ó n sòrò nípa wón ni àwọn méjẹ̀jẹ̀ wònyí [ní tọka sí 2520 àti 2300 lórí Chart 1843], kí í şe 1335. 1335 bẹ̀rẹ̀ ní àkókò AD; ó parí ní ọdún 1843. Nítorí nàà, ó n fi ifowóşí rẹ̀ lé ọye nípa 2520 àti àsoṭelẹ̀ ọdún 2300.

Léyìn nàà, ó tún tẹ̀şíwájú láti so pé ní àkókò yẹn, bí wón şe bẹ̀rẹ̀ sí í fi hàn pé àsoṭelẹ̀ àkókò męta parí ní 1844, èyí ni ó fa inúnibini tí ó lé àwọn ọmọ igbẹ̀kẹ̀lé Miller jáde kúrò nínú ijọ. Nítorí nàà, kí í şe àiròṭelẹ̀ pé níbí ní ọpin ayé, àwọn ọkúnrin àti àwọn obinrin ni a n şe inúnibini sí nínú Ijọ Adventist nítorí fifi imọ̀lẹ̀ nàà hàn nípa idí tí 2520 fi parí ní 1844.

Tí Ọwọ Olúwa Darí

Nítorí nàà, nísinsin yìi a n lo sí kókó miràn, èyí tí ó wà níbí gan-an [ní tọka sí AD508 lórí Àwòrán 1843]. E ó rí i pé, bí ẹ̀ kò bá tii wo àwọn Àwòrán wònyí, Arabínrin White so nípa Àwòrán 1843 yìi pé, “Mo rí i pé Olúwa ló darí nínú Àwòrán yìi,” ó sì so nípa Àwòrán 1850 yìi pé Ọlórún wà nínú itẹ̀jádẹ̀ Àwòrán yìi. Nítorí nàà, ó ti so fún wa pé Ọlórún kópa nínú şíşe àwọn Àwòrán méjẹ̀jẹ̀ wònyí, àti pé ọ̀nà tí a gbé tọ̀ wón kalẹ̀ jẹ̀ ohun tí a pẹ̀te ní ti èniyàn. Àwọn Millerite şe é pèlú ète, sùgbọ̀n ó jẹ̀ nípa ètò Ọlórún.

Láti òkẹ̀ yìi, láti 677 şáájú Sànmáni Kristi títi dé ohun tí wón gbàgbọ̀ pé ó jẹ̀ AD1843, èyí ni ọ̀wọ̀n nàà [tí ó n tọka sí ọ̀wọ̀n kejì ní apá ọ̀tún sí ọ̀sì lórí Àtẹ̀ 1843] tí ó şaláyé 2520, èyí tí ó bẹ̀rẹ̀ ní 677 şáájú Sànmáni Kristi, tí wón sì rò pé ó parí ní AD1843.

Wòn sì pa àpèjúwe àwòrán kedere yìi mò lórí Àwòrán 1850, láti ibí [ní tókasi sí òpó kẹta láti apá òsi] 677BC títi dé ibí, AD1844. Èyí ni òpó 2520 tí ó wà lórí àwọn Àwòrán méjèjì.

Àti pé ní àárín gbùngbùn àwọn ọ̀wọn wònyí ni àgbélébùú wà, nínú ọ̀ràn méjèjì.

Ní tààrà lábẹ̀ àgbélébùú nàà ni àtókasi sí Ojoojúmọ̀ wà. Àti pé àmì àpẹ̀rẹ̀ Ojoojúmọ̀ nàà, Ìbòrìsà, ipilẹ̀ èsin àwọn aláìgbòrán, ni ìgbéga ara ẹ̀ni; àti pé níbí ni ẹ̀ ti lè rí ọ̀wọ̀ Olúwa nínú rẹ̀, kì í ẹ̀ dandan ọ̀wọ̀ èniyàn lórí àwọn àwòrán méjèjì wònyí.

Kí ìgbéraga ara wa lè kúrò lára wa—ìwọ̀ àti èmi, tàbí ẹ̀nikẹ̀ni—ó yẹ̀ kí a wá sí ẹ̀sẹ̀ àgbélébùú, gégé bí a ti fihàn nínú àwọn Àwòrán méjèjì wònyí. A ti sàfihàn ẹ̀kọ̀ nàà.

Àti pé, dájúdájú, nígbà tí a bá n sòrò nípa àwọn ọ̀wọn 2520 pèlú àgbélébùú ní àárín, a mò pé ní ìmúṣe Dániẹ̀lì 9, nígbà tí Kristi wá láti fi májẹmú nàà múlẹ̀ pèlú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ fún ọ̀sẹ̀ kan, ọ̀sẹ̀ kan nàà dógba pèlú ojú 2520, àti ní àárín ọ̀sẹ̀ nàà ni a kàn án mò àgbélébùú. Nítorí nàà, ní àárín àwọn ọ̀wọn wònyí lórí kọ̀ọ̀kan àwọn Àtẹ̀ nàà ni a ti rí àgbélébùú, àti pé àwọn wònyí n tọ̀ka sí ojú 2520 tí Kristi fi múlẹ̀ májẹmú nàà pèlú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀.

Nítorí nàà, nísinsin yìi a òò gbé ọ̀ràn Ebo Ojoojúmọ̀ nàà yẹ̀ wò, àti ifowósi Ellen White sí i.

“Ọ̀jọ̀ kẹ̀tálélógún Oṣù Kẹ́sán, Olúwa fi hàn mí pé Ó ti na ọ̀wọ̀ Rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti tún sẹ̀kù àwọn èniyàn Rẹ̀ kó, àti pé a gbòdò mú isapá wa pọ̀ sí i ní àkókò ikójo yìi. Ní àkókò itúkà, a lu Ísirèlì, a sì fà á ya, sùgbón nísinsinyí ní àkókò ikójo, Ọ̀lórùn yóò wo àwọn èniyàn Rẹ̀ sà, yóò sì dì wón pọ̀. Ní àkókò itúkà, àwọn isapá tí a ẹ̀ láti tan òtítọ̀ ká kò ní ipa púpọ̀; wón ẹ̀ diẹ̀ pérè tàbí kò ẹ̀ nùkan kan rárá; sùgbón ní àkókò ikójo, nígbà tí Ọ̀lórùn ti gbé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ kalẹ̀ láti kó àwọn èniyàn Rẹ̀ jọ, àwọn isapá láti tan òtítọ̀ ká yóò ní ipa tí a pinnu fún wón. Gbogbo èniyàn gbòdò wà ní isòkan, kí wón sì ní itara nínú isẹ̀ nàà. Mo rí i pé kò tọ̀ fún ẹ̀nikẹ̀ni láti tọ̀ka sí àkókò itúkà gégé bí àpẹ̀rẹ̀ láti darí wa nísinsinyí ní àkókò ikójo; nítorí bí Ọ̀lórùn kò bá ẹ̀ ju ohun tí Ó ẹ̀ nígbà nàà lọ̀ fún wa nísinsinyí, a kì yóò lè kó Ísirèlì jọ̀ láéláé. Mo ti rí i pé ọ̀wọ̀ Olúwa ló darí àtẹ̀ itólẹ̀sẹ̀sẹ̀ 1843 nàà, àti pé a kò gbòdò yí i padà; pé àwọn nọ̀mbà nàà rí gégé bí Ó ẹ̀ fẹ̀ kí wón rí; pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ wà lórí rẹ̀, Ó sì bo àṣìṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọ̀mbà nàà mólẹ̀, kí ẹ̀nikẹ̀ni má bàa lè rí i, títi tí ọ̀wọ̀ Rẹ̀ fi yọ̀ kúrò.”

“Nígbà nàà ni mo rí ní ti —ojoojúmọ̀’ (Dániẹ̀lì 8:12) pé ogbón èniyàn ni ó fi ọ̀rò nàà —ebo’ kún un, kò sì ẹ̀ ti inú ẹ̀sẹ̀ nàà, àti pé Olúwa fi ìmò tó tọ̀ nípa rẹ̀ fún àwọn tí wón polongo igbe wákàtí idájọ̀. Nígbà tí isòkan wà, kí ọ̀dún 1844 tó dé, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wón ní isòkan lórí ìmò tó tọ̀ nípa —ojoojúmọ̀’; sùgbón nínú rudurudu láti ọ̀dún 1844, a ti gba àwọn iwòye miiran mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpọ̀ sì ti tẹ̀ lé e. Àkókò kò tii jẹ̀ idánwò láti ọ̀dún 1844, kò sì ní tún jẹ̀ idánwò mò láéláé.”

“Oluwa ti fi hàn mí pé ihin isẹ̀ angeli kẹ̀ta gbòdò lọ̀, kí a sì kéde rẹ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ Oluwa tí wón ti fón ká, sùgbón a kò gbòdò so ó mò àkókò. Mo rí i pé àwọn kan n ní ifarahàn idùnnù èké, tí n dide láti inú iwáàsù àkókò; sùgbón ihin isẹ̀ angeli kẹ̀ta lágbára ju ohun tí àkókò lè jẹ̀ lọ̀. Mo rí i pé ihin isẹ̀ yìi lè dúró lórí ipilẹ̀ tirẹ̀, kò sì nílò àkókò láti fún un ní agbára sí i; àti pé yóò lọ̀ nínú agbára nílá, yóò sì ẹ̀ isẹ̀ rẹ̀, a ó sì gé e kúrú nínú òdodo.

“Nígbà náà ni a tóka sí mi sí àwọn kan tí wọn wà nínú àṣiṣe nílá náà, tí wọn n gbà pé ó jé ojúṣe wọn láti lọ sí Jerusalemu Àtijó, tí wọn sì rò pé iṣe kan wà fún wọn láti se níbè kí Olúwa tó dé. Irú èrò bèè jé ohun tí ó lè yí ọkàn àti ifẹkúfẹẹ èniyàn kúrò nínú iṣe Olúwa isinsin yí, lábé iránti ángẹlì kẹta; nítorí àwọn tí wọn n rò pé àwọn sì ní láti lọ sí Jerusalemu yóò ní ọkàn wọn níbè, a ó sì dá ohun iní wọn dúró kúrò lówó ète òtító isinsin yí, kí wọn lè fi mú ara wọn àti àwọn miiran dé ibè. Mo rí i pé irú iṣe iranṣe bèè kí yóò se rere gidi kankan, pé yóò gba àkókò pípé gidigidi láti mú diẹ nínú àwọn Júù gbàgbò àní nínú ibòwò àkókò Kristi, mélòò kan láti tún gbàgbò nínú ibòwò kejì Rẹ. Mo rí i pé Sátàni ti tan àwọn kan jẹ gidigidi nínú ọràn yí, àti pé àwọn ọkàn tí ó wà ní gbogbo àyíkà wọn ní ilẹ̀ yí lè rí iranlówó gbà lówó wọn, kí a sì darí wọn láti pa àwọn òfin Ọlórún mó, sùgbón wọn n fi wọn silẹ̀ kí wọn bàjẹ. Mo tún rí i pé Jerusalemu Àtijó kí yóò tún kọ sókè láéláé; àti pé Sátàni n se gbogbo ipa rẹ̀ láti darí ọkàn àwọn ọmọ Olúwa sínú àwọn nṅkan wònyí nísinsin yí, ní àkókò ikójopò, kí ó lè dí wọn lówó láti fi gbogbo ifẹkúfẹẹ wọn sínú iṣe Olúwa isinsin yí, àti láti mú kí wọn sàika imúrasilẹ̀ tí ó yẹ fún ojó Olúwa.” Early Writings, 74–76.

Àwọn nṅkan diẹ̀ tí a óò fihàn ni pé a ní eṣe kan láti inú Early Writings, ojúewé 74. A ti sàgbékalẹ̀ èyí tẹ̀lẹ̀. Ọ̀pọ̀ nínú àwọn nṅkan wònyí tí a máa bá ṣiṣe nínú àfihàn yí, a ti ṣiṣe lórí wọn tẹ̀lẹ̀; sùgbón, ọ̀pọ̀ jùlọ̀ nínú wa kò lóye pé eṣe yí nínú Early Writings ti gba idàgbàsókè kojá àwọn ipele. Gẹ́gẹ́ bí ó se wà nínú iwé Early Writings, àwọn èniyàn yóò máa lo ohun tí ó wà nínú Early Writings láti sàfihàn òtító ní ọ̀nà tí kò tọ̀. Sùgbón, bí e bá padà sí àwọn iwé ipilẹ̀ àkókò, imọ̀lára ogbón tí wọn fi n sàfihàn òtító ní ọ̀nà tí kò tọ̀ yóò kúrò.

Nítorí náà, púpọ̀ ni a lè sọ nípa èyí. Èmi yóò kan tóka sí àwọn kókó méjì diẹ̀, nítorí a n bá ọ̀ràn ti Daily lò níbí. Sùgbón, nínú àyọkà yí láti inú Early Writings, èmi yóò fẹ́ kí e kíyè sí àwọn èrò méjì àkókò gan-an, September 23rd.

Ó dáa. Ojọ̀ ketàlélógún, oṣù Kẹ́sán, bí o kò bá mò ó, o lè fi 1850 síbè; ojọ̀ 23, oṣù Kẹ́sán, 1850. Èyí ní ipa lórí imòye tó tọ̀ nípa Daily.

Ìparí ipínrò àkókò náà jẹ̀ itẹ̀numọ̀ kan tí a ti n se àgbéyèwò rẹ̀ níbí tẹ̀lẹ̀ fún àwọn ojọ̀ diẹ̀ sẹ́yìn, “Mo ti rí i pé ọ̀wọ̀ Olúwa ni ó darí àtẹ̀ náà ti 1843, àti pé a kò gbòdò yí i padà; pé àwọn nonbà náà rí bí Ó se fẹ́ kí wọn rí; pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ wà lórí rẹ̀, ó sì fi àṣiṣe kan pamọ̀ nínú diẹ̀ lára àwọn nonbà náà, kí enikẹ̀ni má bàa lè rí i títi ọ̀wọ̀ Rẹ̀ fi yọ̀ kúrò.”

Ìpínrò kejì sọ̀ pé, “Léyìn náà, mo rí ní ibàṣepọ̀ pẹ̀lú —‘ojoojúmọ̀’ (Dáníẹ̀lì 8:12) . . .” Ní báyií, mo fẹ́ kí e fi èyí sínú àpò iránti yín—àwa yóò dájú pé a ó tún se àgbéyèwò rẹ̀ nígbà miràn léyìn yí, bí Olúwa bá fẹ́—nígbà tí a bá sàfihàn Ojoojúmọ̀ náà lórí Àtẹ̀ 1843, níbí gan-an, ó ní, “mímú ojoojúmọ̀ náà kúrò”; ó sì ní, “Dáníẹ̀lì 12:11 àti 12.” Lórí Àtẹ̀ 1850, nígbà tí ó bá n sọ̀rọ̀ nípa Ojoojúmọ̀ náà, ó ní, “iṣàkóso kẹ̀fẹ̀rì tàbí nígbà tí a mú ojoojúmọ̀ náà kúrò, Dáníẹ̀lì 11:31.” Nítorí náà, lórí àwọn Àtẹ̀ méjèjì wònyí, itẹ̀numọ̀ tí wọn n fi hàn láti inú Dáníẹ̀lì 11:31 àti Dáníẹ̀lì 12:11 ni mímú Ojoojúmọ̀ náà kúrò. Ó yé yín?

Àti nínú Dáníẹ̀lì 11:31 àti Dáníẹ̀lì 12:11, ọ̀rò Héberù tí a tùmọ̀ sí “mú kúrò” ni sur, ó sì tùmọ̀ sí “mú kúrò”; ó tùmọ̀ sí “yọ̀ kúrò.”

Ṣùgbòṅ, nínú Dániẹ̀lì 8, ní ẹ̀ṣẹ̀ 11, níbí tí ó ti sọ pé a mú Ìgbàgbogboojúmọ̀ kúrò, ọ̀rọ̀ Héberù miiran ni a lò. Rum ni í ẹ̀, ó sì tùmọ̀ sí “látì gbé sọkẹ̀ àti látì gbé ga.”

Nítórí nàà, William Miller lo Cruden's Concordance, Cruden's Concordance nàà kò sì fún èniyàn ní ìmòye kankan nípa èdè Heberu tàbí ti Gíríikì. Nítórí nàà, Olúwa ń darí àwọn Millerite; nítórí pé, nínú àwọn ibìkan méta tí a ti tọ̀ka sí Daily nínú Ìwé Dániẹ̀lì, Dániẹ̀lì orí 8, Dániẹ̀lì orí 11, àti Dániẹ̀lì orí 12, nínú orí 11 àti 12 ọ̀rọ̀ Heberu tí a tùmọ̀ sí “mú kúrò” tùmọ̀ sí “mú kúrò.” Èyí sì ni wọn ń tẹnu mó lórí àwọn Àtẹ̀ yìí, pé nígbà tí a mú Ìsìn Kẹ̀fẹ̀rí kúrò, àwọn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ 1290 àti 1335 yóò bẹ̀rẹ̀.

Ṣùgbòṅ, nínú Dániẹ̀lì 8, nígbà tí a bá mú Ojoojúmọ̀ kúrò, kì í ẹ̀ nípa pípá á kúrò ni a ń sọ; ó ń sọ nípa ẹ̀sìn Keferi bí a ti gbé e sọkẹ̀, tí a sì gbé e ga. Nítórí nàà, àwọn Milléraití ló tọ̀. Wọn tọ̀ka sí àwọn orí méjì nínú Dániẹ̀lì tí ó jẹ̀ nípa mímu Ojoojúmọ̀ kúrò.

Ṣùgbòṅ níbí nínú Early Writings, bí a sì ẹ̀ ń padà lọ sí àwọn àkọ̀sílẹ̀ ipilẹ̀ṣẹ̀ àkókó, ẹ̀ ó rí i nínú orí yìí pé ní ibèrẹ̀, àtọ̀kasí yìí ti Danieli 8:12 kò sí níbẹ̀. Èmi kò mò bóyá Ellen White ni ó sọ fún wọn pé kí wọn fi í sínú un ní 1882 nígbà tí wọn tẹ̀ Early Writings, tàbí bóyá ọ̀kan lára àwọn alátúnṣe ni ó fi í síbẹ̀. Kò jẹ̀ ibèrù fún mi, nítórí pé kò ń sọrọ̀ nípa ìmú kúrò nàà níbí.

Ó sọ nínú ipínrọ̀ kejì pé, “Nígbà nàà ni mo rí ní ibátan pẹ̀lú ‘ìgbà gbogbo’ (Dániẹ̀lì 8:12) pé ogbón èniyàn ni ó fi ọ̀rọ̀ nàà, ‘ẹ̀bọ,’ kún un, àti pé kò jẹ̀ ti inú ẹ̀ṣẹ̀ nàà, àti pé Olúwa fi ọ̀ye tí ó tọ̀ nípa rẹ̀ fún àwọn tí wọn ké ikéde wákàtí idájọ̀ nàà.”

Ní ọ̀pọ̀ ọ̀dún sẹ́yìn ní Jámání, a ní ipàdẹ̀ kan pẹ̀lú diẹ̀ lára àwọn pásítò olókikí ní Jámání àti diẹ̀ lára àwọn olùkọ̀ ilé ẹ̀kọ̀ ìmọ̀ ẹ̀sìn látì Jámání, níbí tí mo ti gbé èyí kalẹ̀, tí wọn sì ju òkúta wọn sí ihìnṣẹ̀ yìí.

Ní bẹ̀ ni pásítò kan wà látì Italy, ó sì gbé ọ̀kan nínú àwọn àrìyànjiyàn aṣiwèrè kalẹ̀ nípa ẹ̀ṣẹ̀ yìí. Ohun tí ó sì sọ ni pé—àti pé ọ̀pọ̀ àrìyànjiyàn aṣiwèrè wà nípa Daily, nítórí nàà ẹ̀ máa rí àrìyànjiyàn aṣiwèrè yìí ní lílò ní ọ̀pọ̀ ìgbà, a ó sì fi í sínú àkọ̀sílẹ̀ níbí. Ó ní, “Nígbà nàà ni mo rí ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú —daily’ (Daniel 8:12) pé ọ̀rọ̀ nàà —sacrifice’ ni ogbón èniyàn fi kún un, kò sì jẹ̀ ti ọ̀rọ̀ nàà fúnra rẹ̀, àti pé Olúwa fi ọ̀ye tó tọ̀ nípa rẹ̀ fún àwọn tí wọn ké ihìn wákàtí idájọ̀ nàà.” Nísinsin yìí ni àrìyànjiyàn aṣiwèrè nàà: Wọn ní Ellen White kò fi Daily sílẹ̀ gégé bí ohun tí ó ń fọ̀wọ̀ sí níbí; ó ń fọ̀wọ̀ sí ìmọ̀ àwọn Pioneer pé ọ̀rọ̀ sacrifice ni ogbón èniyàn fi kún un, àti pé kò jẹ̀ ti ọ̀rọ̀ nàà fúnra rẹ̀. Ó dáa? Nítórí nàà, pásítò ará Italy yìí ń ẹ̀ àrìyànjiyàn yìí.

Mo sì ní, “Ó dára, ṣàlàyé gbolóhùn tó kàn yìí fún mi, Olùṣọ̀-àgùntàn.”

Gbolóhùn tó tẹ̀lẹ̀ e sọ pé, “Nígbà tí iṣòkan wà, kí 1844 tó dé, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wọn ní iṣòkan lórí ìmòye tó tọ̀ nípa —‘ìgbà gbogbo’; . . .” Èyí kí í ẹ̀ nípa ìmòye tó tọ̀ tí ó sọ pé ọ̀rọ̀ ẹ̀bọ̀ ni ogbón èniyàn fi kún un. Ellen White níbí—èyí sì jẹ̀ ọ̀ràn líle, ó jẹ̀ ọ̀ràn líle fún àwọn èniyàn wònyí tí ń kọ̀ látì gbọ̀ tí wọn sì ń kọ̀ látì rí nínú Adventism lóníí. Àbala yìí, ó ẹ̀ṣẹ̀ ẹ̀ kí ó jẹ̀ pé àwọn onímọ̀ ẹ̀sìn púpọ̀ sí i ti pàdánù ìgbàlà wọn nítórí àbala yìí ju àbala miiran èyíkẹ́yìí lọ nínú Èmí Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀. Mí ọ̀ ẹ̀ ṣe àṣejù; mo rò pé ó ẹ̀ṣẹ̀ ẹ̀ kí èyí jẹ̀ ọ̀títọ̀ pátápátá.

Ní ibèrè òrúndún ogún, nígbà tí wọn bèrè sí í mú ìran èké nípa Daily wọ Adventism, gbogbo àwọn tí n bá ara wọn jà nípa rẹ ní ẹgbé méjèjì ọ̀ràn nàà mò pé ipínrò yìí ni wọn n jà lé lórí. Nígbà tí Stephen Haskell dìde láti dáàbò bo iwòye àwọn Pioneer pé Daily nàà jẹ Keferi, kí ni ó ẹ? Ó tún te Chart 1843 yìí jáde, ó sì fi ipínrò yìí sí isàlè rẹ. Nítorí nàà, ipínrò yìí ni àárín àríyànjìyàn nàà wà, ibè sì ni ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn ti sùbú lórí idà wọn, tí wọn sì kú.

Nítorí nàà, ní ipele kéré jù lọ nínú ohun tí mo fẹ́ kí ẹ rí níbí, nítorí pé ẹ ní àwọn ọ̀kúnrin bíi ti àipé yìí, Steve Wohlberg ti White Horse Ministries, ó ti n tako ihìn-işẹ́ yìí. Ọ̀kan lára àwọn àríyànjìyàn rẹ ni pé, “Dáradára, Ellen White kò ní ipò kan rárá lórí Daily, nítorí nàà èmi kò ní láti ní irú ipò bẹ̀,” èyí tí ó jẹ ipò òmùgò pátápátá. Sùgbón, àní bí a bá fi ànfàní nàà fún un pé Ellen White kò ní ipò kan lórí rẹ, kí ni ó sọ nínú ọ̀rò yìí? Ó sọ pé àwọn Pioneer ní òye tí ó tọ nípa rẹ. Àní bí kò bá mọ ohun tí ó jẹ, níbí ni ó ti n sọ pé òye tí ó tọ kan wà, èyí tí ó tùmò sí pé òye tí kò tọ kan wà, bóyá àní ọ̀pọ̀ òye tí kò tọ.

Ẹ ní àwọn èniyàn bíi Vance Ferrell. Vance Ferrell; àwọn èniyàn ní igbékẹ̀lé nínú àwọn ìtumò àsoṭélé Vance Ferrell, èmi kò sì mọ idí tí wọn fi rí bẹ̀. Vance Ferrell kí í ẹ ọ̀un nikan, sùgbón ó jẹ ọ̀kan lára àwọn èniyàn tí n sọ pé Daily nàà dúró fún méjèjì, iyẹn Ìbòrìşà àti işẹ́ iránşẹ́ Ibi Mímó Kristi. Ó dáa? Ohun tí ó n sọ ni pé àmì yìí dúró fún Satani àti Kristi.

Ìmọ̀-iyàtò irú wo ni a n lò pẹ̀lú irú ìrònú bẹ̀?

Ó dáa, Sister White, láika ohun tí “Daily” dúró fún níbí, ó sọ pé iròyìn tí ó tọ wà. Nítorí nàà, a lè kéré tán fara mọ̀ ipilẹ̀ yẹn níbí, àbí bẹ̀ kó?

“Nígbà nàà ni mo rí ní ti —ìgbà gbogbo’ (Danieli 8:12) pé ọ̀rò nàà —ẹ̀bọ’ ni ọ̀gbón èniyàn fi kún un, àti pé kò sí nínú ẹ̀sẹ́ nàà, àti pé Olúwa fi imò tòótó rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn ké igbe wákàtí idájó nàà. Nígbà tí işòkan wà, şáájú 1844, ó fẹ̀rẹ́ jẹ pé gbogbo wọn ní işòkan lórí ìtumò tòótó ti —ìgbà gbogbo’; sùgbón nínú idàrúdàpò láti ọ̀dún 1844, a ti tẹ̀lé àwọn iwòye miiran,”

Èyí ni mo sọ fún olùşó-àgùntàn ará Ítálì nàà. Mo ní, “Ó dára. Şé o lè fún mi ní àwọn itòkasí itàn kankan níbí tí léyìn ọ̀dún 1844, àwọn iwòye miiran wà nípa ọ̀rò ẹ̀bọ́ tí a ti tẹ̀wọ́ gbà?”

Ó sì dà bí ẹni pé ó yọ ara rẹ̀ kúrò nínú èyí diẹ̀ ní àkókò yìí.

Láti ọ̀dún 1844 ni a ti gba àwọn iwòye miiran nípa Daily mọ̀ra, kí ni wọn sì ti mú jáde? Ọ̀kúnkún àti idàrúdàpò.

Fa àlàyé “òkúnkún àti idàrúdàpò” nípa fifi ilà sí abẹ̀ rẹ̀, nítorí pé nígbà tí Sister White tún n sọ̀rọ̀ sí nípa Daily, ó n sọ̀rọ̀ nípa òkúnkún àti idàrúdàpò, a sì máa fi diẹ̀ nínú àwọn wònyí hàn yín ní ààrò yìí.

Gba iwòye tí kò tọ nípa “Ojoojúmọ́” nàà, ó sì máa n mú òkúnkún àti idàrúdàpò wá.

“Àkókò kí í ẹ idánwò láti ọ̀dún 1844 wá, bẹ̀ ni kí yòò sì tún jẹ idánwò mọ̀ láléalé.”

Nítorí náà, ní ibásepè pelú Daily tí ẹ́ rí níbí, èyí ni àríyànjíyàn náà. Èyí ni àríyànjíyàn náà lóní; èyí ni àríyànjíyàn tí omo Ellen White se agbèkalẹ̀ rẹ̀. Àwọn èlómíràn náà se agbèkalẹ̀ rẹ̀, sùgbón òun ni eni tí ó fi í sínú àkòsilẹ̀ itàn Adventism. Èyí ni pé nígbà tí ẹ́ bá ka àyọkà yíi, ohun tí ẹ́ nílò láti lóye ni àyíkà ipèkalẹ̀ àkókò.

—“àwọn èrò miiran ni a ti tẹwó gbà,”—ní ti “Ìrúbo Ojoojúmọ́”—“òkùnkùn àti idàrúdàpò si ti tẹ̀ lé e. Àkókò kò tii se idánwò láti odún 1844 wá, bẹ̀e ni kò si ní tún se idánwò mó lááláé.”

“Oluwa ti fi hàn mí pé iránṣẹ̀ ángẹ̀lì kẹta gbodò lo, kí a sì kẹde rẹ̀ fún àwọn omo Oluwa tí a ti tú ká, sùgbón a kò gbodò so ó mó àkókò.”

Ṣé o rí idí tí Willy White fi n sọ pé ó se pàtàkì kí a wo àyíkà ipinnu àkókò?

Ó sọrò nípa idàrúdàpò tí àwọn ojú iwòye aṣiṣe nípa Daily mú wá, àkókò kò tii jẹ idánwò; lẹyin náà si ni ipínrò kan wà nípa ṣiṣètò àkókò.

Ó dáa, èyí ni ẹ́ ní láti lóye: Àpínrò yíi nípa ṣiṣètò àkókò kò sí nínú iwé orisun ibèrẹ̀; àti pé, ọ̀rò náà pé ọ̀ràn àkókò kò tii jẹ̀ adánwò, gbolóhùn náà ni a ti yí padà. Ó ṣáfihàn èrò ipilẹ̀ Ellen White ní ọ̀nà tí kò tọ̀. Kò so ohunkóhun nípa ṣiṣètò àkókò pò mó Daily. Èyí ni a fẹ̀ wò ní òwúrò yíi.

Nítorí náà, gégé bí mo ti sọ, a kì yóò ka gbogbo àwọn ojúewé wònyí. Èmi yóò kan rí i dájú pé ẹ́ ní wọn lówó yín kí ẹ́ lè dán ohun tí mo n sọ wò; nítorí pé, gégé bí èniyàn, ó seé se kí èmi n ṣi yín lo.

Arthur White—“Àyíkà Idásilẹ̀ Àkókò”

Àwọn agbàterù iwòye àtijó náà dúró ṣinṣin pé ọ̀rò itèsiwájú gbólóhùn yí [Early Writings, 74–75.] fi ifowósi Ọ̀run lé iwòye nípa “daily” tí Miller gbà múlẹ̀, tí Uriah Smith sì tún máa sọ lẹyin náà.

Arthur White, omo Willy White, nínú àkójopò iwé mífà rẹ̀ nípa itàn Ellen White, nígbà tí ó n sọrò nípa ipò baba rẹ̀ tí n kọ ojú iwòye tòótó nípa Daily, ó sọ, nínú EGW, ìdipò 6, ní ojú-ewé 252,

“Àwọn alátílẹ̀yìn iròyìn àtijó”—pé Ọ̀joojúmọ́ náà dúró fún Ìsìn Keferi—“dí mó ọ̀n pé ọ̀rò itèsiwájú yí [Early Writings, 74–75.] fi ifowósi Ọ̀run lélé lóri iròyìn nípa ojoojúmọ́ tí Miller gbà gbó, tí Uriah Smith sì tún sọ ní ikeyìn.”

Bí Arthur White bá fẹ̀ jẹ̀ òpitàn tòótó, pípéye, se ẹ́ mọ ohun tí ó yẹ kí ó ti sọ níbẹ̀? Ó yẹ kí ó kan fi ọ̀rò kan soṣo sí i níbẹ̀; sùgbón, Arthur White, ó ṣiṣe gidigidi níhìn-ín. Ó yẹ kí ó ti sọ pé, “Àwọn alátílẹ̀yìn iwòye àtijó dúró ṣinṣin [ní tòótó] pé ọ̀nà tí a fi gbé gbólóhùn yí kalẹ̀, —dúró ṣinṣin pé ọ̀nà tí a fi gbé gbólóhùn yí kalẹ̀ [Early Writings, 74-75.],’ fi ifowósi Ọ̀run lé iwòye nípa daily tí Miller gbé kalẹ̀ tí Uriah Smith sì tún sọ ní ikeyìn.”

Sùgbón kò fi í síbẹ̀ ní ọ̀nà tó tọ̀. Ó kan n sọ ohun tí wón n di mú, bí eni pé ó seé se kí wón ti n di ipò tí kò tọ̀ mú. Sùgbón bẹ̀e kọ; ipò tí ó tọ̀ ni wón ní.

—“Àwọn agbàterù iwòye tuntun” —bàbá rẹ̀, Willy, A. G. Daniells, W. W. Prescott, àti èmi kò ní lo síbẹ̀ ní báyií — “Àwọn agbàterù iwòye tuntun gbà pé a gbodò gba ọ̀rò náà gégé bí ó ti wà nínú àyíkà rẹ̀ — àyíkà iṣètò àkókò.”

A ẹ̀sẹ̀ sọ àríyànjíyàn wọn fún yín nínú Early Writings, ojú-ìwé 74.

—“Àwọn alátílẹ̀yìn iwòye tuntun nàà múlẹ̀ pé ó yẹ kí a gba ọ̀rọ̀ nàà gégé bí ó ti wà nínú àyíká rẹ̀—àyíká iṣètò àkókò. Àwọn ọ̀rọ̀ tí Ellen White n tún sọ leraléra pé ‘èmi kò ní imọ̀lẹ̀ lórí kókó nàà’ (Letter 226, 1908) àti ‘èmi kò lè ṣàlàyé ní kedere àwọn kókó tí a n béèrè léèrè’ (Letter 250, 1908), pẹ̀lú àìlera rẹ̀ láti ẹ̀ itẹ̀numọ̀ pátó nígbà tí a tẹ̀ ibèèrè nàà mó ọ̀n, dàbí ẹ̀ni pé ó n fí itílẹ̀yìn fún ipinnu wọn. Wọn tún ní idánílójú pé àwọn iránsẹ̀ tí a fí fúnni nípasẹ̀ Ellen White kò ní tako àwọn iṣẹ̀lẹ̀ itàn tí a ti fí idí wọn múlẹ̀ ní kedere.” Arthur White, EGW, idípò 6, 252.

Àtẹ̀jádé Àkókó—Review and Herald, November 1, 1850

Àti iwé Early Writings, ojú-ìwé 74, ìgbà wo ni a tẹ̀ é jáde? Ní ọ̀dún 1882 ni; iwé Early Writings ni a tẹ̀ jáde ní ọ̀dún 1882.

Sùgbón ibi tí ipínrò nàà nínú Early Writings tí à n gbé yẹ̀ wò ti wà ní ibèrè ni a ti rí i nínú Review and Herald, November 1, 1850, àti pé ẹ̀ ní èyí nínú àkòsilẹ̀ yín. Ó sì jẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ipínrò, àti gégé bí mo ti sọ, a kí yòò ka gbogbo wọn.

A rí ipínrò méréni ní ojú-ìwé 2, léyìn nàà ipínrò méréni ní ojú-ìwé 3:

“Èyin Arákùnrin àti Arábìnrin ọ̀wọ̀n, mo fẹ̀ fún yín ní àkótán kúkúru nípa ohun tí Olúwa ti fí hàn mí láipé yíi nínú iran. A fí ẹ̀wà Jésù hàn mí, àti ifẹ̀ tí àwọn àngẹ̀lì ní sí ara wọn. Àngẹ̀lì nàà wí pé—Sé ẹ̀ kò lè wo ifẹ̀ wọn bí?—ẹ̀ tẹ̀lé e. Bákan nàà ni àwọn ènìyàn Ọ̀lọ̀run gbọ̀dọ̀ fẹ̀ràn ara wọn. Kàkà bẹ̀, jẹ́ kí ẹ̀bi ṣubú lórí ara rẹ̀ ju lórí arákùnrin kan. Mo rí i pé iránsẹ̀ nàà—‘tà ohun tí ẹ̀ ní, kí ẹ̀ sì fí ẹ̀ ṣe àánú’—ni àwọn kan kò tii gbà nínú imọ̀lẹ̀ rẹ̀ tí ó ẹ̀ kedere; pé a kò tii fí ètè òtító ọ̀rọ̀ Olùgbàlà wa hàn ní kedere. Mo rí i pé ètè títà nàà kí í ẹ̀ láti fí fún àwọn tí wọn lè ṣiṣẹ́ kí wọn sì tójú ara wọn; bí kò ẹ̀ láti tan òtító ká. Èṣẹ̀ ni láti tójú àti láti fí ifẹ̀ àitọ̀ hàn sí àwọn tí wọn lè ṣiṣẹ́, nínú iṣọ̀lẹ̀. Àwọn kan ti fí itara hàn láti lọ sí gbogbo ipàdẹ̀; kí í ẹ̀ láti yin Ọ̀lọ̀run lógo, bí kò ẹ̀ nítorí —‘àkàrà àti ẹ̀ja.’ Irú àwọn bẹ̀ kúkú yẹ́ kí wọn wà ní ilẹ̀, kí wọn máa fí ọ̀wọ̀ wọn ṣiṣẹ́, —‘ohun tí ó dára,’ kí wọn lè pèsè fún àìní idílẹ̀ wọn, kí wọn sì ní ohun kan láti fí fún itílẹ̀yìn iṣẹ̀ iyebíye òtító isinsinyí.”

Mo rí i pé àwọn kan ti ṣiṣẹ́ nípa gbígbàdúra pé kí a mú aláìsàn lárada níwájú àwọn aláìgbàgbó. Bí ẹ̀nikẹ̀ni nínú wa bá ṣàìsàn, tí ó sì pe àwọn àgbà ijo wá láti gbàdúra lórí rẹ̀, gégé bí James 5:14, 15 ẹ̀ wí, ó yẹ́ kí a tẹ̀lé àpẹ̀rẹ̀ Jesu. Ó lé àwọn aláìgbàgbó jáde kúrò nínú yàrá nàà, léyìn nàà ó mú aláìsàn nàà lárada; bẹ̀ ni ó yẹ́ kí a máa wá ọ̀nà láti yà ara wa kúrò nínú àìgbàgbó àwọn tí kò ní ìgbàgbó, nígbà tí a bá n gbàdúra fún àwọn aláìsàn láàárín wa.

Léyìn nàà, a tún darí ifẹ̀ mi pada sí àkókò tí Jésù mú àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn rẹ̀ lọ sí ipamọ̀, sí yàrá òkè kan, níbi tí ó ti kókó fọ̀ ẹ̀sẹ̀ wọn, léyìn nàà sì fún wọn ní àkàrà tí a ti fọ̀ láti jẹ, gégé bí àpẹ̀rẹ̀ ara rẹ̀ tí a fọ̀, àti omi èso àjàrà láti ṣàpẹ̀rẹ̀ ẹ̀jẹ̀ rẹ̀ tí a ta sílẹ̀. Mo rí i pé ó yẹ́ kí gbogbo ènìyàn ẹ̀ni pé ẹ̀lú ọ̀ye, kí wọn sì tẹ̀lé àpẹ̀rẹ̀ Jésù nínú àwọn nṣkan wònyí; àti pé nígbà tí wọn bá n pa àwọn àṣẹ̀ míímọ̀ wònyí mó, ó yẹ́ kí wọn ya ara wọn sọ̀tọ̀ kúrò lódo àwọn aláìgbàgbó bí ó ti ẹ̀cẹ̀ ẹ̀ tó.

“Nígbà nàà, a fí hàn mí pé a ọ̀ò tú àwọn àjàkálẹ̀ àìsàn meje ikeyin jáde, léyìn tí Jésù bá ti kúrò ní Ibi Mímọ̀. Àngẹ̀lì nàà wí pé—Ìbínú Ọ̀lọ̀run àti tí Ọ̀dọ̀-Àgùntàn ni ó mú iparun tabi ikú bá

àwọn eni búburú. Ní ohùn Ọlórún, àwọn eni mímọ yòò jẹ alágbára, yòò sì jẹ ẹlẹrùjẹjẹ bí ogun tí ó ní àsíá; sùgbón nígbà nàà wọn kì yòò ẹ idájọ tí a kọ sílẹ nàà. Ẹsẹ idájọ nàà yòò wáyé ní òpin ẹgbèrún ọdún nàà.”

“Léyìn tí a bá yí àwọn eni-mímọ padà sí àìkú, tí a sì gbé wọn sókè pọ, tí wọn sì gba háàpù wọn, adé wọn, àti bẹ̀ bẹ̀ ọ, tí wọn sì wọ Ẹlú Mímọ nàà, Jèsù àti àwọn eni-mímọ jókòò nínú idájọ. Wọn sì àwọn iwé nàà sílẹ, iwé iyè àti iwé ikú; iwé iyè ní àwọn isẹ rere àwọn eni-mímọ nínú, iwé ikú sì ní àwọn isẹ búburú àwọn èniyàn búburú nínú. Wọn fi àwọn iwé wọnyí wé iwé Ọfin, Bíbélí, a sì dá wọn léjọ gégé bí ó ti wà nínú rẹ. Àwọn eni-mímọ, ní isòkan pẹ̀lú Jèsù, n ẹ idájọ wọn lórí àwọn òkú èniyàn búburú. Wò ó! ní àngẹ̀lì nàà wí, àwọn eni-mímọ jókòò nínú idájọ, ní isòkan pẹ̀lú Jèsù, wọn sì n pín fún olúkúlùkù nínú àwọn èniyàn búburú gégé bí isẹ tí wọn ẹ nínú ara, a sì n kọ sí iwájú orúkọ wọn ohun tí wọn gbodò gbà nígbà ìmúṣe idájọ nàà. Èyí, ní mo rí, ní isẹ àwọn eni-mímọ pẹ̀lú Jèsù nínú Ẹlú Mímọ, kí ó tó sòkalẹ wá sí ayé, nípasẹ ọdún 1000 nàà. Nígbà nàà, ní òpin ọdún 1000 nàà, Jèsù, àti àwọn àngẹ̀lì, àti gbogbo àwọn eni-mímọ pẹ̀lú rẹ, fi Ẹlú Mímọ nàà sílẹ, nígbà tí ó sì n sòkalẹ wá sí ayé pẹ̀lú wọn, a jí àwọn òkú èniyàn búburú dide, léyìn nàà àwọn ọkùnrin gan-an tí ó ‘gún un’ nàà, nígbà tí a bá jí wọn dide, yòò rí i láti ọ̀nà jìjìn nínú gbogbo ọ̀go rẹ, pẹ̀lú àwọn àngẹ̀lì àti àwọn eni-mímọ pẹ̀lú rẹ, wọn yòò sì hu ẹkún nítorí rẹ. Wọn yòò rí àpá ọwọ èékáná nínú ọwọ rẹ àti nínú ẹsẹ rẹ, àti ibi tí wọn fi ọ̀kọ gún un ní ẹgbẹ rẹ. Àwọn àpá èékáná àti ọ̀kọ nàà yòò di ọ̀go rẹ nígbà nàà. Ní òpin ọdún 1000 nàà ní Jèsù dúró lórí Ọkè Ọlífi, ọ̀kè nàà sì ya sí méjì, ó sì di pètẹ̀lẹ ńlá, àwọn tí wọn sá ní àkòkò nàà sì ní àwọn èniyàn búburú tí a ẹsẹ jí dide. Nígbà nàà ní Ẹlú Mímọ nàà sòkalẹ wá, ó sì balẹ sórí pètẹ̀lẹ nàà.”

Léyìn nàà ní Satani fi ẹ̀mí rẹ kún àwọn èniyàn búburú tí a ti jí dide. Ó fi ọ̀rọ̀ yín wọn, pé ọ̀mọ-ogun inú Ẹlú nàà kéré, pé ọ̀mọ-ogun ọ̀n sù pọ, àti pé wọn lẹ ẹ̀gun àwọn eni mímọ, kí wọn sì gba Ẹlú nàà. Nígbà tí Satani n kó ọ̀mọ-ogun rẹ ọ, àwọn eni mímọ wà nínú Ẹlú nàà, wọn n wo ẹwà àti ọ̀go Párádísè Ọlórún. Jèsù wà ní iwájú wọn, ó n darí wọn. Lójìjì Olùgbàlà ẹ̀lẹwà nàà kúrò lááárín wa; sùgbón láipẹ a gbọ ohùn rẹ dídùn, ó n wí pé,—È wá, ẹyin alágbàkún Baba mi, ẹ jogún ijoba tí a ti pèsè sílẹ fún yín láti ipilẹ ayé.’ A kóra ọ sọdò Jèsù, àti gégé bí ó ti pa àwọn ẹ̀nubodè Ẹlú nàà, bẹ̀ ni a kéde ẹ̀gún nàà sórí àwọn èniyàn búburú. A pa àwọn ẹ̀nubodè nàà mọ. Léyìn nàà ní àwọn eni mímọ lo iyẹ wọn, wọn sì gòkè ọ sí orí ọ̀giri Ẹlú nàà. Jèsù nàà wà pẹ̀lú wọn; adé rẹ n tàn yòò, ó sì kún fún ọ̀go. Adé kan ni, sùgbón adé mǐràn wà nínú adé nàà, méje lápapọ. Àwọn adé àwọn eni mímọ jẹ wúrà mímọ jùlọ, a sì fi àwọn iràwọ ẹ wọn ní ọ̀sọ. Ojú wọn n tàn pẹ̀lú ọ̀go, nítorí wọn wà nínú àwòrán gangan tí Jèsù; àti bí wọn ẹ dide, tí wọn sì n ọ papọ ní isòkan sí orí Ẹlú nàà, ìran nàà mú mi lórí ayọ.

“Nígbà nàà ní àwọn eni búburú rí ohun tí wọn ti pàdánù; iná sì mí láti ọ̀dò Ọlórún wá sórí wọn, ó sì jó wọn run. Èyí ní Ìmúṣe Idájọ nàà. Nígbà nàà ní àwọn eni búburú gba gégé bí àwọn eni mímọ, ní isòkan pẹ̀lú Jèsù, tí pín sí wọn ní ọdún 1000 nàà. Iná kan nàà láti ọ̀dò Ọlórún tí ó jó àwọn eni búburú run, sọ gbogbo ayé dí mímọ. Àwọn ọ̀kè tí ó fọ́ tí wọn sì ya ragidi yo nítorí oorú gbígbóná gidigidi; afẹ́fẹ́ pẹ̀lú, àti pé gbogbo koríko gbígbẹ ni a jó run. Nígbà nàà ní ogún wa sí síwájú wa, ó lásán, ó sì lẹwà, a sì jogún gbogbo ayé tí a ti sọ di tuntun. Gbogbo wa sì ké pẹ̀lú ohùn rara pé, Ọ̀go, Halleluyah.”

“Mo sí rí i pé ó yẹ kí àwọn olùṣò-àgùntàn bá àwọn ẹni tí wọn ní ìdí láti ní ìgbẹ̀kẹ̀lẹ̀ nínú wọn gbìmò, àwọn tí wọn ti wà nínú gbogbo àwọn iránsẹ̀ nàà, tí wọn sì dúró ṣinsin nínú gbogbo òtító ìsinsin yíí, kí wọn tó gbé èrò tuntun kankan tí ó ẹ̀ pàtàkì kalẹ̀, èyí tí wọn lè rò pé Bíbélí n tẹ̀síwájú fún. Nígbà nàà ni àwọn olùṣò-àgùntàn yòò wà ní ìṣòkan pípé, ìṣòkan àwọn olùṣò-àgùntàn nàà yòò sì hàn gbangba sí ijọ. Irú ìlànà bẹ̀ ẹ̀ ni mo rí i pé yòò dènà ipínyà aláiláyò, nígbà nàà kò sì ní sí ewu pé agbo ẹran olówó yẹ̀n yòò pín, kí àwọn àgùntàn sì tú ká, láini olùṣò-àgùntàn.”—

Léyìn nàà, ó parí pèlú ipínrò m̀árùn-ún mìí tí mo ti fi sínú àpótí fún yín, nítorí pé àwọn ipínrò m̀árùn-ún wònyí láti inú àpilẹ̀kọ̀ nàà ni àwọn tí yòò wà ní ikeyìn nínú Early Writings. Ìdí niyẹn tí a fi yí àwọn ipínrò m̀árùn-ún ikeyìn wònyí ká pèlú àpótí.

“Ní ojú kẹ̀tálélógún oṣù Kẹ́sán, Olúwa fi hàn mí pé ó ti na ọwọ̀ rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti tún iyókù àwọn èniyàn rẹ̀ kó padà, àti pé a gbòdò mú ìsápá wa pọ̀ sí i ní àkókò ikójopọ̀ yíí. Ní àkókò itúká, a lù Ísírẹ̀lì, a sì fà á ya; sùgbón nísinsin yíí ní àkókò ikójopọ̀, Ọlórún yòò wo àwọn èniyàn rẹ̀ sà, yòò sì dì wọn pa pọ̀. Ní àkókò itúká, àwọn ìsápá tí a ẹ̀ láti tan òtító kálẹ̀ ní ipa kékeré gan-an, wọn ẹ̀sẹ̀parí diẹ̀ péré tábí kò sí ohun kan rárá; sùgbón ní àkókò ikójopọ̀, nígbà tí Ọlórún bá ti fi ọwọ̀ rẹ̀ lẹ̀ e láti kó àwọn èniyàn rẹ̀ jọ, àwọn ìsápá láti tan òtító kálẹ̀ yòò ní ipa tí a pète fún wọn. Gbogbo èniyàn gbòdò wà ní ìṣòkan, kí wọn sì ní itara nínú ìṣẹ̀ nàà. Mo rí i pé ó jẹ̀ itijú fún ẹ̀nikẹ̀ni láti máa tọ̀ka sí àkókò itúká gẹ̀gẹ̀ bí àpẹ̀rẹ̀ láti ẹ̀kọ̀so wa nísinsin yíí ní àkókò ikójopọ̀; nítorí bí Ọlórún kò bá ẹ̀ ohun tí ó ju èyí tí ó ẹ̀ nígbà nàà lọ̀ fún wa nísinsin yíí, a kí yòò lè kó Ísírẹ̀lì jọ rárá. Ó ẹ̀ pàtàkì gẹ̀gẹ̀ bí a ti n wàásù òtító, bẹ̀ ẹ̀ ni pé kí a tún tẹ̀ ẹ̀ jáde sínú ìwé iròyìn.”

“Oluwa fi hàn mí pé ọwọ̀ tirẹ̀ ló dari àtẹ̀ 1843 nàà, àti pé kò sí apá kankan nínú rẹ̀ tí a gbòdò yí padà; pé àwọn nọmbà nàà rí gẹ̀gẹ̀ bí ó ti fẹ̀ kí wọn rí. Pé ọwọ̀ rẹ̀ wà lórí, ó sì bo àṣiṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọmbà nàà mọ̀, kí ẹ̀nikẹ̀ni má baa lè rí i, títí ọwọ̀ rẹ̀ fi yọ̀ kúrò.”

“Nígbà nàà mo rí nípa ohun tí a n pè ní —Daily,’ pé ogbón èniyàn ni ó fi ọ̀rò nàà —sacrifice’ kún un, àti pé kò sí nínú ọ̀rò ipilẹ̀ nàà; àti pé Olúwa fi ìmọ̀ tòótó rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn ké igbe wákàtí idájọ̀ nàà. Nígbà tí ìṣòkan wà, kí ọ̀dún 1844 tó dé, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wọn ní ìṣòkan lórí ìmọ̀ tòótó nípa —Daily;’ sùgbón láti ọ̀dún 1844 wá, nínú idàrúdàpọ̀ nàà, wọn ti gba àwọn ìwòye mìíràn mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpọ̀ sì ti tẹ̀ lẹ̀ e.”

“Oluwa fi hàn mí pé Àkókò kí í ẹ̀ idánwò láti ọ̀dún 1844 wá, àti pé àkókò kí yòò sì tún jẹ̀ idánwò mọ̀ lááláé.

“Nígbà nàà a fi hàn mí sí àwọn kan tí wọn wà nínú àṣiṣe òlá nàà, pé àwọn ẹ̀ni mímọ̀ sì ní láti lọ̀ sí Jerúsálẹ̀mù Àtijọ̀, àti bẹ̀ bẹ̀ lọ̀, kí Olúwa tó dé. Irú èrò bẹ̀ ẹ̀ ni a pèsè láti yí ọ̀kàn àti ifẹ̀ kúrò nínú ìṣẹ̀ Ọlórún fún àsikò yíí, lábẹ̀ ìhìn ìṣẹ̀ àngẹ̀li kẹ̀ta; nítorí bí a bá ní láti lọ̀ sí Jerúsálẹ̀mù, nígbà nàà ọ̀kàn wa yòò dà sibẹ̀ lònà ti ẹ̀dà, a ó sì di ohun iní wa mọ̀ kúrò nínú àwọn ilò mìíràn, kí a lè mú àwọn ẹ̀ni mímọ̀ dé Jerúsálẹ̀mù. Mo rí i pé ìdí tí a fi fí wọn sílẹ̀ kí wọn lè bọ̀ sínú àṣiṣe òlá yíí ni pé wọn kò tii jẹ̀wọ̀, bẹ̀ ẹ̀ ni wọn kò tii kọ̀ àṣiṣe wọn sílẹ̀, àwọn àṣiṣe tí wọn ti wà nínú rẹ̀ fún ọ̀dún sẹ́yìn.” Review and Herald, November 1, 1850.

Ṣé o rí wọn bí? Ṣé o mọ̀ ohun tí ẹ̀mi n sọ nípa rẹ̀?

Ó dára. Bí a bá wọ inú àwọn ipínrò márùn-ún ikeyin wònyí, ẹ ó rí àwọn nńkan kan tí ó yàtò nínú àkòkọ ju bí ẹ ó ẹ rí wọn nínú Early Writings, ojú-iwé 74.

LÁTÒDÒ ÀWỌN OLÙGBÓ: Nítorí nàà, ẹ ní sọ pé àwọn wònyí tí ó wà nínú àpótí ni àwọn ti ipilẹ̀sẹ̀?

Àwọn wònyí nínú àpótí nàà, wọn ni àwọn ipínrò márùn-ún ikeyin nínú àpilẹ̀kọ àkòkọ yìí, apótí yìí sì yí wọn ká. Àwọn ipínrò márùn-ún wònyí ni àwọn tí ó parí sí mímú wà nínú Early Writings, ojú-iwé 74.

Şùgbọ̀n, ìgbà wo ni a tẹ̀ èyí jáde, ìgbà wo ni a kọ ọ? Oşù kọkànlá, ọdún 1850.

Nítorí nàà, mo ti fi irú-òrò tútù hàn àwọn ohun tí a ó yí padà nínú àwọn ipínrò márùn-ún wònyí. Ìyípadà pátápátá kan yòò wáyé pèlú èyí; nítorí pé, ní ojọ iwájú tó sún mọ̀ tòsí gan-an, ní ọdún 1851, iwé nàà A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White ni a ó tẹ̀ jáde, wọn yòò sì mú àwọn ipínrò wònyí kí wọn fi wọn sínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White. Lẹ̀yìn nàà, láti ibí [àpilẹ̀kọ inú Review and Herald, November 1850] sí A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, àwọn àtúnşẹ kẹ́ékẹ́kẹ́ kan wà ní ọ̀nà àtúnşẹ-olùtẹ̀jáde tí ó şelẹ̀ sí àwọn ipínrò márùn-ún wònyí. Lẹ̀yìn nàà sì, láti A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White ní ọdún 1851 sí Early Writings ní ọdún 1882, àwọn àtúnşẹ-olùtẹ̀jáde míi tún wà, àwọn àtúnşẹ-olùtẹ̀jáde wònyen sì ni wọn mú kí Early Writings, ojúewé 74, di ohun tí ó yíjú.

Nítorí nàà, nínú àwọn paragirafi márùn-ún wònyí tí ó parí nínú àfọwọkọ ibèrẹ̀, nínú paragirafi àkòkọ, “September 23d, Olúwa fi hàn mí . . . ,” èyí yòò yí padà.

Nínú àwọn ipínrò tí ó tẹ̀lé yìí pé: “Lẹ̀yìn nàà mo rí”; “Lẹ̀yìn nàà mo rí”; “Olúwa fi hàn mí”; àti pé, “Lẹ̀yìn nàà a tọka sí mi sí”; àwọn nńkan wònyí gba àwọn àtúnşẹ kẹ́ékẹ́kẹ́ diẹ̀.

A Fi Òtító Àkòkọ Mèwàá Hàn Nínú Àwọn Páragirafù Mètálá

Şùgbọ̀n, ohun tí mo fẹ́ kí ẹ rí nínú àwọn ipínrò mètálá wònyí láti inú àpilẹ̀kọ ibèrẹ̀, ni pé ó ti fi ohun àkòkọ mèwàá hàn.

Ní báyi ni mo sì rántí idí tí mo fi şe àwọn nńkan wònyí ní lẹ̀tà tí a mú hàn gbangba. Kì í şe nítorí pé àwọn wònyen máa yí padà. Mo ní tẹnumọ̀ nńkan kan fún yín, bí ẹ bá lè rí i, pé nínú àwọn paragirafi mètálá wònyí a fi èyí hàn án . . . , a fi èyí hàn án . . . , a fi èyí hàn án . . . , a fi èyí hàn án. Àti pé nígbà tí a fi ohun kan hàn án, lẹ̀yìn tí ó bá ti sọ fún wa nípa rẹ̀, a tún fi ohun kan hàn án tí kò şe dandan kó ní isopọ̀ pèlú ohun tí a şeşẹ̀ fi hàn án pé: “A fi èyí hàn mí . . . ; A fi èyí hàn mí . . . ; A fi èyí hàn mí”

Ẹ̀ lè şàyewò mi, kí ẹ sì ka á fúnra yín, şùgbọ̀n a fi òtító pàtàkì mèwàá hàn án nínú àwọn ipínrò mètálá wònyí.

Eyi ni ohun tí a fihàn án. A fihàn án nípa ifẹ̀ Olórun, nípa àwọn ọre, nípa àdúra fún àwọn aláìsàn, nípa işè idápọ̀ mímó, nípa Àwọn Àjàkálẹ̀-Àrùn Mèje Ìkẹ̀yìn tí ó ní ibáşepọ̀ pèlú Egbèrún Ọdún nàà, nípa imọ̀lẹ̀ tuntun, nípa ikójoşọ̀ lẹ̀yìn 1844, nípa işè itẹ̀jáde, nípa Àtẹ̀ 1843, nípa “Ojoojúmọ̀,” nípa

“àkókò” gégé bí idánwò, àti nípa àwọn irin-àjò mímọ sí Jerusalemu. Bí o bá sì kà á pèlú isọra, èyí kì í ẹ̀ ẹ̀shàn èrò kan ẹ̀so. Ó jẹ̀ ohun tí ó dára gidigidi pé, “A fihàn mí èyí,” àti pé ó ń ẹ̀kọ̀sílẹ̀ ohun tí a fihàn ẹ̀; àti pé, a fihàn ẹ̀ nípa ohun kan tí kò fi dandan ní isopò pèlú ohun mí. Ó yẹ̀ kí o rí èyí; nítorí pé, bí wọn ẹ̀ ń bẹ̀rẹ̀ sí í fa àwọn paragirafi wònyí jọ, wọn ń bẹ̀rẹ̀ sí í dá irònú náà sílẹ̀ pé ó ń sọ ohun kan tí ní tòótó kò sọ.

Àyèwò àti Herald, Oṣù kọkànlá oṣù 1, 1850

Ó dáa. Ẹ̀kọ̀yèsí ipínrò àkókò nínú àwọn ipínrò márùn-ún tí a ń bá lò láti oṣù November 1850.

“Ní oṣù kẹ̀tálélógún, oṣù Kẹ̀sán, Olúwa fi hàn mí pé ó ti na ọ̀wọ̀ rẹ̀ jáde ní ìgbà kejì láti tún iyókù àwọn ènìyàn rẹ̀ kó jọ, àti pé a gbòdò fi isapá kún isapá ní àkókò ikójoṣò yí. Ní àkókò itúká, a lu Israẹli, a sì fà á ya; ẹ̀gbón nísinsin yí, ní àkókò ikójoṣò, Ọlórún yòò wo àwọn ènìyàn rẹ̀ sà, yòò sì dì wọn pọ̀. Ní àkókò itúká, àwọn isapá tí a ẹ̀ láti tan òtítọ̀ kalẹ̀ ní ipa kékeré pére, wọn ẹ̀ diẹ̀ pére tàbí kò ẹ̀ nńkan kan rárá; ẹ̀gbón ní àkókò ikójoṣò, nígbà tí Ọlórún ti gbé ọ̀wọ̀ rẹ̀ kalẹ̀ láti kó àwọn ènìyàn rẹ̀ jọ, àwọn isapá láti tan òtítọ̀ kalẹ̀ yòò ní ipa tí a pinnu wọn fún. Gbogbo ènìyàn gbòdò wà ní isọkan, kí wọn sì ní itara nínú isẹ̀ náà. Mo rí i pé ó jẹ̀ ohun itijú kí ẹ̀nikẹ̀ni máa tọka sí àkókò itúká gégé bí ẹ̀pẹ̀rẹ̀ láti máa darí wa nísinsin yí ní àkókò ikójoṣò; nítorí bí Ọlórún kò bá ẹ̀ ju bí ó ti ẹ̀ nígbà náà lọ fún wa nísinsin yí, a kì yòò lè kó Israẹli jọ láa. Ó ẹ̀ pàtàkì gégé bí kí a máa tẹ̀ òtítọ̀ jáde nínú iwé iròyìn, gégé bí a ti ń wàásù rẹ̀.”—

Gbolóhùn ikẹ̀yìn láti inú àyokà yẹ̀, ó wí pé, “Ó ẹ̀ pàtàkì gan-an pé kí a tẹ̀ òtítọ̀ jáde sínú iwé iròyìn, gégé bí a ti ń wàásù rẹ̀.” Ó dáa. A máa fi èrò yí sílẹ̀.

Ipínrò kejì nínú àwọn márùn-ún tí a ń gbé yèwò, níbi tí ó ti wí pé, “Olúwa fi hàn mí,” ẹ̀ rí i pé mo ti fà á lábẹ̀.

—“Oluwa fihàn mí pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ ló darí àwòrán itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ 1843, àti pé kò sí apá kankan nínú rẹ̀ tí a gbòdò yí padà; pé àwọn nọ̀nbà náà rí gégé bí Ó ti fẹ̀ wọn. Pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ wà lóri, ó sì fi àṣìṣe kan pamọ̀ nínú diẹ̀ lára àwọn nọ̀nbà náà, kí ẹ̀nikẹ̀ni máa bàà lè rí i, títi ọ̀wọ̀ Rẹ̀ fi kúrò.”—

Ídí tí mo fi sàmì sí abẹ̀ àwọn ọ̀rọ̀ kan nínú àwọn ipínrò mẹ̀rin wònyí ní òkè ojú-iwé ni pé àwọn wònyẹ̀n yòò ní àwọn àtúnṣe àtúnnyèwò nígbà tí a bá tún tẹ̀ ẹ̀ jáde nínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White ní 1851.

Ó dáa. “Olúwa fi hàn mí,” ni a oò yí padà; “nípa ọ̀wọ̀ rẹ̀” ni a oò yí padà, “pé kò sí apá kankan nínú rẹ̀ tí ó yẹ̀ kí a yí padà” ni a oò yí padà.

Nígbà náà, nínú àbala tó tẹ̀ lé e tí a tẹ̀ ní lẹ̀tà tí ó lágbara [àbala kẹ̀rin] lóri ojú-iwé náà, ó wí pé,

—“Olúwa fi hàn mí pé Àkókò kì í ẹ̀ idánwò láti ọ̀dún 1844 wá, àti pé àkókò kì yòò tún jẹ̀ idánwò mó lááláa.”—

“Olúwa fi hàn mí,” èyí yòò yí padà. Ohun tí wọn yòò ẹ̀ ní ọ̀dún tí ó tẹ̀ lé e nínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White ni pé, wọn yòò mú àbala gbolóhùn kan náà, wọn yòò sì darapọ̀ mó àbala tí ó ẹ̀ájú rẹ̀. Wọn yòò sọ ọ̀ di àbala kan.

Ṣùgbõn pèlú, bí ọ̀rọ̀ kan tàbí àwọn ọ̀rọ̀ kan bá wà ní ìtẹ̀wọ̀gbà-ńlá, àwọn iyípadà miiran kan yòò tún wà; èmi yòò sì fún yín ní àpẹ̀rẹ̀ ohun tí mo túmọ̀ sí.

Àti nínú ipínrò kẹ̀ta, ó sọ pé,

—“Lẹ̀yìn nàà mo rí ní ti —Òjoojúmọ́,’ pé ọ̀rọ̀ nàà —ẹ̀bọ́’ ni ọ̀gbõn èniyàn fi kún un, kò sì jẹ́ ti ọ̀rọ̀ nàà; àti pé Olúwa fi òye tí ó tọ́ nípa rẹ̀ fún àwọn tí wọn kẹ́ igbe wákàtí idájọ́ nàà. Nígbà tí iṣòkan wà, ṣáájú ọ̀dún 1844, ó fẹ́rẹ́ jẹ́ pé gbogbo èniyàn wà ní iṣòkan lórí òye tí ó tọ́ nípa —Òjoojúmọ́;’ ṣùgbõn láti ọ̀dún 1844 wá, nínú idàrúdàpọ̀, àwọn iwòye miiran ni a ti gbà mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpọ̀ sì ti tẹ̀ lé e.”—

Lẹ̀yìn nàà, nínú paragirafi tó tẹ̀ lé e tí a tẹ̀ ní lẹ̀tà tútù [paragirafi kẹ̀rin] lórí ojú-iwé nàà, ó wí pé,

“Olúwa fi hàn mí pé Àkókò kò tí i jẹ́ idánwò láti ọ̀dún 1844 wá, àti pé àkókò kì yòò tún jẹ́ idánwò mọ́ láé láé.”—

“Olúwa fi hàn mí,” èyí yòò yí padà.

Ohun tí wọn máa ẹ̀ ní ọ̀dún tó tẹ̀lé nínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White ni pé, wọn máa gba àbala oníròyìn gbolóhùn kan nàà, wọn sì máa darapọ̀ mọ́ àbala tó ṣáájú rẹ̀. Wọn máa sọ ọ́ di àbala kan soṣo.

Wọn yòò sì yí “Olúwa fi hàn mí” padà sí “A tún fi hàn mí.” Ó yé yín? Wọn yòò sọ àwọn paragirafi méjèjè nàà di paragirafi kan, wọn yòò sì yí i padà sí, “A tún fi hàn mí,” ní ọ̀dún 1851.

—“Lẹ̀yìn nàà, a tọ́ka mi sí àwọn kan tí wọn wà nínú àṣiṣe ńlá nàà, pé àwọn ẹ̀ni-mímọ́ sì ní láti lọ sí Jerusalemu Àtijọ́, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ, kí Olúwa tó dé. Irú iwòye bẹ̀ẹ̀ ní ihùwàsí láti yí ọ̀kàn àti ifẹ́ èniyàn kúrò nínú iṣẹ́ Ọ̀lorun ti isinsin yií, lábẹ́ iránṣẹ́ angẹ̀li kẹ̀ta; nítorí bí ó bá jẹ́ pé a ní láti lọ sí Jerusalemu, nígbà nàà ọ̀kàn wa yòò wà níbẹ́ láìṣeéṣe, a ó sì dá ohun iní wa dúró kúrò nínú àwọn ilò miiran, kí a lè mú àwọn ẹ̀ni-mímọ́ lọ sí Jerusalemu. Mo rí i pé idí tí a fi fi wọn sílẹ́ kí wọn lè ṣubú sínú àṣiṣe ńlá yií ni pé wọn kò tii jẹ́wọ́, bẹ̀ẹ̀ ni wọn kò fi àwọn àṣiṣe wọn sílẹ́, àwọn àṣiṣe tí wọn ti wà nínú wọn fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún sẹ́yin.” Review and Herald, November 1, 1850.

Ṣùgbõn, nígbà tí ẹ̀ bá dé Early Writings, ẹ̀ ẹ̀ mọ́ ohun tí wọn ẹ̀? Wọn yọ́ gbolóhùn nàà kúrò pé, “A tún fi hàn mí,” níbi tí nínú Early Writings, nínú àpá kan soṣo yií, yòò ti sọ pé, “Nígbà tí iṣòkan wà ṣáájú 1844, ó fẹ́rẹ́ jẹ́ pé gbogbo wọn wà ní iṣòkan lórí òye tòótọ́ nípa —Daily,’ ṣùgbõn láti 1844, nínú idàrúdàpọ̀ nàà, a ti gba àwọn iwòye miiran mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpọ̀ sì ti tẹ̀ lé e.” Wọn yọ́ “A tún fi hàn mí” kúrò, gbolóhùn tó sì tẹ̀lé e ni pé, “àkókò kò tii jẹ́ idánwò láti 1844.” Lójiji, ẹ̀ kò mọ́ pé èrò yií nípa àkókò kì í ẹ̀ idánwò jẹ́ ọ̀kan lára àwọn nkan tí a fihàn án ní pátó. Ẹ̀ gbà pé èyí jẹ́ apá kan nínú imọ̀lẹ̀ rẹ̀ lórí Daily nínú iwòye èké tí n mú idàrúdàpọ̀ jáde.

Èyí kì í ẹ̀ se ti ibèrẹ̀. O ní ti ibèrẹ̀ nàà. Ṣà̀yèwò ó.

Ìgbésẹ̀ Tó Kàn (Ìgbésẹ̀ Keji)—1851 Àkọ̀pọ̀ Àwòrán Ìrírí àti Ìwòye Ìgbésí-ayé Kristeni ti Ellen G. White

Lẹ̀yìn èyí, ẹ̀ ní A Sketch of the Christian Experience and View of Ellen G. White, tí a tẹ̀ jáde ní ọ̀dún 1851; àti pé, ẹ̀ ní itupalẹ̀ àwọn àyípadà tí ó ṣẹ̀lẹ̀, ó sì wà níbẹ́ àyípadà kan tí ó ẹ̀ pàtàkì

gidigidi.

“Ojò ketàlélógún oṣù Keṣán, Olúwa fihàn mí [ní iṣáájú—“showed”] pé ó ti na ọwọ̀ rẹ̀ jáde ní igbà kejì láti gba àjekù àwọn èniyàn rẹ̀ padà, àti pé a gbòdò pòn àwọn isapá sí i ní àkókò ikójopò yìí. Ní àkókò itúká, a lu Ísírèlì, a sì fà á ya; sùgbón nísinsinyí, ní àkókò ikójopò, Olórùn yòò wo àwọn èniyàn rẹ̀ sà, yòò sì dì wọn pa pò. Ní àkókò itúká, àwọn isapá tí a ẹ̀ láti tan òtító ká ní ipa kékeré pére, wọn ẹ̀ṣeparí diẹ̀ pére tabí kò sí nṅkan rárá; sùgbón ní àkókò ikójopò, nígbà tí Olórùn ti fi ọwọ̀ rẹ̀ sí iṣẹ̀ láti kó àwọn èniyàn rẹ̀ jọ, àwọn isapá láti tan òtító ká yòò ní ipa tí a pinnu fún wọn. Gbogbo èniyàn gbòdò jẹ̀ ọkan, kí wọn sì ní itara nínú iṣẹ̀ náà. Mo rí i pé kò tọ̀ fún ẹnikẹni láti tọka sí àkókò itúká gégé bí àpẹrẹ̀ láti darí wa bá yí ní àkókò ikójopò; nítorí bí Olórùn kò bá ẹ̀ ju bí ó ti ẹ̀ nígbà náà lọ fún wa nísinsinyí, a kì yòò kó Ísírèlì jọ láé. [Yọ̀ kúrò: Ó ẹ̀ pàtàkì tó bẹ̀ gégé bí kí a tẹ̀ òtító náà jáde sínú iwé iròyìn kan, bí a ti n wàásù rẹ̀.] [Àwọn ipínrò ni a darapò] Mo ti rí [ní iṣáájú—“the Lord showed me”] pé àtẹ̀ àwòrán 1843 ni ọwọ̀ Olúwa darí, [ní iṣáájú—“by His hand”] àti pé a kò gbòdò yí i padà; [ní iṣáájú—“no part of it should be altered”] pé àwọn nonbà náà wà gégé bí ó ti fẹ̀ kí wọn rí. Pé ọwọ̀ rẹ̀ wà lórí rẹ̀, ó sì bo àṣiṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nonbà náà mọ̀lẹ̀, kí ẹnikẹni má bàa lè rí i, títi di igbà tí a yọ̀ ọwọ̀ rẹ̀ kúrò.”

“Nígbà náà ni mo rí ní ibátan sí —Ìgbàgbogbo Ojò,’ pé ọgbón èniyàn ni ó fi ọ̀rò náà —ẹ̀bọ̀’ kún un, àti pé kò sí nínú ọ̀rò náà; àti pé Olúwa fi ọ̀ye tító rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn kígbẹ̀ ikéde wákàtí idájọ̀ náà. Nígbà tí iṣòkan wà, kí ọdún 1844 tó dé, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wọn ní iṣòkan lórí ọ̀ye tító nípa —Ìgbàgbogbo Ojò,’ sùgbón láti ọdún 1844, nínú idàrúdàpò náà, a ti gba àwọn iwòye miiran mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpò sì ti tẹ̀ lé e. [Àwọn ipínrò ni a darapò] Mo tún ti rí [Tẹ̀lẹ̀ rí—“Olúwa fi hàn mí”] pé àkókò kò tii jẹ̀ idánwò láti ọdún 1844, àti pé àkókò kì yòò tún jẹ̀ idánwò mọ̀ láéláé.]” A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, ExV 61–62.

Àkókò tí kò so mọ̀ Ìhinrere Ángẹ̀lì Kẹ̀ta náà.

Ellen White ní iran kan tí ó yàtò sí iran tí ó ní, èyí tí ó parí sí i nínú Early Writings. Ó ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iran; sùgbón, ó ní iran kan níbi tí a ti sọ ohun kan fún un; a sọ ipínrò kan fún un, ó sì kọ̀ ọ̀ sílẹ̀.

“Oluwa ti fi hàn mí pé iránṣẹ̀ ángẹ̀lì kẹ̀ta gbòdò lọ, kí a sì kéde rẹ̀ fún àwọn ọmọ Oluwa tí a ti tú ká, àti pé a kò gbòdò fi í mọ̀ àkókò; nítorí àkókò kì yòò tún jẹ̀ idánwò mọ̀ láéláé. Mo rí i pé àwọn kan ní imísí èké tí ó n dide láti inú wíwàásù àkókò; pé iránṣẹ̀ ángẹ̀lì kẹ̀ta lágbára ju bí àkókò ẹ̀ lè jẹ̀ lọ. Mo rí i pé iránṣẹ̀ yíi lè dúró lórí ipilẹ̀ tirẹ̀ fúnra rẹ̀, àti pé kò nílò àkókò láti fún un ní agbára sí i, àti pé yòò lọ ní agbára nílá, yòò sì ẹ̀ iṣẹ̀ rẹ̀, a ó sì gé e kúrú nínú òdodo.” A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, ExV 48.

Kí ni ó n sọ níbẹ̀ nípa rẹ̀? Pé a kò gbòdò tún so Iránṣẹ̀ Ángẹ̀lì Kẹ̀ta pò mọ̀ àkókò mọ̀ láéláé, bẹ̀ ni?

Amin? Ẹ̀ ẹ̀ wà pẹ̀lú mi?

Níbo ni o ti rí èyí? Ibo ni ó wà?

LÁTÒDÒ ÀWỌN OLÚGBÓ: (Kò sí idáhùn.)

LÁTÀRÍ ÀWỌN OLÚGBÓ: Àkàwé Ìrírí àti Ìwòye Onígbàgbó Kristẹ̀ni.

Àkótán Ìrírí àti Ìwòye Kristèni ti Ellen G. White, ojú iwé 48, ojú iwé 48.

Ó dáa. Níbo ni a ti rí ìpínrò tí a n jíròrò yìi, èyí tí a mú jáde láti inú Review and Herald, November 1850; níbo ni a ti lè rí i nínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White? Dáadáa, ó wà níbè, bí ẹ bá padà séyìn nínú àkòsilẹ̀ yín, ó wà nínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White, ojú-iwé 61 àti ojú-iwé 62.

È ní iran kan nínú A Sketch of the Christian Experience and Views of Ellen G. White tí a kọ sí ojú-iwé 48; léyìn náà, ẹ tún ní iran náà tí yòò parí ní ìkẹyìn sínú Early Writings, ní ojú-iwé 61 àti 62. Wọn ya wọn sọtò ní ojú-iwé mètálá tàbí m̀erínlá, bèè ni?

Nígba náà, kí ni wọn yòò ẹ nígbà tí ó bá dé sí Early Writings? Wọn yòò mú ìpínrò yìi láti ojú-iwé 48, wọn yòò sì fi í sílẹ̀ lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ léyìn ọ̀rò rẹ̀ pé àkókò kì í ẹ̀ idánwò mọ̀. Wọn yòò so iran méjì pọ̀.

Sé ẹ n tẹ̀lé ohun tí mo túmọ̀ sí?

OK̀UNRIN KAN NÍ ÀÁRÍN ÀWỌN OLÚGBÓ: Bèèni.

Sé ẹ n tẹ̀lé ohun tí mo túmọ̀ sí?

ENI KỌ̀OKAN TÍ A N SỌ̀RỌ̀ SÍ NÍ ÀWỌN OLÚGBÓ: (Ìmúdájú.)

Ó dáa, nítorí iwọ̀ ni ẹni tí mo n rí ìmúdájú diẹ̀ sí i nípa rẹ̀.

Ìgbésẹ̀ Ìkẹyìn (Ìgbésẹ̀ Kẹta)—Àwọn Ìwé Àkókó 1882

Ó dáa. Nísinsinyí, mo ti padà sí ojú-iwé 6 nínú àkòsilẹ̀ yín; àti pé, nísinsinyí ẹ̀ tún ní Early Writings lẹ̀kansi.

“Ojọ̀ kẹ̀tálélógún, oṣù Kẹ̀sán, . . . Mo ti rí i pé ọ̀wọ̀ Olúwa ló darí àtẹ̀ yìi ti ọ̀dún 1843, àti pé kò yẹ̀ kí a yí i padà; pé àwọn nọ́nbà inú rẹ̀ wà gégé bí Ó ti fẹ̀ kí wọn rí; pé ọ̀wọ̀ Rẹ̀ wà lóri rẹ̀, ó sì bo àṣìṣe kan nínú diẹ̀ lára àwọn nọ́nbà náà, kí ẹnikẹni má bàa lè rí i, tí tí di ìgbà tí a yọ̀ ọ̀wọ̀ Rẹ̀ kúrò.”

“Nígba náà ni mo rí ní ìbátan sí —ìgbà gbogbo' (Dániẹ̀lì 8:12) pé ogbón èniyàn ni ó fi ọ̀rò náà —ẹ̀bo' kún un, àti pé kì í ẹ̀ apá kan nínú ọ̀rò ìtẹ̀sìwájú náà, àti pé Olúwa fi ọ̀ye tí ó tọ̀ nípa rẹ̀ fún àwọn tí wọn polongo igbe wákàtí idájó. Nígba tí ìṣọkan wà, ọ̀jọ̀ ọ̀dún 1844, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wọn wà ní ìṣọkan lóri ọ̀ye tí ó tọ̀ nípa —ìgbà gbogbo'; sùgbón nínú rudurù láti ọ̀dún 1844, a ti gba àwọn iwòye mífirán mọ̀ra, òkùnkùn àti rudurù sì ti tẹ̀lé e. Àkókò kò tí jẹ̀ idánwò láti ọ̀dún 1844, bèè ni kò ní tún jẹ̀ idánwò mọ̀ láéláé.”

“Oluwa ti fi hàn mí pé ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹta gbọ̀dọ̀ lọ, kí a sì kẹde rẹ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ Oluwa tí a ti tú ká, sùgbón a kò gbọ̀dọ̀ so ó mọ̀ àkókò. Mo rí i pé àwọn kan n ní ìmúnikún-ùn èkẹ̀, tí ó ti inú iwàásù àkókò jáde wá; sùgbón ìránṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹta lágbara ju bí àkókò ẹ̀ lè jẹ̀ lọ. Mo rí i pé ìránṣẹ̀ yìi lè dúró lóri ìpilẹ̀ tirẹ̀ fúnra rẹ̀, kò sì nílò àkókò láti fún un ní agbára; àti pé yòò lọ ní agbára ñlá, yòò sì ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ rẹ̀, a ó sì gé e kúrú nínú òdodo.

“Nígba náà ni a tọ̀ mi sí àwọn kan tí wọn wà nínú àṣìṣe ñlá ti gbígbàgbọ̀ pé ó jẹ̀ ojúṣe wọn láti lọ sí Jerúsálẹ̀mù Àtijó . . .” Early Writings, 74-76.

kúrò, a sì sọ ibi mímọ̀ rẹ̀ lulẹ̀ nípasẹ̀ Títùsì, jagunjagun Róòmù kan, nígbà tí ó pa ilú Jírúsálẹ̀mù run, àti tẹ̀npilì Ọ̀lọ̀run, èyí tí ó ní ‘ibi mímọ̀’ náà nínú. Níhìn-ín ni imúṣe ọ̀rọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ Kírísítì tí bèrẹ̀. ‘Wọ̀n yòò sì ṣubú ní ojú idà, a ó sì mú wọ̀n lọ ní igbẹ̀kùn sí gbogbo orílẹ̀-èdè, a ó sì tẹ̀ Jírúsálẹ̀mù mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ eṣẹ̀ àwọn Kẹ̀fẹ̀rí, TÍTÍ ÀKÓKÒ ÀWỌN KẸ̀FÈRÍ YÒÒ FÌ KÚN.’ Lúùkù 21:24.” David Arnold, Review and Herald, Oṣù Kẹ̀ta 1850, Ìdipò 1, Nọ̀mbà 8.

Nínú àpilẹ̀kọ̀ yìí, David Arnold kónì pé “Ìgbàgbọ̀ Ojoojúmọ̀” nínú Ìwé Dániẹ̀lì n ọ̀jọ̀ ilé-mímọ̀ àwọn Jùù ní Jírúsálẹ̀mù tí Róòmù Keferi kúrò níbẹ̀ ní AD70.

Oṣù Kẹ̀sán 1850 “Ojoojúmọ̀” ni Iṣẹ̀ Ìránṣẹ̀ Kristi nínú Ibùdó Mímọ̀ Rẹ̀

Léyìn náà, ní Oṣù Kẹ̀sán ọ̀dún 1850, ní ọ̀dún kan náà—àti pé lójú ọ̀nà, ta ni olóòtú Review and Herald ní ọ̀dún 1850? Orúkọ̀ rẹ̀ ni James White.

Nítòrí náà, ní Oṣù Kẹ̀sán ọ̀dún 1850, James White tẹ̀ àpilẹ̀kọ̀ kan jáde tí Crosier kọ̀, èyí tí ó kónì pé “Daily” dúró fún iṣẹ̀ ìránṣẹ̀ Kristi nínú Mímọ̀.

Ní báyií, James White kò kọ̀ ọ̀ ní tààràtà, ṣùgbọ̀n àwọn ènìyàn mú itumọ̀ àfihàn tí ó wà níbẹ̀, wọ̀n sì sọ̀ pé èyí ni ohun tí ó n kónì. Kí sì ni idí tí mo fi n sọ̀ èyí? Mo n sọ̀ èyí nítòrí idí rẹ̀ yìí: Ní September ọ̀dún 1850, Sister White sọ̀ pé láti ọ̀dún 1844, àwọn ojú-ìwòye miíràn nípa “Daily” ni a tí tẹ̀wọ̀ gbà nínú òkùnkùn, idàrúdápọ̀ sì tí tẹ̀ lé e.

Àwọn ìwòye méjèjè wọ̀nyí [Arnold àti Crosier] kí í ṣe ìwòye Àwọn Aṣáájú-Ọ̀nà pé “Ìgbà Gbogbo Ojọ̀” jẹ̀ Èsìn Keferi.

Àti lórí ojú-ìwé 7, ẹ̀ ní àwọn ìpínrọ̀ méjì náà láti inú àpilẹ̀kọ̀ Crosier, níbi tí ó tí n fì hàn pé “Daily” ni iṣẹ̀-ìránṣẹ̀ Kristi nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀.

—“A sì ju ibi Tẹ̀npilì Rẹ̀ sílẹ̀;” Dániẹ̀lì 8:11. Ìsìsì yìí ṣẹ̀lẹ̀ ní ojọ̀ àti nípasẹ̀ agbára Róòmù; nítòrí náà, Tẹ̀npilì tí a mẹnù kàn nínú eṣẹ̀ yìí kí í ṣe Ayé, tàbí Pálẹ̀sítìni, nítòrí tí àkókò ni a tí sọ̀ kalẹ̀ nígbà ìṣubú, ju ọ̀dún 4,000 lọ ṣáájú, àti tí èkẹ̀jì nígbà igbẹ̀kùn, ju ọ̀dún 700 lọ ṣáájú iṣẹ̀lẹ̀ inú eṣẹ̀ yìí, bèẹ̀ ni kò sí èyíkẹ̀yìi nínú wọ̀n tí a sọ̀ kalẹ̀ nípasẹ̀ agbára Róòmù.

“Ibi Mímọ̀ tí a wó lulẹ̀ ni tí Eni náà tí Róòmù gbé ara rẹ̀ ga sí, ẹ̀ni náà sì ni Ọ̀mọ̀-Aládé ogun, Jẹ̀sù Kristi; Póòlù sì kọ̀ wa pé Ibi Mímọ̀ Rẹ̀ wà ní ọ̀run. Ní àtúnbọ̀, Dániẹ̀lì 11:30–31, —Nítòrí àwọn ọ̀kọ̀ ojú omi Kitimu yòò wá sí i; nítòrí náà yòò bínú, yòò sì padà, yòò ní ibínú (ọ̀pá ibáwí) sí májẹ̀mù mímọ̀ náà (ẹ̀sìn Kristẹ̀ni), bèẹ̀ ni yòò ṣe; yòò sì tún padà, yòò sì bá àwọn tí n kọ̀ májẹ̀mù mímọ̀ náà sílẹ̀ (àwọn àlùfáà àti àwọn bíṣọ̀ṣọ̀bù) ní imọ̀ràn. Àwọn apa ogun sì (àwọn aláṣe ìjọba àti tí ẹ̀sìn) yòò dúró níhà rẹ̀, wọ̀n sì (Róòmù àti àwọn tí n kọ̀ májẹ̀mù mímọ̀ náà sílẹ̀) yòò sọ̀ Ibi Mímọ̀ agbára di aláimọ̀.’ Kí ni èyí tí Róòmù àti àwọn àpọ̀sítẹ̀lì tí ẹ̀sìn Kristẹ̀ni fì jọ̀ sọ̀ di aláimọ̀? A dá àpapọ̀ yìí sílẹ̀ lòdì sí —májẹ̀mù mímọ̀’ náà, Ibi Mímọ̀ tí májẹ̀mù náà ni wọ̀n sì sọ̀ di aláimọ̀; èyí tí wọ̀n lè ṣe gẹ́gẹ́ bí wọ̀n ṣe lè sọ̀ orúkọ̀ Ọ̀lọ̀run di aláimọ̀; Jeremáyà 34:16; Hesekieli 20; Malaki 1:7. Èyí náà jẹ̀ ohun kan náà pẹ̀lú ṣiṣe àimọ̀ tàbí fífì ọ̀rọ̀-òdì sí orúkọ̀ Rẹ̀. Ní itumọ̀ yìí ni ẹ̀ranko —òṣẹ̀lù-ẹ̀sìn’ yìí sọ̀ Ibi Mímọ̀ di aláimọ̀, (Ìfihàn 13:6), ó sì wó ọ̀ lulẹ̀ kúrò ní ipò rẹ̀ ní ọ̀run, (Sáàmù 102:19; Jeremáyà 17:12; Héberù 8:1–2) nígbà tí wọ̀n pé Róòmù ní ilú mímọ̀, (Ìfihàn 21:2) tí wọ̀n sì fì Póòpù jókòò níbẹ̀ pẹ̀lú àwọn oyè wọ̀nyí, —Oluwa Ọ̀lọ̀run Póòpù’, —Baba Mímọ̀’, —Orí Ìjọ̀’, àti bèẹ̀ bèẹ̀ lọ; níbẹ̀ náà, nínú —tẹ̀npilì Ọ̀lọ̀run’ èké, ó n

jéwọ pé òun n ẹ se ohun tí Jésù n ẹ gangan nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀; 2 Tẹsalonika 2:1–8. A ti tẹ Ibi Mímọ̀ mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀sẹ̀ (Dáníẹ̀lì 8:13), gẹ́gẹ́ bí a ti tẹ Ọmọ Ọlórún mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀sẹ̀. (Héberù 10:29.)” O. R. L. Crosier, —Ibi Mímọ̀’, Review and Herald, Oṣù Kẹ́sán, 1850.

Ìmọ̀-ogbọ̀n James White

Kí ló dé tí James White fi máa tẹ àpilẹ̀kọ yìi jáde bí ó bá mọ̀ dáadáa ju bẹ̀ẹ̀ lọ? Ìdí rẹ̀ ni pé “The Logic of James White” wà nínú àwọn àkọ̀sílẹ̀ yín.

Ohun àkọ̀kọ̀ tí a tẹ jáde lẹ́yìn Ìdààmú náà ni a n pè ní A Word to the Little Flock, àwọn èniyàn méta tí wọn jẹ akòwé nínú itẹ̀jáde náà sì ni James White, Ellen White, àti Joseph Bates. Ohun àkọ̀kọ̀ tí àwọn èniyàn wònyí, tí wọn n tẹ̀lé lóri ọ̀nà náà, tẹ jáde lẹ́yìn October 22, 1844, ni àpilẹ̀kọ yìi; àti nínú àpilẹ̀kọ yìi, Sister White fọ̀wọ̀sì iwọ̀ye Crosier, kí í ẹ iwọ̀ye rẹ̀ nípa Daily, sùgbọ̀n iwọ̀ye rẹ̀ nípa bí Kristi ẹ n kúrò ní Ibi Mímọ̀ ọ sí Ibi Mímọ̀ Jù Lọ.

Ẹ kíyèsì i, èyí ni Sister White. Ìdí niyẹn tí James White fi máa ẹtan láti tẹ àpilẹ̀kọ Crosier jáde; ó wí pé,

“Mo gbà pé Ibi Mímọ̀ tí a ó sọ di mímọ̀ ní ọ̀pin ọjọ̀ 2300, ni Tẹ̀npìlì Jerusalemu Tuntun, èyí tí Kristi jẹ ọ̀jìsẹ̀ nínú rẹ̀.” —èyí ni Ellen White— “Olúwa fihàn mi nínú iran, ní ju ọ̀dún kan séyìn lọ, pé Arákùnrin Crosier ní ìmọ̀lẹ̀ tòótọ̀ nípa iwènùmọ̀ Ibi Mímọ̀, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ; àti pé ifẹ̀ Rẹ̀ ni pé kí Arákùnrin C. kọ iwọ̀ye tí ó fi hàn wá sínú Day-Star, Extra, February 7, 1846. Mo ní idánìlọ̀jú pípé láti ọ̀dọ̀ Olúwa láti ẹ̀duro Extra náà fún gbogbo àwọn èniyàn mímọ̀.”

“Mo n gbàdúra pé kí àwọn ilà wònyí lè jẹ̀ ìbùkún fún yín, àti fún gbogbo àwọn ọ̀mọ̀ olùfẹ̀ náà tí ó bá lè kà wọn.” Ọ̀rọ̀ kan sí Agbo Kékeré, May 12, 1847.

Nítórí náà, àwọn èniyàn tí tí di ọ̀nì yìi, díẹ̀ nínú àwọn ọ̀pítàn ọ̀de-òní nínú Adventism, máa n sọ pé, “Ẹ wo ibẹ̀. Ellen White n fi ifọ̀wọ̀sì àpapọ̀ rẹ̀ pátápátá lé àpilẹ̀kọ Crosier; àti, nítórí náà, ohun tí Crosier sọ nípa Daily gẹ́gẹ́ bí isẹ̀ iranṣẹ̀ Kristi nínú Tẹ̀npìlì mímọ̀ Rẹ̀ gbọ̀dọ̀ jẹ̀ ọ̀títọ̀.” Nígba tí wọn bá sì sọ bẹ̀ẹ̀, wọn n sàfihàn itàn ní ọ̀nà tí kò tọ̀; nítórí pé, àpilẹ̀kọ Crosier ní apá méjọ̀ nínú rẹ̀ àti pé, láti ìbèrẹ̀ pátápátá, àwọn Adventist lóye pé mẹ̀rin nínú àwọn apá wònyẹn jẹ̀ ọ̀kùnkùn pátápátá, a kò sì tì tẹ̀ wọn jáde láéláé, láéláé, láéláé nínú Adventism.

Gẹ́gẹ́ bí àpẹ̀rẹ̀, ọ̀kan lára àwọn idúró rẹ̀ nínú àpilẹ̀kọ náà ni pé nígbà tí Jesu bá padà dé, àlàáfíà ẹgbẹ̀rún ọ̀dún kan yòò wà. Àwọn Adventist kò gbàgbọ̀ bẹ̀ẹ̀, bẹ̀ẹ̀ ni wọn kò sì tìi gbàgbọ̀ rẹ̀ rí. Ọ̀ye yẹn jẹ̀ ọ̀ye tí William Miller kọ̀, èyí tí ó fi William Miller sí ipa-ọ̀nà tí tọ̀ fún ọ̀ye ọ̀títọ̀. Ẹ̀kọ̀ yẹn jẹ̀ ọ̀kan lára àwọn ẹ̀kọ̀ tí ó tako ọ̀ye Millerite ní tààrà.

Nítórí náà, nígbà tí Crosier jáde pẹ̀lú àpilẹ̀kọ oní apá méjọ̀ yìi, wọn mọ̀ láti ìbèrẹ̀ pátápátá pé mẹ̀rin nínú àwọn apá wònyí kò yẹ̀ fún títẹ̀ jáde lẹ̀kẹ̀nsi.

Sùgbọ̀n, James White tẹ̀ apá náà níbi tí Crosier ti n fa itumọ̀ jáde pé Ọ̀joojúmọ̀ náà ni isẹ̀ iranṣẹ̀ Kristi nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀; sùgbọ̀n, àwọn apá mẹ̀rin wònyẹn nìkan ni yòò tún tẹ̀. Kì yòò tún tẹ̀ àwọn apá mẹ̀rin yòókù náà. Sùgbọ̀n, kí James White lè tún tẹ̀ àwọn apá mẹ̀rin tí Crosier, ó ní láti tẹ̀ é jáde nínú itẹ̀jáde méjì. Ó ní láti tẹ̀ é jáde lẹ̀mẹ̀jì ní September 1850.

Àyè kò tó nínú ìtẹ̀jádẹ̀ Review and Herald rẹ̀ ní September 1850, nítorí náà ó tẹ̀ Review and Herald méjì jáde ní September 1850 kí ó lè fí gbogbo àpilẹ̀kọ Crosier nípa bí Kristi ẹ̀ ní kùrò ní Ibi Mímọ̀ Jùlọ hàn.

Nísinsinyí, ẹ̀ ó ẹ̀ ẹ̀ àkíyèsí láti ọ̀dọ̀ Gerard Damsteegt pé ó ní fí àyèwò ìtàn hàn pé àwọn Adventist tí mò tẹ̀lẹ̀ rí pé àwọn apá kan nínú àwọn àpilẹ̀kọ Crosier kò tọ̀, àti pé a kò lè tún wọn tẹ̀ jáde.

“Oun [Ellen Harmon] sọ pé: —Oluwa fi hàn mí nínú iran, ní ọ̀dún kan tí ó ju bẹ̀ẹ̀ lọ sẹ́yìn, pé Arákùnrin Crosier ní imọ̀lẹ̀ ọ̀títọ̀, lórí iwènumọ̀ Tẹ̀npìlì Mímọ̀, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ; àti pé ifẹ̀ Rẹ̀ ni pé kí Arákùnrin C. kọ̀ itumọ̀ náà jáde gégé bí ó ti fí í hàn fún wa nínú Day Star Extra, February 7, 1846. Mo nímọ̀lára pé Oluwa fún mi ní àşẹ̀ pátápátá láti dámọ̀ràn Extra náà fún gbogbo àwọn mímọ̀” (Lẹ̀tá. E. G. White sí Curtis, Word to the Little Flock, 12). Àwọn Adventist Ojọ̀ Keje ti máa n túmọ̀ ọ̀rọ̀ yìí ní ilàna pé àwọn ifihàn Crosier kí í ẹ̀ aláìní àşìşẹ̀, sùgbọ̀n pé ìjìyàn àkàwé àpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ pàtàkì jẹ̀ ọ̀títọ̀. Àwọn àtẹ̀jádẹ̀ tuntun tí àpilẹ̀kọ náà yọ̀ àwọn apá tí wọn rò pé kò péye kùrò.” P. Gerard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, 125.

Kò lè Tẹ̀ Ìwé Ìkúnrẹ̀rẹ̀ Rẹ̀ Jáde Lẹ̀ẹ̀kansì ποτέ

Nísinsinyí, lórí ojú-ìwé tí ó tẹ̀ lé e, ẹ̀ ní W. A. Spicer tí ñ jẹ̀rìí sí ohun kan náà pé: Wọn tí mò nígbà gbogbo pé àwọn àpilẹ̀kọ Crosier ní àşìşẹ̀ nínú wọn, wọn kò sì tún tẹ̀ àwọn apá mẹ̀rin wònyẹn jáde rárá.

“Ó jẹ̀ ibànújẹ̀ láti sọ pé, Crosier ọ̀dọ̀ náà rìn nínú imọ̀lẹ̀ ọ̀títọ̀ Sábáàti fún àkókò kúkúró gan-an. Lẹ́yìn náà ó kọ̀ ẹ̀kọ̀ nípa ibi mímọ̀ tí ó ti ràn lówọ̀ láti fí idí rẹ̀ múlẹ̀. Àwọn arákùnrin aşáájú-òná wa tún tẹ̀ àlàyé rẹ̀ nípa ibi mímọ̀ jáde ní ọ̀pọ̀ ìgbà nínú àwọn iwé iròyìn wọn àkókò, sùgbọ̀n wọn kò lè tún gbogbo àkọ̀silẹ̀ rẹ̀ jáde rárá. Nínú rẹ̀ ni ó ti fí kún àlàyé ibi mímọ̀ náà nípa fífí àwọn èrò kan kún un nípa àkókò tí ñ bọ̀—egbèrún ọ̀dún ayé yìí, pẹ̀lú àkókò ológo kan lórí ilẹ̀ ayé yìí ní Ìpadàbọ̀ Keji. Àwọn nńkan wònyí ni àwọn arákùnrin wa máa ñ yọ̀ kùrò ní gbogbo ìgbà. Àwọn ẹ̀kọ̀ wònyí nípa àkókò tí ñ bọ̀ ti tàn kálẹ̀ ní gbogbo ibi ní ojọ̀ wònyí. Ẹ̀kọ̀ yìí kò bá ihinrere ibòwọ̀ tó dájú mu rárá; ó sì ẹ̀ ẹ̀ gan-an pé iwúkàrà àşìşẹ̀ yìí ràn lówọ̀ láti mú kí àwọn ọ̀dòmọ̀kùnrin náà yà kùrò nínú ọ̀títọ̀ Sábáàti àti ibi mímọ̀. Kò pé tí ó fí yí padà sí isòdì kíkòrò sí isìşẹ̀ wa àkókò.” W. A. Spicer, Review and Herald, December 14, 1939

Kókó ọ̀rọ̀ náà ni pé, àwọn ènìyàn kan wà lónìí tí wọn mú ifowósi Sister White sí àpilẹ̀kọ Crosier nínú A Word to the Little Flock, àwọn ènìyàn bíi Heidi Heikes, Heidi Heikes pẹ̀lú iwé aşıwèrè rẹ̀ nípa pé Daily náà jẹ̀ isẹ̀-íránşẹ̀ Kristi nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀. Èyí jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn àrìyànjiyàn rẹ̀.

Àwọn ènìyàn tí ñ ẹ̀ yí ñ kọ̀bi ara sí àwọn ọ̀títọ̀ ìtàn. Kò sí ọ̀nà tí wọn fí lè tún gbogbo àwọn àpilẹ̀kọ Crosier tẹ̀ jáde. Àti láti tẹ̀numọ̀ pé ifowósi Ellen White nínú A Word to the Little Flock jẹ̀ ifowósi pátápátá fún ipò Crosier, dà bí ẹ̀ni pé ènìyàn ñ tẹ̀numọ̀ pé àwọn Adventist gbódò gbà pé egbèrún ọ̀dún alááfíà kan yòò wà. Èrò àrìyànjiyàn aşıwèrè ni.

Ó jẹ̀ isàfihàn ìtàn tí kò tọ̀, a sì ñ ẹ̀ é láti tan àwọn ènìyàn jẹ̀, àti láti mú idàrúdapọ̀ àti òkùnkùn wá.

Nítorí náà, ẹ̀ ní àwọn akòwé-ìtàn méjì, Spicer tí ó ti kú àti Damsteegt tí ó şì wà láàyè; sùgbọ̀n, mo dá yín lójú pé, bóyá Spicer tàbí Damsteegt, kò sí ẹ̀ni kọ̀ọ̀kan nínú wọn tí yòò fara mó mi nípa ohun

tí mo n gbé kalẹ̀. Ó dáa, wọn kò ní fara mó ọ. Nítorí náà, ẹ ní àwọn akòwé-ìtàn méjì tí wọn jẹ alátakò tí wọn sì wà ní ifohùnṣòkan pèlú ohun tí mo n sọ fún yín. Kò sí idáláre kankan rárá fún pípa ifowósí Ellen White sí àpilẹ̀kọ Crosier mó sí itumò pé ohun gbogbo nínú rẹ̀ jẹ̀ pípé.

Àtúnyẹ̀wò Àdífẹ̀ntì—Ìwòlò 1, Auburn NY, Nọ́mbà 3

Àtúnyẹ̀wò Advent—Ìdìpò 1, Auburn NY, Nọ́mbà 4

Àtúnyẹ̀wò Advent—Ìdì 1, Auburn NY, Nọ́mbà Pàtàkì

Nígbà tí James White bèrè sí í tẹ̀ àpilẹ̀kọ Crosier jáde ní September ọdún 1850, nínú The Review and Herald, iyẹn ni Volume 1, Number 3.

Şùgbòṅ, kò lè fi gbogbo rẹ̀ sínú Ìdìpò 1, Nọ́mbà 3; nítorí náà, ó parí àpilẹ̀kọ náà nínú Ìdìpò 1 ti The Review and Herald,, Nọ́mbà 4. Àti ìgbà wo ni ó ẹ̀yí? Ní Oşù Kẹ́sán ọdún 1850.

Ní ìbèrè, kí ni ó ẹ̀lẹ̀ ní Oşù Kẹ́sán ọdún 1850? Arábinrin White ní ìran kan tí ó sọ pé, “Ní ọjó 23 Oşù Kẹ́sán, 1850, Olúwa fi hàn mí Nígbà tí iṣòkan wà, şáájú 1844, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo èniyàn wà ní iṣòkan lóri ìmò tó tó nípa —Daily; şùgbòṅ láti ọdún 1844 wá, nínú idàrúdàpò, a ti tẹ̀lé àwọn iwòye miiran, òkùnkùn àti idàrúdàpò sì ti tò wòlé. The Review and Herald, November 1850.”

Ta ni ọkọ rẹ̀? Ó jẹ̀ olóótú iwé iròyìn The Review and Herald.

Nítorí náà, kí ni ó ẹ̀lẹ̀ nígbà tí iyàwó rẹ̀ sọ pé, “Şé o mó ohun tí a ẹ̀şẹ̀ sọ fún mi láti ọdò Olúwa, James? A sọ fún mi pé a kò yẹ kí a máa şàfihàn àwọn iwòye nípa Daily tí ó tako ọye àwọn Pioneer pé Daily jẹ̀ Keferi, nítorí pé ó n mú òkùnkùn àti idàrúdàpò wá.”

Nítorí náà, kí ni James White ẹ̀? Ní oşù Kẹ́sán ọdún 1850, ó tẹ̀ itẹ̀jáde miiran ti Review and Herald, mẹ̀ta nínú oşù kan. A n pè é ní Volume 1, Special Edition.

Kí ni sù ni ó ẹ̀? Ó tún tẹ̀ àpilẹ̀kọ Crosier jáde, ó sì yọ ohun tí Crosier sọ nípa Ìrúbo Ojoojúmọ̀ náà kúrò!

Èyin Arákùnrin àti Arábinrin, èyí jẹ̀ ẹ̀rì itàn pé James àti Ellen White mó pé èrò Crosier nípa Daily jẹ̀ àşìşẹ̀, àti pé ó mú òkùnkùn àti idàrúdàpò wá.

Àti pé kí ni iwòye Crosier nípa Ìránşẹ̀ Ojoojúmọ̀ náà? Pé ó jẹ̀ işẹ̀ ìránşẹ̀ Kristi nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀.

Nítorí náà, nínú Early Writings, 74, nígbà tí ó sọ pé, “September 23rd, Olúwa fi hàn mí pé àwọn Millerites ní ìmò tí ó tó nípa Daily,” ẹ̀rì itàn fi hàn pé àwọn Millerites lóye—

Nísinsin yí, Èyin Arákùnrin àti Arábinrin, Èyin Arákùnrin àti Arábinrin, ẹ̀ má ẹ̀ şàikíyèsí òtító yí: Kí ni èyí tùmò sí: Ní September 1850, a fi hàn fún Sister White pé láti ọdún 1844 wá, a ti gba àwọn iwòye miiran nípa Daily móra; ní May 1850, Arnold gbé Daily kalẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ibi mímọ̀ àwọn Júù; ní September 1850, apá 1 nínú 2 ti àpilẹ̀kọ Crosier ni a tẹ̀ jáde, pèlú ifihàn rẹ̀ ti Daily gẹ̀gẹ̀ bí işẹ̀ ìránşẹ̀ Kristi nínú Ibi Mímọ̀; ní September 1850, apá 2 nínú 2 ti àpilẹ̀kọ Crosier ni a tẹ̀ jáde; ní September 1850, a tún tẹ̀ àpilẹ̀kọ Crosier jáde, şùgbòṅ a yọ iwòye rẹ̀ nípa Daily kúrò? Kí ni n ẹ̀lẹ̀?

A rí ọdún kan náà tí a ẹ Àwòrán 1850 yìí, kí ni sì ni Àwòrán yìí sọ nípa Ojùmòṣe? “Ìṣàkóso Keferi tàbí OJOJÚMÓ tí a mú kúrò. Dan. 11:31 508.”

Ellen White mọ ohun tí ipò ti Ìrú Èkún Wákàtí Ìdájó ní nípa ti Ìgbàgbogbòòjùmó jẹ. Nígbà tí ó sọ pé wọn ní iwòye tó tọ, ó mọ pé iwòye tó tọ náà ni pé ó n sàpẹrẹ ìṣàkóso Kèfèrì tí a n mú kúrò; Ìgbàgbogbòòjùmó náà n sàpẹrẹ Ìsin Kèfèrì.

Àti pé ní ọdún yìí, 1850, àkòsílẹ̀ itàn fi idánilójú múlẹ̀ pé ó kọ, ọkọ rẹ náà sì kọ, èkọ náà pé “Òjoojúmó” dúró fún iṣẹ́ iránsẹ́ Kristi nínú Ibùsọ Mímó, èyí tí í ẹ̀kọ́ tí Ilé-iṣẹ́ Ìwádíí Bíbélì ti Sòòṣì Adventist Ojọ Keje n gbéga mú. Òun ni èkọ́ tí àwọn iṣẹ-òjísẹ́ aláìgbékẹlẹ́ ara wọn, bí Heartland àti Steps to Life, n tì léyìn. Òun ni èkọ́ tí n mú òkùnkùn àti idàrúdàpọ́ wá.

Nísinsinyí, ẹ kiyèsì èyí nípa Àwòrán itòlẹ́ṣeṣe 1850. Èyí ẹ̀lẹ̀ ní Oṣù kọkànlá ọdún 1850. Èyí ni oṣù kan náà tí ó ní iran náà tí ó kọ sílẹ̀, èyí tí ní ikẹyìn gba idàgbàsókè rẹ̀ lọ sí ọdún 1851, tí ó sì parí sí í wà nínú Early Writing ní ọdún 1882, nínú oṣù yìí gan-an, nínú oṣù yìí gan-an, ní Oṣù kọkànlá ọdún 1850. Ó wí pé,

“Ojọ Ajé a padà sí Dorchester níbi tí arákùnrin wa ọwọ̀n, Brother Nichols, àti idílẹ̀ rẹ̀ n gbé.”

Ní òkè gan-an níhìn-ín [tí ó n tọka sí Chart 1850, igun òkè ọ̀tún], “A tẹ̀ jáde láti ọwọ́ Otis Nichols, Dorchester, Massachusetts.” Ó dáa? Nípa èyí ni ó n sọrò, àbí bẹ̀è kọ? Sẹ ẹ rí i, Chart yìí?

—“Ní òru níbè ni Ọlórùn fi iran kan tí ó dára gidigidi hàn mí, púpọ̀ nínú rẹ̀ ni èyin yóò rí nínú iwé náà. Ọlórùn fi hàn mí idí tí ó fi ẹ dandan láti mú àtẹ̀ jáde. Mo rí i pé a nílò rẹ̀, àti pé ọ̀títọ́ tí a bá fi hàn ní kedere lórí àwọn tábilì yóò ní ipa púpọ̀, yóò sì mú kí àwọn ọkàn wá sínú ìmò ọ̀títọ́.”
Manuscript Releases, nọmbà 15, 210 Oṣù kọkànlá, 1850.

Ó rí iran kan ní ilé Nichols ní Dorchester—gbogbo èyí wà lórí Àtẹ̀jáde yìí—ní wí pé, “Ó yẹ kí ẹ ẹ sẹ àtẹ̀jáde kan.”

Àti pé kí ni ó sọ nípa àtẹ̀jáde àwòrán náà? Báwo ni ó ẹ sàpẹ̀júwe rẹ̀?

Lọ sí Hábákúkù 2, “Mo rí idí tí ó fi ẹ pàtàkì láti mú àtẹ̀ náà jáde,” kí ni yóò sì ẹ? A nílò rẹ̀, “kí a lè sọ ọ̀títọ́ di mímò lórí àwọn àkójo.” Hábákúkù 2, ẹṣe 2, wí pé, “Olúwa sì dá mi lóhùn, ó sì wí pé, Kọ iran náà sílẹ̀, kí o sì mú un hàn gbangba lórí àwọn àkójo, . . .” Ó n sọ pé Àtẹ̀ Otis Nichols 1850 yìí, tí a tẹ̀ ní Dorchester, Massachusetts, jẹ̀ ìmúṣe Hábákúkù, gégé bí ó ti sọ nínú The Great Controversy pé Àtẹ̀ 1843 náà jẹ̀ ìmúṣe Hábákúkù.

Ó yé yín bí? Sẹ ẹ rí ìgbà tí ó rí iran yìí? Ní àkókò kan náà tí èyí n lọ lówó ni: “September 23d, Olúwa fi hàn mí . . . pé èkọ́ nípa Ojoojúmó gégé bí iṣẹ́-iránsẹ́ Kristi nínú Ibi Mímó Rẹ̀ mú òkùnkùn àti idàrúdàpọ́ wá,” ọkọ rẹ̀ sì tún tẹ̀ àpílẹ̀kọ náà jáde lẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀, ó sì yọ̀ àwọn ipínrò méjèjèjì náà kúrò. A kò tún tẹ̀ é jáde mọ̀ nínú Adventism títi di ọdún 1931 nígbà tí Willie White tún tẹ̀ é jáde; nígbà tí ó sì ẹ bẹ̀è, ó ní ẹ̀rì èké nínú iwé kékeré gan-an tí ó tẹ̀ jáde. A lè fi hàn án.

Ní báyií, mo fẹ́ ka ohun kan fún yín níbí, àyọkà gígùn diẹ̀, nípa àkókò kan náà yìí. Èyí jẹ̀ láti ojọ́ Kọkànlá Oṣù 27, 1850.

“Mo ti şàikòwé sí yín fún ìgbà diẹ. Ní báyii, èmi yòò sọ àwọn idí mi. Ní àkókò, mi ò ní àkókò láti kòwé fún ọ̀sẹ̀ mélòó kan lẹ̀yìn tí mo ti gba lẹ̀tá inú rere àti àbòwò Sister Arabella, bí kò ẹ̀ bẹ̀, ì bá ti tẹ̀lẹ̀ ibèèrè rẹ̀ pé kí a dá a lóhùn láàárín ọ̀sẹ̀ méjì. Lẹ̀tá náà dùn mọ̀ mi gan-an. Gbogbo wa ní ifẹ́ sí lẹ̀tá náà, a sì ní ìrètí pé idádúró mi kò ní dí yín lówò láti dá èyí lóhùn ní kánkán bí ẹ̀ bá ti kà á, èmi náà kì yòò sì dúró pẹ̀ tó bẹ̀ ní ìgbà tí ǹ bọ̀.”

Ìlera James àti tẹ̀mi dára gan-an báyii. Ilé wa wà ní Paris, ní ilé Arákùnrin Andrews, ní ààyè diẹ̀ péré sí ọ̀fíisì ifíránṣẹ̀ àti ọ̀fíisì itẹ̀wé. A ọ̀ò dúró níbí fún ìgbà kékeré diẹ̀. Èyí jẹ́ ẹ̀bí onínúure púpọ̀, sùgbón wọn tálàkà gidigidi. Ohun gbogbo níbí ni wọn fi lófè bíi ti ohun tí wọn ní. A kò rò pé ó tó láti di ináwó kankan fún wọn nígbà tí a wà níbí. Mo fẹ́ rí yín gbogbo gidigidi àti arábirin olólùfẹ̀, Sister Gorham.

“Àpéjọ wa ní Topsham jẹ́ ọ̀kan tí ó ní ifẹ́-inú jíjinlẹ̀. Èni méeèdógún lé mẹ̀ta wà níbẹ̀; gbogbo wọn sì kópa nínú ipàdẹ̀ náà.

Ní ojọ̀ Àìkú, agbára Ọ̀lórún bà lé wa bí ẹ̀fúùfú lile tí ǹ fẹ́ lófà. Gbogbo èniyàn dide dúró lóri ẹ̀şẹ̀ wọn, wọn sì fi ohùn ìlá yín Ọ̀lórún; ó dàbí bí ó tí rí nígbà tí a fi ipilẹ̀ ilé Ọ̀lórún lélẹ̀. A kò lè yà ohùn ẹ̀kún kúrò ní ohùn ikéde ayò. Ó jẹ́ àkókò ịşẹ̀gun; a fún gbogbo wa ní agbára tuntun, a sì tún wa lára. N kò tii rí àkókò alágbára bẹ̀ rí rí tẹ̀lẹ̀.

“Àpéjọ wa tí ó tẹ̀lẹ̀ e wà ní Fairhaven. Arákùnrin Bates àti aya rẹ̀ wà níbẹ̀. Ó jẹ́ ipàdẹ̀ rere gan-an. Nígbà tí a padà sí ilé Arákùnrin Nichols, Olúwa fi iran hàn mí, ó sì fi hàn mí pé a gbọ̀dọ̀ mú ọ̀títọ̀ náà hàn gbangba lóri àwo, èyí yòò sì mú kí ọ̀pọ̀ èniyàn pinnu fún ọ̀títọ̀ náà nípasẹ̀ àwọn ihinrere àwọn ángẹ̀lì mẹ̀ta, nígbà tí a bá ti mú àwọn méjèjì àkókò hàn gbangba lóri àwo.”

Èyí wà ní isalẹ̀ gan-an níhin-ín yìi, [tí ǹ tọ̀ka sí igun ọ̀sì isalẹ̀ ti Àtẹ̀ Ìtòlẹ̀şẹ̀şẹ̀ 1850]. Ó dáa? Wọn wà lóri Àtẹ̀ yìi, ohun tí ó ǹ sọ nípa rẹ̀.

—“Mo tún rí i pé ó ẹ̀ şe pàtàkì gan-an kí a tẹ̀ iwé iròyìn náà jade gégé bí ó ti ẹ̀ şe pàtàkì fún àwọn ojişẹ̀ láti lo, nítorí àwọn ojişẹ̀ nílò iwé iròyìn kan láti mú lo pẹ̀lú wọn, tí ó ní ọ̀títọ̀ isinsin yìi nínú rẹ̀, kí wọn lè fi sí ọ̀wọ̀ àwọn tí ǹ gbọ̀, lẹ̀yìn náà ọ̀títọ̀ náà kì yòò sì sù kúrò nínú ọ̀kàn; àti pé iwé iròyìn náà yòò dé ibi tí àwọn ojişẹ̀ kò lè dé. Àwọn ǹkan m̀iran ni mo rí tí yòò fara hàn nínú iwé iròyìn náà.

“Báwo ni gbogbo yín ẹ̀ ǹ gbé pọ̀? Sẹ̀ gbogbo yín ǹ tiraka fún iyè àinípẹ̀kun? Mo fẹ́ rí yín gidigidi, gidigidi, mo sì rò pé láipé èmi yòò rí yín. Nísinsin yìi ni àkókò imúrasilẹ̀, mo sì ní ìrètí pé gbogbo wa yòò fi idánilójú şişẹ̀ fún ayérayé. Àkókò dà bí èni pé ó kù diẹ̀ gan-an, ohun tí a bá sì ní láti ẹ̀, a gbọ̀dọ̀ ẹ̀ é kíákíá.”

“Ojọ̀ 20, oşù kọ̀kànlá, ní ọ̀sẹ̀ kan sẹ̀yìn, Ègbón Henry Nichols àti èmi lo sí Topsham. A şẹ̀şẹ̀ dide kúrò légbẹ̀ tábìlì oúnjẹ̀ ọ̀sán ní ojọ̀bọ̀ [Nov. 21], nígbà tí ọ̀kan nínú àwọn ọ̀mọ̀ Ègbón Foey wọ̀lé wá, ó sì sọ pé iyá wọn ti dákú. A yára kojá odò ní iwọn mílì kan, a sì bá Arábirin wa ọ̀wọn, Foey, ní ipò ikú. Ibànújẹ̀ mi pọ̀ gidigidi bí mo ẹ̀ rí i pé kò mọ̀ mí. Ó tẹ̀síwájú fún ìgbà pípẹ̀ nínú irora púpọ̀ títi láàárín ago mẹ̀ta sí m̀erin, lẹ̀yìn náà ó mí èmi rẹ̀ ikẹ̀yìn. Ó ti fi ọ̀kọ̀ kan àti ọ̀mọ̀ mẹ̀ta silẹ̀ láti şọ̀fọ̀ àdánù wọn.”

Ní òwúrò Ojò Ètí [Oṣù kòkànlá ojò 22], Arákùnrin Henry wá sí Paris kí James lè fá a láti lọ sí isinkú náà. A ní àkókò kan tí ó ẹ̀ ẹ̀ pàtàkì gidigidi, tí ó sì kún fún iwúwo mímò. Olúwa kò fi wá sílẹ̀, ẹ̀gbón Ó jẹ́ kí Èmí Rẹ̀ bà lé wa. Àwọn ojò ikeyin ti Arábìnrin Foey ni, láìsí àní-àní, àwọn ojò rẹ̀ tí ó kún jùlò fún Èmí, tí ó sì dára jùlò. Èyí ni Arákùnrin Foey ní fún itùnù rẹ̀, pé ó kú gégé bí Kristeni. Ó n farada a dáadáa. Olorun n fún un ní oore-ọfẹ̀ láti fara da ipónjù náà. Àà, ó dára tó láti ní irètí nínú Olorun tí yóò gbé èniyàn ró nínú gbogbo ipò idánwò àti ipónjù. Ẹ̀ fi iyin fún Olorun nítorí irètí kan, irètí rere. Kí ni iwọ̀, tàbí èyíkéyí nínú yín, yóò fi fún irètí yín?

“Di igbàgbò náà mú ẹ̀sin. Ẹ̀ máa lágbára nínú Olorun, kí ẹ̀ sì gbékè lé apá ayérayé Rẹ̀. Kí yóò já yín kulẹ̀ láéláé, ẹ̀gbón yóò gbé yín ró lábẹ̀ gbogbo ipónjù. Mo ní irètí pé ẹ̀yin gbogbo yóò máa dàgbà sí i nínú òtítító, kí ẹ̀ sì túbò lágbára sí i. Ẹ̀ má ẹ̀ rẹ̀wẹ̀sí, ẹ̀gbón ẹ̀ máa tẹ̀ ọ̀nà yín lọ sí ijọba náà.”

Ẹ̀ jẹ́ ká lọ. Èyí ni ohun tí mo fẹ́ kí ẹ̀ rí.

—“Ní ọ̀sẹ̀ kan ẹ̀yìn, ní Sábáàti tó kojá, a ní ipadé kan tí ó fani mọ̀ra gidigidi. Arákùnrin Hewit láti Dead River wà níbẹ̀. Ó wá pẹ̀lú iránṣẹ̀ kan sí itumò pé iparun àwọn ẹ̀ni búburú àti oorun àwọn òkú jẹ́ iríra kan lááárín ilẹ̀kùn tí a ti pa, èyí tí obìnrin kan, Jésébẹ̀lì, wòlì obìnrin, ti mú wọ̀lé, ó sì gbàgbò pé ẹ̀mi ni obìnrin náà, Jésébẹ̀lì.”—

Sé ó yé yín? Arákùnrin Hewit n sọ pé Ellen White ni Jezebel, àti pé ó ti mú àṣìṣe mẹ̀ta wọ̀lé.

—“A sọ fún un nípa diẹ̀ nínú àwọn àṣìṣe rẹ̀ tẹ̀lẹ̀, pé ojò 1335 ti parí àti ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àṣìṣe rẹ̀ miiṣà. Ó ní ipa diẹ̀ pére. A ní mọ̀lára òkùnkùn rẹ̀ lórí ipadé náà, ó sì fa ipadé náà gùn.”

Ní báyii, mo fẹ́ kí ẹ̀ rí èyí. Mo ní ohun kan láti sọ nípa ipínrò yí tí mo fẹ́ kí ẹ̀ tẹ̀lé, bí ó bá ẹ̀ ẹ̀ fún yín.

Bí o bá ti ní ibáṣepọ̀ rí pẹ̀lú àwọn tí ó wà nínú Adventism tí wọn tún n ló àwọn àṣòtẹ̀lẹ̀ àkókò sí iparí ayé, ọ̀rò mẹ̀ta pére ni wọn ní tí wọn máa n ló—wọn máa n ló ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rò, ẹ̀gbón ọ̀rò pàtàkì mẹ̀ta ni wọn máa n ló. Èyí jẹ́ ọ̀kan nínú wọn; nítorí pé wọn yóò lọ síbẹ̀, wọn a sì wí pé, “A sọ fún un nípa diẹ̀ nínú àwọn àṣìṣe rẹ̀ ní àtijó,” wọn a sì sọ pé nígbà tí ó wí “pé ojò 1335 náà ti parí,” pé èyí jẹ́ ọ̀kan nínú àwọn àṣìṣe rẹ̀. Sé ẹ̀ rí bí ẹ̀ ẹ̀ lè yí girámà yẹn padà diẹ̀ bí? “A sọ fún un nípa diẹ̀ nínú àwọn àṣìṣe rẹ̀ ní àtijó? A tún sọ fún un pé ojò 1335 náà ti parí”; ẹ̀gbón àwọn olùṣètò àkókò náà wí pé, a sọ fún un nípa diẹ̀ nínú àwọn àṣìṣe rẹ̀ ní àtijó, àti pé ọ̀kan nínú àwọn àṣìṣe wònyí ni pé iwọ̀ n kòni pé ojò 1335 náà ti parí, àti pé èyí jẹ́ àṣìṣe. Nítorí náà, ẹ̀ lè yí i pa dà ní ọ̀nà méjèjì.

Igbà àkókó tí mo ní ikòròrò ojúkọ̀jú pẹ̀lú Eugene Prewitt ni ní Oklahoma, ó sì n jiyàn pé Itàn àwọn Millerite kò tún ara rẹ̀ ẹ̀ ní iparí ayé, mo sì fi itọ̀kasi diẹ̀ fún un nínú Èmí Àṣòtẹ̀lẹ̀.

Ó sì wí pé, “Jeff, iwọ̀ mò pé Ellen White jẹ́ akòwé aláìṣọ̀ra.”

Mo sì wí pé, “Kí ni itumò rẹ̀?”

Ó sì lọ sí ọ̀rò àyọ̀kà yí. Ó ní pé àyọ̀kà yí fi hàn pé ònkòwé aláìfarabalẹ̀ ni í ẹ̀; nítorí ó mò pé mò mò pé àwọn olùṣètò àkókò lè yí àyọ̀kà yí pa dà gégé bí wọn bá fẹ̀.

Nísinsinyí, òtító náà pé ibikan bí Washita ní agbára ifarapa tó fi ń kọ àwọn akékoò rẹ pé Ellen White jẹ onkòwé aláítójú jẹ ohun kan; sùgbón, sé onkòwé aláítójú ni í ẹ níbí?

—“Mo ní imọlára pé mo gbódò sọ ọ̀rò díẹ̀. Ní orúkọ Jésù, mo dide, àti ní iwòn bí iṣẹ́jú márùn-ún, ipàdé náà yí padà. Gbogbo èniyàn ní imọlára rẹ̀ ní àkókò kan náà. Ojú gbogbo èniyàn sì tàn yọ. Ìwàláàyè Ọ̀lórùn kún ibẹ̀. Arákùnrin Hewit wólẹ̀ lóri eékún rẹ̀, ó sì bèrẹ̀ sí í sunkún àti láti gbàdúrà. A gbé mi lọ nínú iran, mo sì rí ọ̀pọ̀ ohun tí èmi kò lè kọ. Ó ní ipa ńlá lóri Arákùnrin Hewit. Ó jẹwó pé ti Ọ̀lórùn ni, a sì rẹ̀ é sílẹ̀ nínú eruku ní irẹ̀lẹ̀. Láti igbà ipàdé náà ni ó ti ń kòwé nígbà gbogbo, ó sì ń kòwé nísinsinyí láti orí tábilì kan náà, ní fifi gbogbo àṣìṣe tí ó ti gbékalẹ̀ síwájú sẹ̀yìn. Mo gbàgbọ̀ pé Ọ̀lórùn ń gbé e sókè, a sì dá a láàmú láti ẹ̀ rere, bí Ọ̀lórùn bá ń ṣìṣe nípasẹ̀ rẹ̀.”

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ifẹ̀ sí Arábirin Gorham ọ̀wọ̀n. Sọ fún un kí ó lágbara. Ọ̀lórùn wà pèlú rẹ̀, kò sì ní fi í sílẹ̀. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ifẹ̀ sí gbogbo yín. Mo ní irẹ̀tí pé àwọn ọ̀mọ náà kí yóò sùn, sùgbón wọn yóò ní ifẹ̀ sí òtító, wọn yóò sì máa fi taratara mú kí ipè wọn àti yiyàn wọn dájú. Kòwé, dájúdájú ẹ̀ kòwé, ẹ̀ má sí ẹ̀ bí mo ti ẹ̀. Mo nífẹ́ yín, gbogbo yín. Kòwé.” Manuscript Releases, volume 16, 206–209. A kọ ọ̀ láti Paris, Maine, ní November 27, 1850.

Èyin Arákùnrin àti Arábirin, kí ni àyíká itàn ti èyí; níbo ni ó ti ń kọ èyí? Ó ń kọ ọ̀ ní ọ̀dún 1850, ní ilé Arákùnrin Nichols.

Ní àkókò yí, kí ni Olúwa ń ẹ̀? Ó ń fihàn pé àwọn Aṣáájú-òná ní ọ̀ye tó tọ̀ nípa Ìgbàgbogbo Ojọ̀, ó sì ń bá èyí ló. Ó ń sọ̀ pé iṣẹ̀-iránṣẹ̀ Mímọ̀ Kristi nínú Ibùdó Mímọ̀ Rẹ̀ ni iwòye èké nípa Ìgbàgbogbo Ojọ̀.

Nínú itàn yí, itàn gan-an yí—kí í ẹ̀ itàn gan-an yí nikan, bèẹ̀ kí í ẹ̀ ọ̀dún náà gan-an nikan, sùgbón oṣù gan-an nínú ọ̀dún náà nígbà tí ó ń gba àwọn iran, tí ó sì ń ṣàlàyè òtító yí nípa ipò Pioneer ti Daily, ní fifọ̀rọ̀ yí hàn pé àwọn tí wọn ké Ìkéde Wákàtí Ìdájọ̀ jáde ní ojú iwòye titó nípa Daily; àti pé, nínú gbolòhùn kan náà, ó wí pé, “Mo rí i pé ọ̀wọ̀ Olúwa ló darí Àwòrán 1843, pé a kò gbódò yí i padà, àti pé àwọn tí wọn ké Ìkéde Wákàtí Ìdájọ̀ jáde ní ojú iwòye titó nípa Daily.”

Àti pé kí ni ó sọ̀ nípa Èbọ̀ Àitẹ̀síwájú lóri Àtẹ̀ náà ti ọ̀dún 1843? Dáadáa, ó sọ̀ pé a mú un kúrò ní AD508; àti pé, ní ọ̀dún 1335 lẹ̀yìn náà, ó mú ọ̀ dé 1843, àti pé 1335 náà wà ní igbà àtijọ̀.

Ṣé o lè fojú inú wo bí, nínú oṣù kan náà gan-an, nínú ọ̀dún kan náà gan-an, tí yóò sọ̀ fún Arákùnrin Hewit láti Dead River pé ó sì wà ní ojú iwájú?

Ó dáa, àwọn aṣètò-àkókò wònyí, àwọn aṣètò-àkókò wònyí, àti àwọn èniyàn wònyí tí wọn gbà pé Arábirin White jẹ̀ akòwé aláifarabalẹ̀. Itàn kò fi èyí múlẹ̀.

Nítórí náà, mo fẹ́ kí ẹ̀ rí i pé, ní ibáṣepọ̀ pèlú Ọ̀joojúmọ̀, Ellen White tìkára rẹ̀ pàápàá lóye 1335 náà.

Ellen White kí í ẹ̀ pé ó kàn fi àmi ifowósi rẹ̀ sí i pé “Ojoojúmọ̀” náà jẹ̀ Ìbòrìṣà; ó lóye pé èyí ni ó bèrẹ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ ọ̀dún 1335, èyí tí ó parí ní 1843, ó sì dààbò bo ipò náà ní gbangba lòdì sí Arákùnrin Hewit láti Dead River. Ṣé o rí i?

Àti nínú oṣù kan náà, níbi tí ó ti n sọ pé iṣẹ̀-òjísẹ̀ Mímọ́ Kristi gégé bí ti Ìgbàgbogbo-ojó nikan n mú òkùnkùn àti idàrúdàpò wá; àti oṣo rẹ̀, ní idáhùn sí iran náà, yọ ẹ̀kọ́ yẹn kúrò nínú Review and Herald.

Lókè níbi nínú àkọ̀sílẹ̀ yín, níbi tí ó ti sọ pé “1850 Chart,” èyí ni ohun tí ó sọ níbi gan-an [tí a n tọ̀ka sí ọ̀wọ̀n kẹ̀ta láti apá òsì lórí 1850 Chart, itèsíwájú ọ̀rọ̀ tó tẹ̀lé Jèsù lórí àgbélébùù ní AD31]. Mo fé kí ẹ̀ lè ní i nínú àkọ̀sílẹ̀ yín.

Kúrò nínú Dáníẹ̀lì 11:31 508

Nígbà náà sì ni lórí Àtẹ̀jádẹ̀ 1843 nìhìn-ún [tí n tọ̀ka sí ọ̀wọ̀n àárín, ní isàlẹ̀ Jèsù lórí àgbélébùù ní AD31]:

Yíyọ ẹ̀bọ ojoojúmọ́ kúrò. Dan. 12:11, 12

Ó dáa, wònyí ni Àwọ̀n Àwòrán Méjì wònyí.

Arábinrin White lóye pé àwọ̀n ọ̀kùnrin wònyí ní òye tó tọ̀, ó sì lóye pé èyí ni ó bèrẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ ọ̀dún 1335 tí ó parí ní 1843; ó sì tún lóye pé ó n sàfihàn imúlọ̀kànlẹ̀ Àbòṣepè tí a mú kúrò ní 508.

Lábẹ̀ àwọ̀n itọ̀kasí méjèèjì wònyí sí àwọ̀n Àwòrán-itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ náà, ẹ̀ ní àyọ̀kà míràn nínú àkókò Brother Nichols, ó sì n bá àwọ̀n èniyàn wí fún s̄iṣe àwọ̀n àwòrán-itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ míràn nítorí pé iṣẹ̀ ọ̀nà wọ̀n jẹ̀ ti Sátání; nígbà tí ọ̀un sì sọ pé iṣẹ̀ ọ̀nà tí ó wà lórí àwọ̀n Àwòrán-itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ méjèèjì wònyí jẹ̀ ti ọ̀run. Ó ní,

“Mo rí i pé iṣẹ̀ s̄iṣe àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ náà jẹ̀ aṣiṣe pátápátá. Ó bèrẹ̀ lówó Arákùnrin Rhodes, Arákùnrin Case sì tẹ̀lé e lọ. A ti ná owó lórí s̄iṣe àwọ̀n àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ àti lílèdá àwọ̀n àwòrán àìlera tí n mú iríra wá láti sojú àwọ̀n àngẹ̀lì àti Jèsù ológo. Mo rí i pé irú n̄kan bèẹ̀ kò dùn mó Ọ̀lọ̀run. Mo rí i pé Ọ̀lọ̀run wà nínú itẹ̀jádẹ̀ àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ náà nípasẹ̀ Arákùnrin Nichols.”

Ta ni ó wà nínú itẹ̀jádẹ̀ Àwòrán 1850 yìí? Ọ̀lọ̀run!

—“Mo rí i pé ó wà”—kí ni?—“àṣotẹ̀lẹ̀ àwòrán yìí nínú Bíbẹ̀lì, àti bí a bá ṣe àwòrán yìí fún àwọ̀n èniyàn Ọ̀lọ̀run, bí ó bá [jẹ̀] tó fún ọ̀kan, ó jẹ̀ bèẹ̀ fún ẹ̀lòmíràn pẹ̀lú, àti bí ọ̀kan bá nílò kí a tún àwòrán tuntun kan ṣe lórí iwọ̀n tí ó tóbi sí i, gbogbo wọ̀n nílò rẹ̀ gan-an bákan náà.

“Mo rí i pé imọ̀lára àìsinmi, àìfarabalẹ̀, àitẹ̀lọ̀rùn, àimọ̀rìrì ni ó wà nínú Arákùnrin Case tí ó fé àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ míràn. Mo rí i pé àwọ̀n àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ tí a ya wònyí ní ipa búburú lórí ijọ. Ó mú kí èmí fifẹ̀rín-ín ṣeré, tí kò ní iwúwo, tí ó dà bí iyàngbò, wà nínú ipadé náà.”—

Nísinsinyí, èyí ni mo fé kí ẹ̀ farabalẹ̀ ronú lórí rẹ̀.

—“Mo rí i pé àwọ̀n àtẹ̀jádẹ̀ tí Ọ̀lọ̀run pàṣe mú ọ̀kàn balẹ̀ lònà rere, àní láìsí àlàyé kankan.”—

“Mo rí i pé àwọ̀n àwòrán àtẹ̀jádẹ̀,” ní ọ̀pọ̀, “ni Ọ̀lọ̀run pàṣe fún . . .” Àwọ̀n àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ wo, ní ọ̀pọ̀, ni Ọ̀lọ̀run pàṣe fún? Àwọ̀n Àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ méjèèjì wònyí [Àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ 1843 àti 1850] ni Ọ̀lọ̀run pàṣe fún.

Àwọ̀n Àtẹ̀jádẹ̀ méjì wònyí jẹ̀ imúṣe Hábakúkù 2.

—“Ohun kan wà tí ó fẹ̀rẹ̀, tí ó lẹ̀wà, tí ó sì jẹ́ tí ọ̀run nínú àwòrán àwọn àngẹ̀lì tí ó wà lórí àwọn àtẹ̀jádé nàà. Ní ọ̀nà tí a kò fí í fojú rí rárá, a ń darí ọ̀kàn sí ọ̀dọ̀ Ọ̀lọ̀run àti ọ̀run. Şùgbọ̀n àwọn àtẹ̀jádé miíràn tí a ti pèsè mú ìrira bá ọ̀kàn, wọn sì ń mú kí ọ̀kàn máa gbé lórí ayé ju lórí ọ̀run lọ. Àwọn àwòrán tí ń şàpèrẹ̀ àwọn àngẹ̀lì dàbí àwọn èmí búburú ju àwọn ẹ̀dá ọ̀run lọ. Mo rí i pé àwọn àtẹ̀jádé nàà ti gba ọ̀kàn Arákùnrin Case lẹ̀kàn fún ojọ̀ púpọ̀ àti ọ̀sẹ̀ púpọ̀, nígbà tí ó yẹ kí ó ti ń wá ọ̀gbọ̀n ti ọ̀run láti ọ̀dọ̀ Ọ̀lọ̀run, tí ó sì yẹ kí ó ti ń dàgbà nínú àwọn oore-ọ̀fẹ́ Èmí àti nínú ìmọ̀ ọ̀títọ̀.

“Mo rí i pé bí a bá ti lo ọ̀nà tí a ti fi şòfò ní şìşẹ̀ àwọn chártì, sí fifi ọ̀títọ̀ hàn kedere níwájú àwọn ará nínú títẹ̀ àwọn iwé kéékèèké, àti bèẹ̀ bèẹ̀ lọ, ì bá ti şe rere púpọ̀, ó sì bá ti gba ọ̀kàn là. Mo rí i pé işẹ̀ şìşẹ̀ chártì ti tàn kálẹ̀ bí ibà.” Manuscript Releases, number 13, 359; 1853.

Ojọ̀ 1290 àti 1335 nàà

Mo ní àpilẹ̀kọ̀ kan tó tẹ̀lẹ̀ e láti inú Review and Herald, January 28, 1858. Ìdí tí mo fí ní i nínú àkọ̀silẹ̀ yín ni pé ẹ̀ lẹ̀ rí i pé ní ọ̀dún 1858 wọn şì ń kọ̀ni pé “Daily” nàà jẹ́ Págánìsimù. Ẹ̀ ní i nínú itọ̀kasí yín; ọ̀dún mejo lẹ̀yìn 1850 wọn şì ń lóye pé “Daily” nàà jẹ́ Págánìsimù.

“ÀKÓKÒ miràn tí ó şe pàtàkì nínú àşọtẹ̀lẹ̀ tí ẹ̀kọ̀ Advent dá lórí ni ojọ̀ 1335 ti Danieli 12, èyí tí ojọ̀ 1290 sì so mó pẹ̀lú rẹ̀ ní ifaradà jùlọ̀. A şe ifihàn àwọn àkókò mejejeji wọ̀nyí fún wa báyií:”

“—Láti ìgbà tí a ó ti mú ẹ̀bọ̀ ojoojúmọ̀ kúrò, tí a sì gbé ohun ìrira tí ń mú iparun kalẹ̀ sókè, ojọ̀ ẹ̀gbẹ̀rún kan, ìgbà méjì, àti aadórùn-ún ni yóò wà. Alábùkún ni ẹ̀ni tí ó dúró títi, tí ó sì dé ojọ̀ ẹ̀gbẹ̀rún kan, ọ̀dúnrún méta, àti mārùndínlọ̀gbọ̀n. Şùgbọ̀n iwọ̀, máa lọ ní ọ̀nà rẹ̀ títi dé ọ̀pin; nítorí pé iwọ̀ yóò sinmi, iwọ̀ yóò sì dúró ní ipò ipín rẹ̀ ní ọ̀pin àwọn ojọ̀ nàà.’ Danieli 12:11–13.”

“Lésẹ̀kẹ̀şẹ̀ ni àwọn ibèèrè wọ̀nyí dide, Şé a lẹ̀ mọ̀ ohun tí àwọn işẹ̀lẹ̀ nàà jẹ́, láti inú èyí tí a ó ti bèrẹ̀ sí í ka àwọn àkókò wọ̀nyí; bí ó bá sí rí bèẹ̀, şé a lẹ̀ mọ̀ ìgbà tí wọn şẹ̀lẹ̀? Àwa kókó ń wádii pé, Kí ni—‘ìgbà gbogbo’ (ẹ̀bọ̀) àti—‘ohun ìrira tí ń mú ìdahoro wá’? A ó şe àkíyèsí pé ọ̀rọ̀ nàà, ẹ̀bọ̀, wà ní lẹ̀tà oníhẹ̀hẹ̀: èyí tí ń fi hàn pé ọ̀rọ̀ àfikún ni. Bákan nàà ni a ó şe àkíyèsí rẹ̀ nínú àwọn ìgbà miíràn tí ó ti hàn nínú iwé Dániẹ̀lì, iyẹn, orí 11:31 àti 8:11–13. Jẹ́ kí a tọ̀ka díẹ̀ sí orí ikeyìn yií. Nínú ẹ̀şẹ̀ 13, a ó rí i pé a mú ìdahoro méjì wá sí iwòye; ìgbà gbogbo (ìdahoro nàà,) àti ẹ̀şẹ̀ ìrẹ̀kojá ìdahoro. Josiah Litch ti jẹ́ kí ọ̀títọ̀ yií hàn kedere tó bèẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí a kò şe lẹ̀ şe ohun tí ó dára jù bí a şe ń tọ̀ka ọ̀rọ̀ rẹ̀:”

“—Ebọ̀ ojoojúmọ̀ ni itúmọ̀ isinsinyí ti ọ̀rọ̀ nàà; şùgbọ̀n kò sí irú ohun kan bí ẹ̀bọ̀ nínú àkókó ọ̀rọ̀ nàà. Èyí ni a ti jẹ̀wọ̀ ní gbogbo ọ̀nà. Ó jẹ́ àlàyẹ̀ àfikún tàbí itumọ̀ tí àwọn onítumọ̀ fí lé e lórí. Ìkànsí tòótó ni pé, ‘ojoojúmọ̀ àti ìrẹ̀kojá isodahoro;’ ojoojúmọ̀ àti ìrẹ̀kojá ni a so pọ̀ mọ̀ra nípasẹ̀ ‘àti,’ isodahoro ojoojúmọ̀ àti ìrẹ̀kojá isodahoro. Wọn jẹ́ agbára isodahoro méjì tí yóò sọ Ibi Mímọ̀ àti ogun di ahoro.”

Látinú èyí ni ó fi hàn gbangba pé “ojoojúmọ̀” nàà kò lẹ̀ ní itọ̀kasí kankan sí ijọ̀sìn àwọn Júù tí èrò àtijọ̀ tí ó sì wọ̀pọ̀ jù lọ ti fi kàn án; èyí sì tún hàn síi nípa ìrònú pé bí a bá ń ka àwọn àkókò wọ̀nyí, yálá ní itumọ̀ gidì tàbí ní itumọ̀ àpèrẹ̀, láti ìgbà mímú ijọ̀sìn yií kúrò, wọn kò mú wa dé ibi işẹ̀lẹ̀ kankan rárá tí ó yẹ kí a fi àkíyèsí şe.

“Ìrúbo ojoojúmọ̀ àti ìrira nígbà nàà, jẹ́ agbára méjì tí ń fa ìdahoro tí wọ̀n yòò ní láti pọ̀n ìjọ nàà lójú: ẹ̀sẹ̀ a lè fí dájú ohun tí àwọn agbára wọ̀nyí jẹ́? A kàn ní láti gba ọ̀nà ifọ̀rọ̀wánilẹ̀nuwò William Miller lórí ọ̀ràn yìí láti dé sí ipinnu kan nàà pèlú rẹ̀. Ó wí pé:

“—Mo ka a síwájú, èmi kò sì rí ọ̀ràn mìíràn kankan nínú èyí tí a ti rí [ìrúbo ojoojúmọ̀] bí kò ẹ̀sẹ̀ nínú Dániẹ̀lì nikan. Nígbà nàà ni mo [pèlú ìrànlowọ̀ concordance kan] mú àwọn ọ̀rọ̀ wọ̀nyí tí ó dúró ní ìsopọ̀ pèlú rẹ̀, —mú kúrò;’ —ó mú ìrúbo ojoojúmọ̀ kúrò;’ —láti àkókò tí a ó ti mú ìrúbo ojoojúmọ̀ kúrò;’ àti bèẹ̀ bèẹ̀ lọ. Mo ka a síwájú, mo sì rò pé èmi kì yòò rí ìmọ̀lẹ̀ kankan lórí ẹ̀sẹ̀ nàà. Ní ikẹyìn mo dé 2 Tẹsalóníkà 2:7, 8, —Nítórí àṣírí iwà àìṣòdodo ti bèrẹ̀ isẹ̀ rẹ̀ tẹ̀lẹ̀; ẹ̀ni tí ó ń dí i lówọ̀ nísinsin yìí yòò máa dí i lówọ̀ títí a ó fí mú un kúrò ní ọ̀nà, nígbà nàà ni a ó sì fí ẹ̀ni búburú nàà hàn gbangba.’ àti bèẹ̀ bèẹ̀ lọ. Nígbà tí mo sì dé sí ẹ̀sẹ̀ nàà, Áà, bí ọ̀títọ̀ nàà ti hàn kedere tó, tí ó sì ní ọ̀go tó! Níbẹ̀ ni ó wà! Èyí ni —ìrúbo ojoojúmọ̀!’ Dáradára, ní báyií, kí ni Pọ̀lù tùmọ̀ sí nípa —ẹ̀ni tí ó ń dí i lówọ̀ nísinsin yìí’ tàbí tí ń dá a dúró? Nípa —Ọ̀kúnrin Èṣẹ̀,’ àti —ẹ̀ni búburú,’ a tùmọ̀ sí Póòpù. Dáradára, kí ni ó jẹ́ èyí tí ń dá Póòpù dúró kí a má bàa fí hàn gbangba? Kí nídí? Kẹ̀fẹ̀rí ni. Dáradára, nígbà nàà, —ìrúbo ojoojúmọ̀’ gbọ̀dọ̀ tùmọ̀ sí Kẹ̀fẹ̀rí.”+

“A rí i láti inú Danieli 8 pé, iwo kékeré nàà ni, tí ó tẹ̀ lé àgùntàn ako, tàbí ijọba Gíríkì, tí ó mú —ojoojúmọ̀;’ kúrò; ó sì jẹ́ agbára kan soṣo tí a mú wá sí ìran léyìn pínpin ijọba Alekisándà títí dé àkókò tí a ó fí wẹ̀ Mímọ̀ Ilé-Mímọ̀ ní ọ̀pin ojọ̀ 2300. Iwo kékeré yìí ni a ti fí hàn ní ipò rẹ̀ tòótọ̀ gégé bí Róòmù tí a gbà gégé bí ẹyọ kan, tí ó bá ijọba kerin nínú àwọn ìran mìíràn Danieli mu. Ní báyií, ọ̀títọ̀ ni pé iyípadà kan seṣe nínú agbára Róòmù láti Keferi sí Pápálà. Keferi láti ojọ̀ àwọn ọ̀ba Asiria títí dé àkókò itúnse rẹ̀ sí Póperì, ni ó ti jẹ́ ojoojúmọ̀ nàà, tàbí gégé bí Pófẹ̀sọ̀ Whiting se tùmọ̀ ó, —ìparun àidákẹ́je;’ nípasẹ̀ èyí tí Satani ti dúró lòdì sí ọ̀ràn Jèhófà. Nínú àwọn alùfáà rẹ̀, àwọn pepe rẹ̀ àti àwọn ẹ̀bọ̀ rẹ̀, ó ní àfàwọ̀kọ̀ pèlú ìrísí ijọ̀sin Lefítikù ti Jèhófà; sùgbọ̀n nígbà tí ti Lefítikù fí ipò sílẹ̀ fún ìrísí ijọ̀sin Kristeni, Satani, kí ó lè lè tako isẹ̀ nàà ní àṣeyọ̀rì, gbọ̀dọ̀ yí ìrísí itakò tirẹ̀ padà pèlú; nítórí nàà ni a se fí ìrìbọ̀mi fún àwọn tẹ̀npilì, àwọn pepe àti àwọn ère Keferi sínú àwọn ọ̀rọ̀-ìsọ̀rọ̀-òdì Póperì.”

“Sùgbọ̀n nípa èyí tí a ń pè ní ti ojoojúmọ̀, iyẹn Ìbòrìṣà keferi, a sọ̀ nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ nàà pé ó ní ibi-mímọ̀ kan, àti pé a ó sì ju ibi ibi-mímọ̀ rẹ̀ lulẹ̀. Pé ibi-mímọ̀ sáà máa ń ní ibàṣepọ̀ pèlú ìbòrìṣà àti ẹ̀sin àwọn aláìkọ̀là, gégé bí ibi ifọ̀kànsin àti ijọ̀sin wọ̀n, hàn gbangba nínú àwọn ẹ̀kúnrẹ̀rẹ̀ Ìwé Mímọ̀ wọ̀nyí: Isaiah 16:12; Amos 7:9, 13, margin. Ezekiel 28:18. Ní ti ibi-mímọ̀ ti ti ojoojúmọ̀ nínú Daniel 8, a fí èyí tí ó tẹ̀lẹ̀ e yìí hàn láti ọ̀wọ̀ Apollos Hale:”

“—Kí ni a lè tùmọ̀ sí nípa —ibi mímọ̀’ tí Ìbòrìṣà? Ìbòrìṣà, àti àṣìṣe ti gbogbo irú, ní àwọn ibi mímọ̀ wọ̀n, gégé bí ọ̀títọ̀ pèlú. Àwọn wọ̀nyí ni àwọn tẹ̀npilì tàbí ilé-isádi tí a ti yà sọ̀tọ̀ fún isẹ̀ wọ̀n. Ní ibámu pèlú èyí, a lè ro pé tẹ̀npilì kan pàtò tí ó jẹ́ olókíkí nínú Ìbòrìṣà ni a ń sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀ níbí. Èwo nínú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ tẹ̀npilì rẹ̀ tí ó se pàtáki ni ó lè jẹ́? Ọ̀kan lára àwọn àpẹ̀rẹ̀ tí ó rewà jùlọ̀ ti ikólẹ̀ alárinrin ìgbà àtíjọ̀ ni a ń pè ní Pantheon. Orúkọ̀ rẹ̀ tùmọ̀ sí —tẹ̀npilì tàbí ibi-isádi ti gbogbo àwọn ọ̀lọ̀run.’ Ibi tí ó wà ni Rome.+ Àwọn ọ̀rìṣà àwọn orílẹ̀-èdè tí àwọn ará Romu segun ni a fí tọ̀kántọ̀kan gbé sínú àpótí tàbí ẹ̀ka kan nínú tẹ̀npilì yìí, àti pé ní ọ̀pọ̀ ìgbà wọ̀n di ohun ijọ̀sin fún àwọn ará Romu tikára wọ̀n. Ẹ̀sẹ̀ a lè rí tẹ̀npilì kan ti Ìbòrìṣà tí yòò fí hàn kedere ju èyí lọ̀ gégé bí —ibi mímọ̀ rẹ̀.”

“Níwòn bí a ti ti fi dájú nísinsin yí pé ojoojúmọ náà ni Èsìn Kẹfẹrì, àti pé irẹkojá idahoro, tàbí—‘irúbo ikóríira tí n mú idahoro wá,’ ni Ipápá, àti pé ibi mímọ pàtàki ti Èsìn Kẹfẹrì ni Pantheon, àti pé ‘ibi’ ipò rẹ ni Róòmù, a tún n wádìí sí i.”

“1. Šé agbára ijọba ará Róòmù ló ‘mú Kẹfẹrì kúrò’? A ro pé ọrọ tí ó tẹlẹ yí nípa òtítọ kan pàtàki tí a sì mò dáadáa nínú itàn ijọ àti ayé, ni ó dáhùn sí àsoṭẹlẹ náà. Ó tọka sí Kónsítántínù, ọba àkọkọ tí ó jẹ Kristẹni, ó sì wí pé:

“—Ìṣe àkọkọ rẹ nínú isàkóso ni fifi àṣe ijọba kan rán ká gbogbo ilẹ ọba, ní fifi í gba àwọn omọ abẹ rẹ nìyànjú láti gba Ìsìn Kristiẹniti mọra.”++

“2. Šé Róòmù ni ilú tàbí ibi mímọ rẹ, (Pantheon,) tí a wó lulẹ nípasẹ àṣe Ìjọba? Àyọkà yíyọ jade tí ó tẹlẹ e dáhùn:”

“—Ikú ọtá ikeyin tí ó n bá Constantine dije ti fi àlàáfíà ijọba-ọba náà lédè. Rome tún di ayaba àwọn orilẹ-èdè lẹẹkan sí i láìsí àrìyànjiyàn. Šùgbọn, ní wákàtí igbéga àti ògo yẹn, a ti gbé e dé etí àfonífojì iparun. Igbesẹ rẹ tó kàn yóò jẹ isòkalẹ, tí a kò sì ní lè tún un ṣe mó. Ìyípadà ijọba sí Constantinople ṣi n dákúlẹ onítàn lójú. Ó jẹ iṣe kan tí ó tako pátápátá gbogbo ilàna isàkóso ifarapa ọkàn Romu àtijọ tí ó sì ní ọlá. Kí í ṣe iṣe ará Asia aláradà kan tí ó fi ara rẹ jìnà sí ifaramọ igbádùn àṣà àti ojù-ọjò ilà-oòrùn, bí kò ṣe iṣe akọni ajagun alágbára bí irin, tí a bí ní iwò-oòrùn, tí ó sì n fi àṣà àwọn ará ilà-oòrùn ṣe ègàn, gégé bí gbogbo àwọn ará Romu; iṣe olóṣèlú ọlọgbọni, síbẹ ó jẹ aláìgbọni nínú isèlú sí iwọn tí ó hàn gbangba jùlọ. Síbẹ Constantine fi Rome sílẹ, ààbò-olódi nílá àti itẹ àwọn Caesar, nítorí igun àimọ kan ní Thrace, ó sì ná iyókù ayé rẹ tí ó kún fún agbára àti ifẹ-ọba nínú láálàá méjì: ti gbígbé àgùdà kan sókè di olú-ilú ijọba-ọba rẹ, àti ti mímu olú-ilú náà sọ kalẹ sí ọlá àìlera àti agbára tí a ti rẹ sílẹ ti àgùdà kan.”*

“Àkọsilẹ yí láti inú ọbẹ ikòwé akòwé-itàn náà hàn gbangba jù láti nílò àlàyé. Wọn sọ ibi mímọ rẹ kalẹ, ni àsoṭẹlẹ náà wí; lẹyin ifidí àwọn òtítọ hàn bí èyí tí a sọ lókè, ẹni tí ó ṣe àṣàyàn jùlọ nínú itumọ àsoṭẹlẹ gbọdọ tẹlọrùn nípa ilò rẹ.”

“Láti àkókò tí a ó ti mú ètùtù ojoojúmọ kúrò, tí a sì ti gbé ohun iríra tí n mú idahoro kalẹ, ojọ egbèrún kan, igba méjì, àti aadọrun-un yóò wá. Alábùkún-fún ni ẹni tí ó dúró títí, tí ó sì dé ojọ egbèrún kan, igba mẹta, àti márùn-ún-dín-lọgbọni. Pẹlú àwọn òtítọ tí ó wá níwájú wa pé ètùtù ojoojúmọ náà ni Ìsìn Òrìṣà àwọn Kẹfẹrì, pé ohun iríra tí n mú idahoro ni Ìjọ Pápá, pé iyípadà wá láti èyí àkọkọ sí èyí ikẹyin nínú agbára Romu, àti nípa àṣe Ìpínlẹ, kò sí ohun miiran fún wa bí kò ṣe láti tún wádìí sí nígbà wo ni èyí ṣẹlẹ ní ọnà tí yóò mú àsoṭẹlẹ náà ṣe; nítorí bí a bá lè fi èyí dájú, a ti ní ibi ibèrẹ láti inú èyí tí a ó ti bèrẹ sí í ka àwọn àkókò àsoṭẹlẹ inú ọrọ tí ó wá níwájú wa. Nítorí náà,”

“3. Igba wo ni isẹlẹ tí a tọka sí nínú àsoṭẹlẹ náà ṣẹlẹ? Kí a ṣàkíyèsí pé, ibèèrẹ náà kí í ṣe, igba wo ni a fi àwọn ẹni mímọ lé sí ọwọ Pápási, bí kò ṣe pé igba wo ni iyípadà ẹsin láti inú Keferi sí Pápási ti ṣe ní iwọn tí yóò fi sọ ẹsin ikeyin náà di ẹsin orilẹ-èdè, tí yóò sì mú un wá ní ipò láti bèrẹ isẹ-irinàjò rẹ. Èyí, gégé bí gbogbo àwọn iyípadà nílá miiran, kí í ṣe iṣe isẹjú kan soṣo. Àwọn ibèrẹ isisẹ rẹ ti hàn gbangba tipẹtipẹ ṣáájú. Pọ̀lù sọ pé àní ní ojọ rẹ gan-an, àdiítú àisòdodo náà, Okunrin Èṣe náà, “iríra tí n mú idahoro wá,” ti bèrẹ sí í ṣisẹ tẹlẹ. Ọun ni a sì

gbòdò fi tùmò ọ̀rò Olúwa wa nínú Mathew 24:15, nípa ìrírà ìdahoro, níbi tí ó ti tọ̀ka kedere sí Danieli 9:27. Nítorí bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ẹ̀sìn Keferi kò títí fi ipò rẹ̀ sílẹ̀ fún Pápási ní ọ̀dún 70 nígbà tí àwọn ará Romu run Jerusalemu, síbẹ̀ a lóye pé agbára tí ó farahàn nígbà nàà, tí a ẹ̀ àtúnṣe díẹ̀ nínú orúkọ àti ìrísí, ni gan-an agbára nàà tí yòò, gégé bí ìrírà ìdahoro, rẹ̀ àwọn ẹ̀ni mímọ̀, kí ó sí sọ̀ ijọ̀ Ọ̀gá-Ọ̀go Jùlọ̀ di ahoro.”

Títí di àkókò ìyípadà Clovis, ọ̀ba Faranse, sí ìgbàgbọ̀, ẹ̀yí tí ó ẹ̀lẹ̀ ní ọ̀dún 496, àwọn Faranse àti àwọn orílẹ̀-èdè miíràn ti Romu iwò-oòrùn jẹ́ aláìgbọ̀ràn-òrìṣà; sùgbọ̀n lẹ̀yìn ìṣẹ̀lẹ̀ nàà, àwọn isapá láti yí àwọn olùbòrìṣà padà sí ọ̀dò Kristi ni a fi àṣeyọ̀rí nílá dé adé. A sọ̀ pé ìyípadà Clovis sí ìgbàgbọ̀ ló mú kí àṣà nàà dide láti máa pe ọ̀ba Faranse ní àwọn oyè wònyí: Ọ̀ba Alá-Kristeni Jùlọ̀ àti Àkóbí Ọ̀mọ̀ Ìjọ̀.+ Láàárín àkókò nàà àti A.D. 508, nípasẹ̀ “àwọn àdéhùn,” “àwọn iforúkọsílẹ̀ ìteriba” àti àwọn ìṣẹ̀gun, “àwọn Avborici,” “àwọn ọ̀mọ̀-ogun olùṣọ̀ Romu ní iwò-oòrùn,” Brittany, àwọn Burgundians àti àwọn Visigoths, ni a mú wá sí abẹ̀ ìteriba.’++

“—Ìbòrìṣà ní Ìjọ̀ba Róòmù ti iwò-oòrùn, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé láìsí àní-àní ó fà áyípadà ilòsìwájú ìgbàgbọ̀ Kristeni sẹ̀yìn, pàápàá jùlọ̀ nínú àwọn orílẹ̀-èdè wònyẹn tí a n yọ̀ wọn lẹ̀nu, gégé bí ó ti rí ní ọ̀ràn ilẹ̀ Gẹ̀ẹ̀sì, nípasẹ̀ ikọ̀lù àwọn ẹ̀yà aláìlójú-kúrò, tí wọn sì n bá a lọ̀ gégé bí olùbòrìṣà, láti ìgbà nàà lọ̀ kò tún ní agbára, bí ó bá ti ní ifẹ̀ inú láti pa ìgbàgbọ̀ Kátólíkì run, tàbí láti dí ifòròwòbọ̀n Pope Róòmù mó.”

“Látìgbà nàà ni, ìrírà Pápà ti borí, níwọn bí ó ti kan Keferi. Àwọn ìjàkadì rẹ̀ ní ojò iwájú sí jẹ́ pẹ̀lú àwọn ẹ̀yà-ìsìn Kristeni miíràn, tí a máa n tọ̀ka sí gégé bí aláímógbàgbọ̀; àti pẹ̀lú àwọn ọ̀mọ̀-aládé tí a máa n tọ̀ka sí gégé bí ọ̀lọ̀tẹ̀ tàbí àwọn olùpín ara Kristi. Àwọn agbára pàtàkì ní Yúróòpù fi ifaramọ̀ wọn sí Keferi sílẹ̀, kì í ẹ̀ fún ohun miíràn bí kò ẹ̀ láti mú àwọn ohun ìrírà rẹ̀ dúró nínú ìrísí miíràn; nítorí Keferi kò nílò ohun miíràn bí kò ẹ̀ kí a ẹ̀ ìrìbọ̀mi fún un kí ó lè di Kristeni ní itumọ̀ Kátólíkì; àti nígbà tí ifẹ̀ tàbí ìgbẹ̀san ọ̀jìṣẹ̀ alákosó rẹ̀ bá béèrè rẹ̀, àwọn iní wọn àti àwọn itẹ̀ wọn,—bóyá ẹ̀mí wọn pẹ̀lú,—gbòdò wà lóri pepe. SS”

* Àlàyé Àsọ̀tẹ̀lẹ̀, Ìdipò 1, 127.

+ Ìtàn Àgbáyé Gbogbogbò ti Goodrich àti Jìọ̀gíràfi ti Guthrie."

+ Ìtàn Kristeni ti Mosheim, Ìdi 1, 132, 133.

“Ní ilẹ̀ Gẹ̀ẹ̀sì, Arthur, ọ̀ba Kristeni àkókó, dá ìjọ̀sìn Kristeni sílẹ̀ lóri àwókù ìsìn àwọn Keferi.* Rapin, ẹ̀ni tí ó sọ̀ pé ọ̀un ẹ̀ pẹ̀kipẹ̀ki jù lọ̀ nínú itòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ àkókò àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ nínú itàn rẹ̀, sọ̀ pé a yàn án gégé bí ọ̀ba Britain ní ọ̀dún 508. Ìwé 2, 129.

“Kí ni ipo Àga Róòmù ní àkókò yìí? —Symmachus jẹ́ Pópù láti ọ̀dún 498 tàbí 9 títí dé 514. Àkókò ipò pópù rẹ̀ jẹ́ ohun tí àwọn ipò àti ìṣẹ̀lẹ̀ àgbàyanu wònyí ẹ̀ pàtàkì sí:”

“1. Ó—fi ìjọ̀sìn abòrìṣà sílẹ̀ nígbà tí ó wọ̀ inú —ijọ̀ Róòmù.”

“2. Ó rí ọ̀nà rẹ̀ sí àga Pópù nípa jìjàkadì pẹ̀lú aláta kò rẹ̀ títí dé ẹ̀jẹ̀. Du Pin.

“3. Nítorí ifòrìṣà tí a fi san án gégé bí arópò Mímọ̀ Pétèrù.”

“4. Nípasẹ̀ ìyọ̀kúrò kúrò nínú ijọ̀ ti Ọ̀ba-ọ̀ba Anastasius.+”

“—Bí ó ti pò tó,” ni Mosheim wí, “ni àwọn èrò àwọn kan ẹ tẹwọ gbà àwọn ibèèrè àṣẹ-olórí ti àwọn Pontiff ti Romu, a lè fi ọ̀rọ̀ kan tí Ennodius sọ rọ̀ ó lọ̀rùn-rọ̀rùn, ẹ̀ni ẹ̀lẹ̀gàn àti aláìníwòntúnwònsì nínú ìtẹ̀ríba rẹ̀ fún Symmachus, ẹ̀ni tí ó jẹ̀ aláṣẹ̀ ijọ̀ kan tí orúkọ̀ rere rẹ̀ jẹ̀ ohun àríyànjíyàn. Akéwì ìyìn àlẹ̀ébù yìí, láàárín àwọn ìdásílẹ̀ tí kò ní iní kankan miíràn, dì múlẹ̀ pé a ti fi Pontiff náà kalẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí adájọ̀ ní ipò Ọ̀lọ̀run, ipò tí ó kún gẹ̀gẹ̀ bí Aṣojú Ẹ̀ni-Ọ̀run Jùlọ̀.”++

“Nípa agbára tí a fi múlẹ̀ fún ẹ̀sìn Kátólíkì ní iwọ̀-oòrùn, nípa àwọn àṣeyọ̀rí wọ̀nyí, àti nípa iṣẹ̀ àwọn vikà àti àwọn aṣojú miíràn ti Ibùjokòó Róòmù, ẹ̀gbé Pápá ní Constantinople ní a “fi sípò” láti lè dá iforígbarí gbangba láre fún olúwa wọn ní Róòmù. Ní ọ̀dún 508, ìjì líle ìgbóná ẹ̀sìn àìnírònú àti ogun abẹ̀lé gba àwọn ọ̀pópónà ilú-olú ilà-oòrùn náà kojá ní iná àti ẹ̀jẹ̀.”

Gibbon, lábẹ̀ ọ̀dún 508–514, nígbà tí ó ń sọ̀rọ̀ nípa àwọn rudurùdu ní Constantinople, wí pé—“Wón fọ̀ àwọn ère ọ̀ba náà, a sì fi ara rẹ̀ pamọ̀ sínú ìgberíkọ̀ kan, tí tí di ọ̀pin ọ̀jọ̀ mẹ̀ta, nígbà tí ó gbójúgbóyà láti bẹ̀ àánú àwọn ọ̀mọ̀ abẹ̀ rẹ̀. [Ìjọ̀ Póòpù tí sẹ̀gun.] Láìsì adé ọ̀ba rẹ̀, àti ní ìrísí ẹ̀ni tí ń bẹ̀bẹ̀, Anastasius farahàn lórí ìtẹ̀ ní ilẹ̀ eré-ije. Àwọn Kátólíkì, níwájú ọ̀jọ̀ rẹ̀, tún Trisagion tòótọ̀ sọ̀; wón yọ̀ gidigidi nínú ipèsè tí ó kẹ̀de ní ohun aṣojú-ikẹ̀de kan, pé ọ̀n yòò fi aṣọ̀ àlùkò ọ̀ba sílẹ̀; wón sì fetí sí ikilọ̀ náà pé, níwón bí gbogbo ẹ̀niyàn kò ti lè jọ̀ba, kí wón kọ̀kọ̀ fara mọ̀ra nípa yíyan ọ̀ba kan; wón sì gba ẹ̀jẹ̀ àwọn ọ̀jísẹ̀ méjì tí kò gbajúmọ̀, tí olúwa wọn, láìṣiyeméjì, dá lẹ̀bi fún àwọn kinniún. Àwọn iṣòtẹ̀ onínúfínní sùgbón àkókò kúkúru wọ̀nyí ni àṣeyọ̀rí Vitalian mú lókun, ẹ̀ni tí pẹ̀lú ọ̀mọ̀-ogun rẹ̀ ti àwọn Huns àti Bulgarians, tí ọ̀pọ̀ jù lọ̀ nínú wón jẹ̀ abọ̀rìṣà, kẹ̀de ara rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí akíkanjú ìgbàgbọ̀ Kátólíkì. Nínú iṣòtẹ̀ olóòótọ̀ yìí ó sọ̀ Thrace di ahoro, ó dó ti Constantinople, ó pa ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìndínlógóta àwọn Kristẹ̀ni ẹ̀lẹ̀gbé rẹ̀ run, tí tí ó fi rí ipadàbò àwọn bíṣọ̀bù, itẹ̀lọ̀run Póòpù, àti ìdásílẹ̀ ìgbimọ̀ Chalcedon, àdéhùn orthodox kan, tí Anastasius tí ń kú fi ọ̀wọ̀ sí ní àifé, tí baba kékeré Justinian sì mú ẹ̀ ní iṣòtítọ̀ jù. Báyií ni iparí ogun àkókò nínú àwọn ogun ẹ̀sìn tí a ti jagun ní orúkọ̀, àti nípasẹ̀ àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn, ti Ọ̀lọ̀run Àlàáfíà rí.” SS

“Pẹ̀lú àyọ̀kùrò tí ó tẹ̀ lé e yìí láti ọ̀wọ̀ Appollos Hale, a parí ẹ̀rì lórí kókó yìí: —Ní báyií a ń pe àwọn Gamalieli wa ti ọ̀de-òní láti dúró pẹ̀lú wa ní ipò ibi mímọ̀ ẹ̀sìn Kẹ̀fẹ̀rì (èyí tí a ti ń sọ̀ pé ó jẹ̀ “ogún St. Peter”) ní ọ̀dún 508. A wo díẹ̀ ọ̀dún sẹ̀yìn sínú ìgbà tí ó ti kojá, ẹ̀sìn Kẹ̀fẹ̀rì líle, àìgbónra ti àwọn aláìlólá ariwa ń sà̀n kalẹ̀ sí orí ìjọ̀ba Ìwọ̀-Oòrùn Róòmù tí a ń pè ní ti Kristẹ̀ni lásán—ń sẹ̀gun ní gbogbo ibi—àti pé àwọn iṣẹ̀gun wón ní gbogbo ibi jẹ̀ àmì iwà ikà jùlọ̀. . . . Ìjọ̀ba náà ṣubú, a sì fọ̀ ọ̀ yà sí wẹ̀wẹ̀. Ọ̀kọ̀ọ̀kan, àwọn olúwa àti àwọn alá́kóso àwọn àjákù wọ̀nyí fi ẹ̀sìn Kẹ̀fẹ̀rì wón sílẹ̀, wón sì jẹ̀wọ̀ ìgbàgbọ̀ Kristẹ̀ni. Nínú ẹ̀sìn, àwọn ẹ̀ni tí wón sẹ̀gun ń tẹ̀rí ba fún àwọn ẹ̀ni tí wón sẹ̀gun. Sùgbón síbẹ̀, ẹ̀sìn Kẹ̀fẹ̀rì ẹ̀ni ń borí. Lára àwọn alátilẹ̀yìn rẹ̀, ajagun kan wà tí ó le, tí ó sì ṣàṣeyọ̀rí. (Clovis.) Sùgbón láìpẹ̀, ọ̀n náà tẹ̀rí ba fún agbára ìgbàgbọ̀ tuntun náà, ó sì di akọ̀ni rẹ̀. Ó sì ń borí, sùgbón gẹ̀gẹ̀ bí akíkanjú àti asegun, ó dé orí gíga jùlọ̀ ní ibi ipò tí a wà, A.D. 508.

“—Nínú ọ̀dún kan náà tàbí ní àgbègbè rẹ̀, ipínkiri pàtàkì tí ó kẹ̀yìn jùlọ̀ ti ìjọ̀ba tí ó ṣubú ni a sọ̀ di ti Kristi ní gbangba, àti nípasẹ̀ ifi adé jẹ̀ ọ̀ba fún ‘ọ̀ba’ rẹ̀ tí ó sẹ̀gun.”

“—Póntífù fún àkókò tí a dúró lé e jẹ̀ Kẹ̀fẹ̀rì kan tí a sẹ̀sẹ̀ yí pada. Ìjà ẹ̀jẹ̀ tí ó gbé e jókòó lórí àga náà ni a pinnu nípasẹ̀ iforígbarí ọ̀ba Ariáni kan. Wón ń tẹ̀rí ba fún un, wón sì ń kí i gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀ni tí ń di —‘ipò Ọ̀lọ̀run lórí ilẹ̀ ayé.’ Agba ìgbimọ̀ náà wà lábẹ̀ agbára rẹ̀ tó bẹ̀ gẹ́, tí, nípasẹ̀ ifura pé àwọn ire ti Ibùdó Róòmù bèèrè é, wón a yọ̀ ọ̀ba-ọ̀ba náà kùrò nínú ijọ̀. . . . Ní ọ̀dún 508 ni wón dán

iná sí ibi iwakùsà tí ó wà ní abẹ̀ itẹ̀ Ijọba Ìlẹ̀ Oòrùn. Èso idàrúdàpò àti ijàkadì tí ó mú wá ni itẹ̀sìwájú itẹ̀rìbá àti itẹ̀jùmò olúwa tòótó rẹ̀. Ní báyií, ibèèrè nàà ni pé, ní igbà wo ni a ti tẹ̀ Kẹ̀fẹ̀rì mólẹ̀ tó bẹ̀ẹ̀ gẹ́gẹ́ tí ó fi sí àyè sílẹ̀ fún arópò àti aróyìn rẹ̀, iríra Pápà? Nígbà wo ni a fi iríra yíí sí ipò kan láti bẹ̀rẹ̀ ìrìnàjò rẹ̀ ti ọ̀rò-òdì sí Olórùn àti èjẹ̀? Sẹ̀ ojó miíràn kankan wà fún fifi í “sí,” tàbí “gbé kalẹ̀” dípò Kẹ̀fẹ̀rì, bí kò ẹ̀ 508? Bí ajẹ̀ aláṣírí nàà kò bá tì mú gbogbo àwọn tí yòò jẹ̀ olùfaragba rẹ̀ wọ̀ inú agbára rẹ̀ báyií, ó ti gba ipò rẹ̀, àwọn kan sì ti fi ara wọn lélé̀ fún àfàsinà rẹ̀.”

“Ní ikeyìn, a sẹ̀gun àwọn yòókù, —‘àti àwọn ọ̀ba, àti àwọn èniyàn, àti ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn, àti àwọn orilẹ̀-èdè, àti àwọn ahọ̀n,’ ni a sì mú wá sí abẹ̀ àṣẹ̀ àròjinlẹ̀ nàà tí n pèsè wọn sílẹ̀, àní nígbà tí wọn —‘mutí ní èjẹ̀ àwọn ajẹ̀rííkú Jẹ̀sù,’ láti —‘rò pé iṣẹ̀ Olórùn ni àwọn n ẹ̀,’ àti láti gbà pé àwọn fúnra wọn nikan ni àwọn àyànfẹ̀ àtàtá ti ọ̀run, nígbà tí wọn n di ohun ije rọ̀rùn àti ọ̀lọ̀rọ̀ sí i fún idálẹ̀bi ọ̀run àpàadi.”*

“A ní ojó nàà. A mú ‘ẹ̀bọ̀ ojoojúmọ̀’ kúrò, a sì gbé ohun iríra tí n mú idahoro kalẹ̀ dúró ní ọ̀dún 508. Láti inú àkókò yíí ni ojó 1290 tàbí ọ̀dún nàà ti parí ní 1798 níbi tí, gẹ́gẹ́ bí a ti fi hàn tẹ̀lẹ̀, agbára ijọba ti gba kúrò lówọ̀ Póòpù nípasẹ̀ apá Buonaparte. Ojó 1335 nàà mú wa dé ọ̀dún kíkún márùndínlááádọ̀rin [45] ní apá kejì iṣẹ̀lẹ̀ nàà.”

“Sùgbọ̀n àwọn kan lè wí pé, Báwo ni ó ẹ̀ rí tí ẹ̀ fi sọ̀ pé àwọn àkókò nàà parí ní igbà tí ó ti kojá? Sẹ̀ a kò kọ̀ ọ̀ pé Dániẹ̀lì yòò sinmi, yòò sì dúró nínú ipín rẹ̀ ní ọ̀pin àwọn ojó? Lóòtọ̀ ni; a sì gbà á gbọ̀. Sùgbọ̀n kí ni í ẹ̀ fún Dániẹ̀lì láti dúró nínú ipín rẹ̀? Kókó yíí ni a ó gbé yẹ̀ wò nígbà tí a bá dé itúmò ikojá àkókò nàà, àti iwádíí àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí ó ṣẹ̀lẹ̀ ní ọ̀pin àwọn ojó. Ní àkókò yíí, a fi idákòrò síbí tí tí di ọ̀sẹ̀ míràn.” Review and Herald, January 28, 1858.

Àwọn Àṣiṣe àti Àwọn Èwu ti Prescott àti Daniells; Àwọn Ìlú Tí A Ní Láti Sísẹ̀ Nínú Wọn

(A yan A. G. Daniells gẹ́gẹ́ bí ààrẹ̀ Àpẹ̀jọ̀ Àgbáyé ní ọ̀dún 1901. Èyí fi hàn pé a kọ̀ àkọ̀sílẹ̀ yíí ní ọ̀dún 1910, àkókò kan tí iyááfin White n ní ibànújẹ̀ gidigidi nípa àifojúsùn Daniells sí àwọn ìlú nílá àti ifarapa rẹ̀ sínú àrìyànjiyàn lórí “Daily” nàà.)

Ní àkókò àipẹ̀ yíí, Steve Wohlberg ti n sọ̀ pé ọ̀n kò ní láti mú ipò kankan nípa “Daily” nàà, nítorí Ellen White kò mú ipò kankan nípa “Daily” nàà rí, àti pé bí ipò yẹn bá tó fún wòlì obinrin nàà láti gbà, ó sì tó fún ọ̀n nàà.

Dájúdájú, Ellen White ní ipò kan lórí “Daily.” Ó sọ̀ pé àwọn Millerite ní ìmò tó tó nípa rẹ̀, ó sì lóye pé ẹ̀sìn abọ̀rìṣà ni. Ó lóye pé nígbà tí a mú ẹ̀sìn abọ̀rìṣà kúrò, 1335 bẹ̀rẹ̀; ó sì lóye pé àwọn iwòye miíràn yàtò sí èyí nikan máa n mú òkùnkùn àti idàrúdàpò wá.

Àti pé èyí tí o lè fi hàn láti inú itàn ọ̀dún 1850 gẹ́gẹ́ bí èyí tí a ya sọ̀tò ní tòótó gẹ́gẹ́ bí mímu òkùnkùn àti idàrúdàpò wá ni èrò Crosier pé “Daily” dúró fún iṣẹ̀ iránsẹ̀ Kristi nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀; nítorí nàà, mo rò pé ó ní ọ̀ye nípa ohun tí “Daily” jẹ̀, kí í ẹ̀ ohun tí ó jẹ̀ nikan, sùgbọ̀n pẹ̀lú ohun tí ó n sọ̀jú fún, nítorí pé, bí o bá fi ipò yẹn sílẹ̀, o máa wọ̀ inú òkùnkùn àti idàrúdàpò.

Sùgbọ̀n, ní ọ̀dún 1910, Ellen White tún bá Ààrẹ̀ Àpẹ̀jọ̀ Àgbáyé àti W. W. Prescott wí fún fifi ojú-iwòye kan nàà yíí ti Crosier tẹ̀ síwájú.

Kò sí onítàn kankan tí yóò jiyàn pé Prescott àti Willie White àti A. G. Daniells, pé nígbà tí wón ń gbé ọ̀ràn ti Daily lárugẹ, wón ń gbé èrò nàà lárugẹ pé Daily dúró fún iṣẹ-òjìṣẹ Kristi nínú Ibi Mímọ̀ Rẹ̀. Gbogbo èniyàn mò é.

Ṣùgbón, ẹ̀ tí ní gbogbo àpilẹ̀kọ̀ nàà níbí láti inú Manuscript Releases, ìdìpò 20.

Ìgbà wo ni a tú èyí síta? Dájúdájú, a tú un síta ní ọ̀dún 1988; nítorí nàà, ó wà ní àyè fún àwọn akẹ̀kọ̀ọ̀ Adventism láti gbé e yè wò ní ọ̀dún 1988.

Nígbà wo ni Willie White àti Prescott àti Daniells fi dá èrò èké nípa Òjoojúmọ̀ sílẹ̀ nínú Adventism? Láti ọ̀dún 1919 sí 1931 ni wón ṣe àṣeyọ̀rì iṣẹ̀ wón. Ní ọ̀dún 1931, ẹ̀ gbàgbé ẹ̀ pátápátá!! Adventism yóò máa kòní pé Òjoojúmọ̀ dúró fún iṣẹ-ìránṣẹ̀ Kristi nínú Ibùdó Mímọ̀ Rẹ̀ nítorí pé wón ti gba ìtumọ̀ Ìwé Mímọ̀ tí ó ti ọ̀dò Protestantism apẹ̀yindà àti Kátólíkì wá. Àti láti ìgbà yí lọ, a ti dá Òjoojúmọ̀ mò gẹ̀gẹ̀ bí iṣẹ-ìránṣẹ̀ Kristi nínú Ibùdó Mímọ̀ Rẹ̀.

Ìbẹ̀rù ni, àwọn ohùn kan wà tí ń tako èyí tí wón sì mò dáadàa ju bẹ̀ẹ̀ lọ, ṣùgbón láti ìgbà yẹn lọ, ìṣàṅ ọ̀ràn ti yí padà pátápátá.

Léyìn nàà, ní ọ̀dún 1988, Ellen White Estate ṣe àfihàn gbólóhùn yí fún wa láti ọ̀dún 1910, ní àkókò gan-an tí Prescott, Daniells, àti Willie White ń ru ọ̀ràn Daily nàà sókè.

“Ní ìpele yí nínú ìrírí wa, a kò gbódò jẹ́ kí a fa ọ̀kàn wa kúrò lórí ìmọ̀lẹ̀ àkànṣe tí a fi fún [wa] láti ronú lẹ̀ lórí ní ipéjọ̀ pàtàkì ti àpéjọ̀ wa. Brother Daniells sì wà níbẹ̀, ẹ̀ni tí ọ̀tá ń ṣiṣẹ̀ lórí ọ̀kàn rẹ̀;”

Kí ni ìtumọ̀ èyí? Kí ni ìtumọ̀ rẹ̀ pé ọ̀tá ń ṣiṣẹ̀ lórí ọ̀kàn rẹ̀? Ó tumọ̀ sí pé Èmí Mímọ̀ kò ṣiṣẹ̀ lórí ọ̀kàn rẹ̀.

“...àti pé èrò inú yín àti èrò inú Alàgbà Prescott ni àwọn àngẹ̀lì tí a lẹ̀ jade kúrò ní ọ̀run ń ṣiṣẹ̀ lórí...”

“Iṣẹ̀ Satani ni láti yí èrò inú yín padà kí wón lè mú àwọn ǹnkan kéékèèké tí kò ṣe pàtàkì wọ̀lé, èyí tí Olúwa kò fi ín mí yín láti mú wọ̀lé. Wón kì í ṣe ohun tí ó ṣe pàtàkì. Ṣùgbón èyí tumọ̀ sí púpọ̀ fún iṣẹ̀ ọ̀títọ̀. Àti pé àwọn èrò inú yín, bí a bá lè fà yín kúrò sí àwọn ǹnkan kéékèèké wònyí, iṣẹ̀ ìmọ̀tọ̀ Satani ni. Ẹ̀ rò pé láti sàtúnṣe àwọn ohun kéékèèké nínú àwọn ìwé tí a kọ, yóò jẹ́ ṣiṣe iṣe ńlá kan. Ṣùgbón a ti fi àṣe kàn mí pé, Ìdákéjé ni isòrò ní agbára.”

Wón fẹ̀ wọ̀ inú ìwé Uriah Smith, Thoughts on Daniel and Revelation, kí wón sì yọ̀ ohun tí ó sọ nípa pé “Daily” jẹ́ Ìbọ̀rìṣà kúrò. Ìdí niyẹn tí, ní àkókò yí, ọ̀kàn nínú àwọn ọ̀kùnrin tí ń jagun sí Willie White àti Prescott àti Daniells fi jẹ́ ọ̀kùnrin kan tí a ń pè ní Larry Smith.

Ta ni Larry Smith? Ọ̀mọ̀ Uraiah ni i, ó sì mò ohun tí wón fẹ̀ ṣe, ó sì dúró ti baba rẹ̀: Ojoojúmọ̀ jẹ́ Ìbọ̀rìṣà.

“Mo ní láti wí pé, Ẹ̀ dá ìwá àṣiṣe-wíwá yín dúró. Bí a bá lè mú ète Èṣù yí ṣe ní kíkún, nígbà nàà ó hàn sí yín pé a ó kà iṣẹ̀ yín sí ohun tí ó ṣe àgbàyanu jù lọ̀ nínú iṣètò rẹ̀. Ètò ọ̀tá ni láti ko gbogbo àwọn apá tí a rò pé wón jẹ́ àitẹ̀wọ̀gbà jọ̀ sí ibi tí gbogbo onírúurú ọ̀kàn èniyàn kò ti fohùn ṣọkan.”

“Èwo si ni yòò ṣeṣe nígbà náà? Iṣe gan-an tí yòò dùn mò èṣù ni yòò wá sí ìmúṣe. A ó fi àfihàn kan hàn fún àwọn tí wọn wà níta, kí í ṣe ti igbàgbò wa, sùgbón gégé bí ó ṣe bá wọn mu gan-an, èyí tí yòò mú àwọn àbùdá iwà dàgbà, èyí tí yòò”

ṣe kí ni? “fa idàrúdàpò nílá.”

A ti gba àwọn iwòye miiran nípa Òjoojúmọ́ tí n mú idàrúdàpò àti òkùnkùn wá.

“kí e si lo àwọn àkókò wúrà náà, èyí tí ó yẹ kí a fi inú itara lò láti mú iránṣe nílá náà wá síwájú àwọn èniyàn. Àwọn ifihàn lórí kókó-ọrọ èyíkéyí tí a ti ṣiṣe lé lórí wọn kò lè bá ara wọn mu pátápátá, abájade re yòò sì jẹ láti da ọkàn àwọn onígba gbò àti àwọn aláigba gbò rú. Èyí gan-an ni ohun tí Satani ti pète pé kí ó ṣeṣe—ohunkóhun tí a lè gbé ga bí àifohunṣòkan.”

Bí Olúwa bá fé, nígbà tí a bá bèrè sí í fi èrì múlẹ́ fún àwọn èkọ́ wònyí láti inú ikẹkọ́ Bíbélí wa, a ó wo Ìsíkíèlì 28; nítorí pé, Ìsíkíèlì 28 ni ibi tí a ti dá gbòngbò gidì tí Títílo mò. Ìsíkíèlì 28 jẹ nípa igbéga Lucifer, ó sì n samisi re; nítorí pé, bí wọn ṣe n gbiyanjú láti sọ pé Títílo dúró fún iṣe iránṣe Kristi nínú Ibi Mímọ́ Rẹ, kí í ṣe pé wọn kọ ojú iwòye tòótó tí Títílo nikan, àmì igbéga ara ẹni, sùgbón wọn tún n fi igbéga ara ẹni kan náà hàn nínú irírí tiwọn. Ó tẹnumọ́ pé wọn yòò mú idàrúdàpò wá sínú ipò wa.

“Nísinsin yí, iṣe nílá kan wà níhìn-ín, níbi tí àwọn ẹmí àjẹjì ti lè kó ipa. Sùgbón Olúwa ní iṣe kan tí a gbòdò ṣe láti gba àwọn ọkàn tí n sègbé là; àwọn ipò tí Sátání, ní ipara, lè wò sí kún, tí yòò sì mú idàrúdàpò wá sínú ipò wa, òun yòò ṣe é dé ipé; gbogbo àwọn iyatò kéékèkè wònyen yòò sì di nílá, yòò sì hàn gbangba.”

Kí si ni ó túmọ́ sí pé, “A si fihàn mí”? Ọlórún tikára Rẹ sọ èyí fún un.

“Wọn si fi hàn mí láti ibèrè pé Olúwa kò fi èrù iṣe yí lé àwọn Àgbà Daniells tàbí Prescott lówó. Ṣe a ó ha jẹ kí àrèkèrèkè Satani wólé, kí “Ìgbà Gbogbo Ojọ” yí si di ọràn nílá bèè tí a fi máa mú un wá láti da ọkàn àwọn èniyàn rú, kí ó sí di ilosiwájú iṣe náà dúró ní àsikò pàtàkì yí? Kò yẹ kí ó rí bèè, ohunkóhun tí ó bá jẹ. Kò yẹ kí a gbé kókó-ọrọ yí wólé,”

Arábinrin White lóye “Daily” náà, ó sì lóye pé kíkòni pé “Daily” náà ni iṣe iránṣe Kristi nínú Tẹnpilì Mímọ́ Rẹ jẹ ohun tí ó wá láti ọdọ àwọn àngẹlì tí a lé jade kúrò ní Ọrun, àti pé kò mú nkan miiran wá bí kò ṣe idàrúdàpò àti òkùnkùn; ó sì mò ipò àwọn Pioneer pé “Daily” náà dúró fún Ìbòrìṣà, àti pé nígbà tí a mú “Daily” náà kúrò, àṣotẹlẹ́ àkókò ọdún 1335 bèrè. Ó mò ọ. Ó mò iyatò náà, láika ohun tí àwọn ọkùnrin wònyí fẹ sọ sí.

“Kò yẹ rará, ohunkóhun tí ó bá ṣeṣe. Kò yẹ kí a gbé ọràn yí wólé, nítorí ẹmí tí a ó mú wólé yòò jẹ ẹni tí n dí ni lówó, Lucifa si n sọ gbogbo isipòpadà. Àwọn aṣojú tí Sátání yòò bèrè iṣe re, a ó sì mú idàrúdàpò wá sínú ipò wa. Kò sí ipè kankan fún ọ láti máa wá iyatò iròyin tí kí í ṣe ibèèrè idánwò; sùgbón idákéjẹ re ni ọrọ àgbàyanu. Gbogbo ọràn náà wà níwájú mi ní kedere pátápátá. Bí èṣù bá lè fa ẹnikẹni nínú àwọn èniyàn wa tikára wa sínú àwọn kókó-ọrọ wònyí, gégé bí ó ti pinnu láti ṣe, ọràn Sátání yòò borí. Ní bá yí, iṣe náà ni a gbòdò gbé kalẹ láisi idádúró, kí a má sí ṣe fi iyatò èrò kankan hàn.”

“Sátání yòò ru àwọn ọkùnrin wònyen tí wọn ti jade kúrò láàrín wa sókè láti darapọ́ mò àwọn àngẹlì búburú, kí wọn si fa iṣe wa lẹyin lórí àwọn ibèèrè tí kò ṣe pàtàkì; ayò wo ni yòò sì wà ní

ibùdò ọ́tá. Ẹ sún mọ́ra, ẹ sún mọ́ra. Kí a sin gbogbo iyàtò sílẹ̀. Iṣẹ́ wa nísinsin yíí ni láti fi gbogbo agbára ara wa àti agbára ọ̀pọ̀lọ̀ àti ịṣan-ẹ̀dá ọ̀pọ̀lọ̀ wa sí i láti yọ̀ àwọn iyàtò wònyí kúrò lójú ọ̀nà, kí gbogbo wa sì wà ní ịṣòkan. Bí a bá gba Sàtáni láàyè, pẹ̀lú ọ̀gbọn rẹ̀ nílá tí a kò sọ̀ di mímọ̀, láti rí ìdipò kékeré jù lọ, [yòò máa yọ̀].”

“Nísinsinyí, nígbà tí mo rí bí ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ní ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀, ọ̀kàn mi lóye gbogbo ipò nàà àti àwọn èsì rẹ̀ bí ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ wá jùlọ̀ láti mú ìdàrúdapò wá sínú ipò wa. Àìní ọ̀gbọn yín yòò jẹ̀ gégé bí Satani ẹ̀ ẹ̀ rẹ̀. Ìkéde gíga yín kò wà lábẹ̀ ìmísí Ẹ̀mí Mímọ̀. A kọ̀ mi láti sọ̀ fún yín pé bí ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ní wá àṣiṣe nínú àwọn ikòwé àwọn ọ̀kùnrin tí Ọ̀lọ̀run tí dari kò wá lábẹ̀ ìmísí Ọ̀lọ̀run. Bí ó bá sì jẹ̀ pé irú ọ̀gbọn yíí ni Alàgbà Daniells yòò fi fún àwọn èniyàn, ẹ̀ má ẹ̀ fún un ní ipò ọ̀ṣiṣe ní ọ̀nàkọ̀nà, nítorí kò lè fi ìdí hàn láti inú ohun tí ó jẹ̀ ìdí sí ohun tí ó jẹ̀ èsì rẹ̀. Ìdàkẹ́jẹ̀ yín lórí ọ̀ràn yíí ni ọ̀gbọn yín. Nísinsinyí, ohun gbogbo tí ó dàbí wíwá àṣiṣe nínú àwọn itẹ́jádẹ̀ àwọn ọ̀kùnrin tí kò sí láàyè kì í ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ tí Ọ̀lọ̀run tí fi fún ẹ̀nikẹ̀ni nínú yín láti ẹ̀. Nítorí bí àwọn ọ̀kùnrin wònyí—Àwọn Alàgbà Daniells àti Prescott—bá ti tẹ̀lẹ̀ àwọn itọ̀sọ̀nà tí a ti fi fún wọn nípa bí a ẹ̀ lè ẹ̀ ẹ̀ ní àwọn ilú, íbá jẹ̀ pé ọ̀pọ̀, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn ni a ti dá lójú nípa ọ̀títító, tí a sì ti yí wọn padà, àwọn ọ̀kùnrin alágbára tí [nísinsinyí] wà ní àwọn ipò níbi tí a kì yòò ti lè dé ọ̀dọ̀ wọn láé.é.”

“A gbòdò ka gbogbo ayé sí ìdílẹ̀ nílá kan ọ̀so. Nígbà tí ẹ̀ sì ní irú orísun ìmọ̀ bẹ̀ẹ̀ láti fa jáde kúrò nínú rẹ̀, ẹ̀ese tí ẹ̀ fi ti fi ayé sílẹ̀ láti ẹ̀gbé fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún pẹ̀lú àwọn ẹ̀rì tí Olúwa wa Jèsù Kristi tí fi fún wa? Ẹ̀sìn tòótọ̀ n kọ̀ wa láti ka gbogbo ọ̀kùnrin àti obìnrin sí ẹ̀ni tí a lè ẹ̀ rere sí.”

“Èyí tí ti wà ní tẹ̀tẹ̀tẹ̀ fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún:— ‘Ọ̀kàn Tí Ó Ní Ìwòntúnwònsì,’ ẹ̀rì sí Àgbà Andrews. A lè tọ̀ ọ̀kàn dàgbà kí ó di agbára láti mọ̀ ìgbà tí a gbòdò sọ̀rọ̀ àti irú ẹ̀rù wo ni a gbòdò gbé kalẹ̀ àti láti ru, nítorí Kristi ni olùkọ̀ yín. Èmi sì bèrù gidigidi fún yín [nígbà tí mo rí yín] ẹ̀ ní gbé ọ̀gbọn ara yín ga, ẹ̀ sì ní tẹ̀lẹ̀ ọ̀nà kan láti mú iyàtò èrò wá. Olúwa n pè fún àwọn ọ̀lọ̀gbọn èniyàn tí wọn lè pa àlàáfíà wọn mọ̀ nígbà tí ó bá jẹ̀ ọ̀gbọn fún wọn láti ẹ̀ bẹ̀. Bí ẹ̀ bá fẹ̀ jẹ̀ èniyàn pípé, ẹ̀ nílò iyàsọtò nípasẹ̀ Jèsù Kristi. Ní bá yíí ịṣẹ́ kan ọ̀so ti bèrè pére, kí a sì rí ọ̀gbọn nínú gbogbo ọ̀jìṣe, nínú gbogbo ààrẹ̀ àpéjọ̀ [kan]. Sùgbọn ịṣẹ́ kan wà níbi fún yín láti mú un lówọ̀ ní ọ̀pọ̀ ọ̀dún sẹ̀yìn níbi tí a ti nílò yín láti gbé ohùn yín sókè fún ịṣẹ́ yíí gan-an. Kristi fún gbogbo àwọn èniyàn Rẹ̀ ní itọ̀sọ̀nà pàtọ̀ nípa ohun tí wọn yòò ẹ̀ àti àwọn ohun tí wọn kì yòò ẹ̀. Àkókò kékeré sì kù fún wa láti ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ idájọ̀ ọ̀dodo Olúwa jáde. Ẹ̀ lè lóye ọ̀nà Olúwa. Mo rí ète yín láti máa dari ohun gbogbo gégé bí ìmọ̀ràn ara yín lẹ̀yìn tí a gbé yín kalẹ̀ gégé bí ààrẹ̀. Ẹ̀ ti rò pé ẹ̀ ó ẹ̀ ẹ̀ àwọn ohun àgbàyanu, èyí tí yòò jẹ̀ ịṣẹ́ tí Ọ̀lọ̀run kò fi lé yín lówọ̀ láti ẹ̀. Ní bá yíí, ịṣẹ́ yín kì í ẹ̀ ẹ̀ láti ni àwọn èniyàn lára, bí kò ẹ̀ láti tú gbogbo idíwòntúnwònsì sílẹ̀ bí ó ti ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ bí Olúwa bá ti tẹ̀wọ̀ gba yín láti ẹ̀ ịṣẹ́ iránṣe. Sùgbọn ní kutukutu púpọ̀ ni ẹ̀ ti fi ẹ̀rì hàn pé ọ̀gbọn àti idájọ̀ mímọ̀ kò tii farahàn nípasẹ̀ yín. Ẹ̀ ta àwọn ọ̀ràn kan sóde tí a kì yòò gbà àyàfi bí Olúwa bá fi ìmọ̀lẹ̀ fún un.”

“A ti kọ̀ mi pé irú àwọn ịṣiṣe kánkán bẹ̀ẹ̀ kò yẹ́ kí a ti ẹ̀, bí yíyan rẹ̀ gégé bí ààrẹ̀ àpéjọ̀ nàà, àní fún ọ̀dún kan sí i. Sùgbọn Olúwa kọ̀ láti jẹ̀ kí irú àwọn ipinnu kánkán bẹ̀ẹ̀ tún wáyé mọ̀ títí a ó fi gbé ọ̀ràn nàà kalẹ̀ níwájú Olúwa nínú àdúrà; àti bí iwọ̀ ti gba iránṣe nàà pé ịṣẹ́ Olúwa tí ó wà lórí ààrẹ̀ jẹ̀ ojúṣe tí ó ẹ̀ pàtàkì gidigidi, iwọ̀ kò ní ẹ̀tọ̀ iwà rere kankan láti hù jáde gégé bí o ti ẹ̀ lórí ọ̀ràn ‘—Daily’ nàà, kí o sì rò pé agbára ìmísí rẹ̀ yòò pinnu ọ̀ràn nàà. Alàgbà Haskell wà níbẹ̀, ẹ̀ni tí ó ti ru àwọn ojúṣe wuwo, Alàgbà Irwin sì wà, pẹ̀lú àwọn ọ̀kùnrin míràn púpọ̀ tí mo

lè darúko, tí wọn ní ru àwọn ojúse wuwo.”

“Ìbòwò yín sí àwọn ọkúnrin tí ó ti dàgbà wà níbo? Àṣẹ wo ni ẹ lè lò láì mú gbogbo àwọn ọkúnrin alábojútó jọ láti fi ojú inú wo ọ̀ràn nàà? Sùgbón ẹ jẹ́ kí a wádií ọ̀ràn nàà nísinsin yí. A gbòdò tún ronú lóri bí ó bá jẹ́ ìdájó Olúwa, níwájú iṣẹ́ tí a ti fi sílẹ́ láìṣe, láti fi itara yín hàn láti mú iṣẹ́ nàà lọ síwájú fún ọ̀dún míràn síi. Bí ẹ́ bá mú iṣẹ́ nàà lọ fún ọ̀dún míràn síi pẹ̀lú ìrànlowó tí yòò dara pò mó yín, ó yẹ́ kí iyípadà kan ṣeṣe nínú yín àti nínú Alàgbà Prescott. Kí ẹ́ sì rẹ́ ara yín sílẹ́ ní ọ̀kàn níwájú Ọ̀lórún. Olúwa yòò ní láti rí nínú yín ìfihàn ìrírí tí ó yàtò, nítorí bí ó bá ti ṣe pé àwọn ènìyàn kan nílò láti tún yí padà ní àkókò yí gan-an, Alàgbà Daniells àti Alàgbà Prescott ni wọn.”

“Ó yẹ́ kí a yan ọkúnrin méje tí wọn jẹ́ ọkúnrin ogbón, tí wọn sì fi ẹ̀rí iyípadà padà hàn nípasẹ̀ iṣẹ́ oore-ọ̀fẹ́ Ọ̀lórún. Nítorí pé bí àwọn ènìyàn kan bá ti fọ́jú dé bẹ̀ẹ́ tí wọn kò lè ronú láti inú ìdí dé àbájáde, tí wọn yòò sì pa àfojúdi mó sí àwọn ọkúnrin tí wọn ti ru ojúse iṣẹ́ nàà àti àwọn ààrẹ̀ àpéjọ̀ wònyí, pé kí a kọ̀bí ara sí àwọn ọkúnrin tí wọn ti gbé iṣẹ́ nàà rú fún ju ọ̀dún méjì lọ, kí iyorísí imúṣe bẹ̀ẹ́ sì ṣeṣe dénú pé àwọn ènìyàn yòò ṣàikíyèsí iṣẹ́ gan-an nàà tí a ti ní fi sí iwájú wọn fún ọ̀pò ọ̀dún—iṣẹ́ ní àwọn ilú—kí a sì má fi, tàbí kí a fi ikíni diẹ̀ péré, sí àwọn àgbàlágba fún imòrán, sùgbón kí wọn máa kéde àwọn nnkan tí àwọn fúnra wọn yàn láti fi fún àwọn ènìyàn, èyí ní jẹ́rìi fúnra rẹ̀ pé kò ní ààbò láti fi irú àwọn ọkúnrin bẹ̀ẹ́ lé iṣẹ́ nílá àti iyanu bẹ̀ẹ́ lowó.”

“Kristi kò kú. Kì yòò jẹ́ kí a máa bá iṣẹ́ Rẹ̀ lọ ní ọ̀nà àjẹ̀jì yí láéláé. Ẹ́ fi àwọn iwé nàà sílẹ́. Bí iyípadà kankan bá ṣe pàtàkì, Ọ̀lórún yòò mú kí iṣòkan wà nínú iyípadà nàà gégé bí ó ti yẹ́; sùgbón nígbà tí a bá ti fi iránṣe kan lé àwọn ènìyàn lowó pẹ̀lú àwọn ojúse nílá tí ó wà nínú rẹ̀, [Ọ̀lórún] ní bèèrè ìṣòtító tí yòò ṣiṣe nípa ife, tí yòò sì sọ ọ̀kàn di mímó. Àwọn Àgbà Daniells àti Prescott méjèjì nílò iyípadà ọ̀kàn tuntun. Iṣẹ́ àjẹ̀jì kan ti wọ̀lé, kò sì bá iṣẹ́ tí Kristi wá sí ayé wa láti ṣe mu; gbogbo àwọn tí a ti yí padà ní tòótó yòò sì máa ṣe iṣẹ́ Kristi.

“Gbogbo wa ni [láti] ṣiṣe iṣẹ́ nàà tí yòò yin Baba lógo. A ti dé sí àkókò ipinnu—bóyá kí a bá iwà Jesu Kristi mu pátápátá ní àsikò imúrasílẹ̀ yí tàbí kí a má ṣe gbiyànjú [rẹ̀] rárá. Ẹ̀gbón Daniells, [iwọ̀ kò gbòdò] ní imọ̀lára pé o ní òmìnira láti jẹ́ kí ohùn rẹ̀ gbọ̀ sókè gégé bí o ti ṣe lábẹ̀ irú àwọn ipò bẹ̀ẹ́ tẹ̀lẹ̀. Kí o sì mò pé, ààrẹ̀ ajọ kan kí í ṣe alákoóso. Ó ní ṣiṣe pò pẹ̀lú àwọn ọ̀lọgbón tí wọn wà ní ipò gégé bí àwọn ààrẹ̀ tí Ọ̀lórún ti gbà. Kò ní òmìnira láti fi ọ̀wọ̀ tẹ̀ sí àwọn ikòwé inú àwọn iwé tí a ti tẹ̀ láti ọ̀dò àwọn pèni tí Ọ̀lórún ti gbà. Wọn kò gbòdò tún jẹ́ kí wọn ṣàkóso mó àfi bí wọn bá fi agbára àkóso àti agbára iṣẹ́ hàn diẹ̀ síi. Àkókò ipinnu ti dé, nítorí a ó bu Ọ̀lórún ní ọ̀lájẹ̀.”

“Báwo ni Olúwa ṣe ní wo àwọn ilú tí a kò tii ṣiṣe nínú wọn? Kristi wà ní ọ̀run. Ní báyii ni ijẹwọ̀ rẹ̀ yòò jẹ́ pé,—Kò sí iṣàkóso ọ̀ba. Àti ní báyii ni idààmú ayé yí dé. Ní báyii ni Èmi jẹ́ Agbára láti gbàlà tàbí láti run. Ní báyii ni àkókò nàà tí ipin gbogbo ènìyàn wà lowó Mi. Mo ti fi emí Mi lélé láti gba ayé là. Àti pé, “Èmi, bí a bá gbé Mi sókè,” oore-ọ̀fẹ́ igbàlà tí Èmi yòò pín yòò fi hàn pé gbogbo àwọn tí a oò ṣe ní ìrísí àfarawé tí Ọ̀lórún tí yòò sì jẹ́ ọ̀kan pẹ̀lú Mi ni yòò ṣiṣe gégé bí Èmi ti ní ṣiṣe pẹ̀lú agbára oore-ọ̀fẹ́ iràpadà Mi.’ Ènikéni tí ó bá fẹ́, [jẹ́ kí ó] di ọ̀wọ̀ pò mó àwọn arákúnrin rẹ̀ láti ṣe iṣẹ́ tí a fi fún wọn láti ṣe nígbà tí wọn wà ní ipò ojúse lábẹ̀ imòrán tí Olúwa fi fún wọn, kí ó sì fi gbogbo ọ̀kàn rẹ̀ wá ọ̀nà láti ṣiṣe ní ibámu pípé pẹ̀lú Èni tí ó fẹ́ ayé tó bẹ̀ẹ́ tí Ó fi emí Rẹ̀ lélé gégé bí ebo pípé fún igbàlà ayé. Mo ní sọ fún àwọn ojúṣe wa pé, bí

won se n wo ise naa lo ninu awon ilu wa, ki idakeje mimo kan maa ba ise iranse Oro naa lo. A ko le fi itewogba ti o to se lori okan awon eniyan bi a ba . . . [Isale ida meta oju-iwe yi ni a fi silo laiko ohunkohun.]”

“Mo n se adako lati inu Iwe-Iroyin mi. Otito gegere bi o ti wa ninu Jesu—maa so o, maa gbadura re, gba gbogbo oro re gbogbo ninu irorun re. Ki ni iwọ yoo jere bi a ba mu awon asise wa siwaju awon okunrin ti won ti kuro ninu igbagbo ti won si ti feti si awon emi itanran, awon okunrin ti ko ti pe ti won wa pelu wa ninu igbagbo? Se iwọ yoo duro si apa esu? Fi akiyesi re si awon papa ti a ko ti sese. Ise kan ti o kari aye wa niwaju wa. A fi awon afihan nipa John Kellogg han mi.”

Eni kan ti o ni ifehonuhan pupo n safihan awon ero inu awon ariyanjayan arewa ti o n gbekale, ero ti o yato si otito gidi ti Bibeli. Awon ti ebi ati ongbegbe ohun tuntun n pa si n gbekale awon ero [ti o rewa loru be] ga, debi pe Agba Prescott wa ninu ewu nla. Agba Daniells si wa ninu ewu nla [lati] di eni ti itanran ba ko bo, pe bi a ba le so awon ero wonyi ni ibi gbogbo, yoo dabi aye tuntun.

“Bene, yoo ri be, sugbon nigba ti okan won wa ni igbadun yi, a fi han mi pe Arakunrin Daniells ati Arakunrin Prescott n hun awon imolara ti o ni irisi emi [isin emi] sinu iriri won, won si n fa awon eniyan wa si awon imolara elewa ti yoo tan, bi o ba see se, ani awon ayantfe gan-an.”

Awon ayantfe pipe ko ni je ki a tan won je, sugbon awon eniyan kan yoo wa ti won duro po mo awon ayantfe pipe ti a o si tan won je. Awon ayantfe pipe ni awon wundia ologlobin. Awon wundia asiwere ni a o tan je, be ni?

Ati gegere bi awon wundia ologlobin ni akoko yi, nigba ti idanwo wa lati tan ani awon ayantfe paapaa je, bi awon wundia ologlobin se n gba itujade Emi Mimio, ki ni awon wundia asiwere n gba? Itanran lile ti 2 Tesalonika so. A o si tun sagbeyewo eyi pelu, ni ibasepo pelu Daily.

—“n won n hun awon iriri won po mo awon imolara ti o ni irisi emi [iseré-emi], won si n fa awon eniyan wa si awon imolara elewaa ti yoo tan, bi o ba see se, ani awon ayantfe pelu.”

Ki ni ipile gidi julo ti emi-abuku?

Ni ti itan Oba Saulu, ki ni Samueli so? “Isote dabi oso.” Isote je oso.

Nibo ni Saulu fi pari si?

LATODO AWON OLUGBO: Pelu aje obinrin Endori.

Pelu aje binrin Endori.

Ki ni Oba Saulu se ti o mu ki atese isele yi waye, ti o si dari re lo sodo aje binrin Endo? O gbe oro ara re ga ju Oro Olurun lo. A ti so ohun ti o ye ki o se fun un, sugbon o tesiwaju, o si se ohun ti ara re fe se.

Ipile gidi julo ti emi-ero ni fifi oro re ga ju Oro Olurun lo. Ibe ni gbogbo re ti bere. Iyen ni aje.

Àjé ni imò bí Sátàni ẹ ní mú ọ wá lábẹ agbára ịsàkóso rẹ. Bí ó ẹ ní yẹ ọ wọ inú ifàjẹsínú rẹ jẹ ọrọ imò-òsúpá tí ó ní í ẹ pẹlú itànjẹ imò-òsúpá.

Nígba tí a bá ẹ yín ní oògùn, ta ni ó kókó di ẹni tí a ẹ ní oògùn? Aşẹ̀sì náà. Gbogbo rẹ bẹ̀rẹ̀ nígbà tí mo bá gbé ọ̀rọ̀ tẹ̀mi ga ju Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run lọ. Ẹ̀yí ni oşó, ẹ̀yí ni ịşòtẹ̀, ẹ̀mi náà sì ni ẹ̀ni tí a ti ẹ̀ni ní oògùn. Ẹ̀yí gan-an ni ó sì şẹ̀lẹ̀ sí Daniells àti Prescott.

Àwọn imòlára wo ni Daniells àti Prescott ní gbiyànjú láti mú wọlé nígbà tí ẹ̀yí ní şẹ̀lẹ̀? Ẹ̀wòye tí kò tọ nípa Daily.

Àti pé kí ni imò tòótọ̀ nípa Ti Ojoojúmọ́? Ẹ̀şé ẹ̀yí ni pé ó jẹ̀ Ẹ̀sìn Àwọn Kẹ̀fẹ̀rì, àti pé Ẹ̀sìn Àwọn Kẹ̀fẹ̀rì ni ẹ̀sìn gbígbé ara ẹ̀ni ga. Ó jẹ̀ ẹ̀sìn kan tí ó bẹ̀rẹ̀ ní àwọn agbàlá Ọ̀run nígbà tí Satani, nígbà tí Satani, gbé ọ̀rọ̀ rẹ̀ sókè ju Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run lọ, tí ó sì mú aşı́rì iwà àişòdodo wọ inú itàn ẹ̀dá ẹ̀niyàn.

Aşı́rì iwà búburú ni ịşẹ̀ Satani nínú fifitàn wá jẹ. Ịşẹ̀ Satani ni láti mú kí a gbé ọ̀rọ̀ tiwa tàbí ọ̀rọ̀ tirẹ̀ ga ju Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run lọ.

Şé ẹ̀ ní tẹ̀lẹ̀ èrò mi?

Wá iwà àişòdodo sókè. Yóò túmọ̀ iwà àişòdodo nínú Strong's Concordance. Nígba tí o bá sì tọ ọ sòkalẹ̀ dé ọ̀rọ̀ gbòngbò rẹ̀, kí ni ọ̀rọ̀ gbòngbò fún iwà àişòdodo? Alpha, alpha. Ẹ̀yí ni Alpha Apostasy.

Nígba wo ni Daniells àti Prescott ní tẹ̀ imòràn òmùgò yíi síwájú? Ní àkókò ti Ịşòtẹ̀ Alpha.

Nítòrí náà, ẹ̀ má ẹ̀ şòfo ohun tí Sister White ní sọ níhin-in yíi nípa títàn àwọn àyànfẹ̀ gan-an jẹ, àti nípa kíkà Ịsíkíẹ̀lì 28. Ó mọ ohun tí nì lẹ. Ó mọ pé ọ̀ràn “Daily” yíi jẹ ohun tí kí í ẹ̀ni pé ó şìşẹ̀ ní ẹ̀kọ̀ ịsìn nìkan, şùgbọ̀n ó ní bẹ̀rẹ̀ pé àwọn tí yóò máa wàásù iwòye tí kò tọ nípa “Daily” fi ọ̀rọ̀ wọn ga ju Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run lọ, ó sì ní fi wọn sí ipò tí a ti dán wọn lójú; nítòrí náà, wọn di irinşẹ̀ ní ọ̀wọ̀ Sátàni láti fi dán àwọn ẹ̀lòmíràn lójú pẹ̀lú ịşòtẹ̀ wọn.

“Mo ní láti fi kálámù mi tọpa [òtítọ̀ náà] pé àwọn arákùnrin wònyí yóò rí àbùkù nínú àwọn èrò ẹ̀tàn wọn tí yóò fi òtítọ̀ sínú àidánílójú; àti [síbẹ̀] wọn [yóò] dúró jáde bí ẹ̀ni pé [wọn ní] ifòyemọ̀ ẹ̀mí nílá. Nisinsin yíi mo ní láti sọ fún wọn [pé] nígbà tí a fihàn ọ̀ràn yíi fún mi,”

Àwọn ẹ̀niyàn máa ní sọ pé, “Ó, Ellen White, ọ̀un kò ní idúró kankan lóri Daily.”

“Nígba tí a fi ọ̀ràn yíi hàn mí nígbà tí Àgbà Daniells ní gbé ohùn rẹ̀ sókè bí ipè ní fifi àwọn èrò rẹ̀ tí ‘Ojoojúmọ́’ kalẹ̀, a fi àwọn àbájáde tí yóò tẹ̀ lé e hàn. Àwọn ẹ̀niyàn wa ní di aláimọ̀kàn. Mo rí àbájáde náà, léyìn náà ni wọn sì fún mi ní ikilò pé bí Àgbà Daniells, láika àbájáde rẹ̀ sí, bá jẹ̀ kí imísí bẹ̀ ní agbára lóri rẹ̀, tí ó sì jẹ̀ kí ara rẹ̀ gbà pé ó wá lábẹ̀ imísí Ọ̀lọ̀run,”

Ẹ̀yí ni ịşẹ̀mí. Ó ti gbé ọ̀rọ̀ tirẹ̀ ga ju Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run lọ. Ó ní gbàgbọ̀ pé Ọ̀lọ̀run ní mí sí i.

“pé bí Àgbà Daniells, láika ohun tí yóò yọ́rì sí, bá jẹ̀ kí irònú bẹ̀ ní agbára lóri ọ̀un, tí ó sì jẹ̀ kí ara rẹ̀ gbàgbọ̀ pé ó wá lábẹ̀ imísí Ọ̀lọ̀run, àniyàn àti ịşiyèméjì yóò jẹ̀ kí a tú káákiri láàrín àwọn ipò wa ní gbogbo ibi, a ó sì dé ibi tí Sátàni yóò ti máa gbé àwọn iránşẹ̀ rẹ̀ dé. Àgbàgbọ̀ gidì àti ịşiyèméjì yóò jẹ̀ kí a fún sínú ọ̀kàn ẹ̀niyàn, àwọn ẹ̀sò àjẹ̀jì ti ibi yóò sì gba ipò òtítọ̀. Ms 67,

1910, 1–8. Manuscript Release, volume 20, 17–22.

Àwọn irúgbìn àjèjì ti ibi n dàgbà káàkiri Adventism lóníí.

Ellen White fí itẹ̀wógbà rẹ̀ lé òye àwọn Pioneer nípa 2520.

Ellen White fí itẹ̀wógbà rẹ̀ lé òye àwọn Pioneer pé “Ìrúbo Ojoojúmọ́” nínú Ìwé Dániẹ̀lì dúró fún ìsìn abòrìṣà.